

GRUPA LOTOS S.A.
WYBRANE DANE FINANSOWE

	PLN'000		EUR'000	
	za rok zakończony 31.12.2014	za rok zakończony 31.12.2013	za rok zakończony 31.12.2014	za rok zakończony 31.12.2013
	(dane przekształcone)		(dane przekształcone)	
Przychody ze sprzedaży	26.243.106	26.697.179	6.264.318	6.339.867
Strata operacyjna	(1.294.183)	(352.799)	(308.926)	(83.780)
Strata przed opodatkowaniem	(1.545.869)	(77.525)	(369.004)	(18.410)
Strata netto	(1.285.910)	(14.774)	(306.951)	(3.508)
Całkowite dochody/(straty) ogółem	(1.762.097)	83.242	(420.618)	19.768
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	561.327	733.621	133.991	174.215
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(137.277)	51.026	(32.768)	12.117
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(392.823)	(597.916)	(93.768)	(141.989)
Przepływy pieniężne netto razem	31.227	186.731	7.455	44.343
Podstawowa strata netto na jedną akcję (w złotych/EUR)	(8,87)	(0,10)	(2,12)	(0,02)
Rozwodniona strata netto na jedną akcję (w złotych/EUR)	(8,87)	(0,10)	(2,12)	(0,02)

	PLN'000		EUR'000	
	Stan na 31.12.2014	Stan na 31.12.2013	Stan na 31.12.2014	Stan na 31.12.2013
	(dane przekształcone)		(dane przekształcone)	
Aktywa razem	14.339.743	15.559.412	3.364.320	3.751.787
Kapitał własny	6.346.776	7.135.595	1.489.050	1.720.581

W celu przeliczenia pozycji wykazanych w tabeli "Wybrane dane finansowe" na EUR zastosowano następujące kursy wymiany:

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej przeliczono stosując średni kurs NBP obowiązujący w dniu kończącym okres sprawozdawczy:

na dzień 31.12.2014	na dzień 31.12.2013
1 EUR = 4,2623 PLN	1 EUR = 4,1472 PLN

Pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych przeliczono stosując kurs stanowiący średnią arytmetyczną średnich kursów NBP ustalonych na ostatni dzień każdego miesiąca kalendarzowego okresu sprawozdawczego:

za rok zakończony 31.12.2014	za rok zakończony 31.12.2013
1 EUR = 4,1893 PLN	1 EUR = 4,2110 PLN

GRUPA LOTOS S.A.

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2014
SPORZĄDZONE WEDŁUG MIĘDZYNARODOWYCH STANDARDÓW
SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ W WERSJI ZATWIERDZONEJ
PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ
WRAZ Z OPINIĄ NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA**

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW.....	4
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	5
SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH.....	6
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	7
DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA.....	8
1. Informacje ogólne.....	8
2. Wskazanie, czy Spółka jest jednostką dominującą lub znaczącym inwestorem oraz czy sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe.....	8
3. Podstawa sporządzania sprawozdań finansowych.....	8
4. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, ale nie mają zastosowania.....	9
5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach.....	9
6. Zmiana danych prezentowanych we wcześniejszych okresach sprawozdawczych, zmiana zasad rachunkowości oraz korekty błędów.....	10
7. Zasady rachunkowości.....	11
7.1 Przychody ze sprzedaży.....	11
7.2 Przychody z tytułu dywidend.....	11
7.3 Przychody z odsetek.....	11
7.4 Podatki.....	11
7.4.1 Podatek dochodowy.....	11
7.4.2 Podatek od towarów i usług (VAT), podatek akcyzowy i opłata paliwowa.....	12
7.5 Transakcje w walucie obcej.....	12
7.6 Rzeczowe aktywa trwałe.....	13
7.7 Aktywa niematerialne.....	13
7.8 Leasing.....	14
7.9 Udziały i akcje.....	14
7.10 Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych.....	14
7.11 Zapasy.....	15
7.12 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe.....	15
7.13 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	15
7.14 Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży.....	15
7.15 Kapitały własne.....	16
7.16 Kredyty.....	16
7.17 Świadczenia pracownicze.....	16
7.17.1 Odprawy emerytalne, nagrody jubileuszowe i inne świadczenia.....	16
7.17.2 Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne.....	17
7.18 Koszty finansowania zewnętrznego.....	17
7.19 Aktywa i zobowiązania finansowe.....	17
7.20 Utrata wartości aktywów finansowych.....	19
7.21 Pochodne instrumenty finansowe.....	20
7.22 Rachunkowość zabezpieczeń.....	20
7.23 Rezerwy.....	21
7.24 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe.....	21
7.25 Dotacje.....	21
7.26 Zobowiązania i aktywa warunkowe.....	22
7.27 Prawa do emisji dwutlenku węgla (CO ₂).....	22
8. Segmenty działalności.....	22
9. Przychody i koszty.....	23
9.1 Przychody ze sprzedaży.....	23
9.2 Koszty według rodzaju.....	24
9.3 Koszty świadczeń pracowniczych.....	24
9.4 Pozostałe przychody operacyjne.....	24
9.5 Pozostałe koszty operacyjne.....	25
9.6 Przychody finansowe.....	25
9.7 Koszty finansowe.....	26
10. Podatek dochodowy.....	26
10.1 Obciążenia podatkowe.....	26
10.2 Podatek dochodowy według efektywnej stawki podatkowej oraz uzgodnienie zysku przed opodatkowaniem do podstawy opodatkowania.....	27
10.3 Odroczonego podatku dochodowego.....	28
11. Strata netto przypadająca na jedną akcję.....	29
12. Dywidendy.....	29
13. Rzeczowe aktywa trwałe.....	29
14. Aktywa niematerialne.....	32
15. Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży.....	33
16. Udziały i akcje.....	34
16.1 Udziały i akcje w jednostkach powiązanych.....	34
16.1.1 Zmiana stanu udziałów i akcji w jednostkach powiązanych.....	36
17. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe aktywa.....	37
17.1 Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności.....	38
18. Zapasy.....	39
18.1 Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość zapasów.....	39
18.2 Zapasy obowiązkowe.....	39
19. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	40
20. Kapitał podstawowy.....	40
21. Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji.....	41
22. Kapitał rezerwowo z wyceny zabezpieczeń przepływowo pieniężnych.....	41
23. Zyski zatrzymane.....	41
24. Kredyty.....	42
25. Pochodne instrumenty finansowe.....	44
26. Świadczenia pracownicze.....	45
26.1 Zobowiązania z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych.....	45

26.2	Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu przyszłych wypłat świadczeń pracowniczych.....	46
26.3	Łączna kwota kosztów ujętych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów z tytułu przyszłych wypłat świadczeń pracowniczych..	46
26.4	Założenia aktuarialne	46
26.5	Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	47
26.6	Analiza wrażliwości zmian założeń aktuarialnych na świadczenia pracownicze	47
27.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania i rezerwy	48
27.1	Dotacje.....	48
28.	Instrumenty finansowe	49
28.1	Wartość bilansowa	49
28.2	Hierarchia wartości godziwej	50
28.3	Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych.....	51
29.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	53
29.1	Ryzyko cen surowców i produktów naftowych	53
29.1.1	Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe związane ze zmianami cen surowców i produktów naftowych	54
29.2	Ryzyko cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO ₂)	55
29.2.1	Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe związane ze zmianami cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO ₂)	56
29.3	Ryzyko walutowe	56
29.3.1	Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe związane ze zmianami kursów walut.....	58
29.4	Ryzyko stopy procentowej	60
29.4.1	Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe związane ze zmianami stóp procentowych	60
29.5	Ryzyko płynności.....	61
29.6	Ryzyko kredytowe	64
30.	Zarządzanie kapitałem.....	65
31.	Uprawnienia do emisji dwutlenku węgla (CO ₂)	65
32.	Zobowiązania i aktywa warunkowe	66
32.1	Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej i innych ryzykach.....	66
32.2	Pozostałe zobowiązania warunkowe.....	67
33.	Informacje o podmiotach powiązanych	67
33.1	Informacje o transakcjach z jednostkami powiązanymi, w których Grupa LOTOS S.A. posiada udziały i akcje.....	67
33.2	Podmiot sprawujący kontrolę nad Spółką.....	68
33.2.1	Transakcje z jednostkami powiązanymi, w których Skarb Państwa sprawuje kontrolę, współkontrolę lub ma na nie znaczący wpływ	68
33.3	Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej oraz informacje o pożyczkach i świadczeniach o podobnym charakterze udzielonych osobom wchodzącym w skład organów zarządzających i nadzorujących	69
33.4	Wynagrodzenie wypłacone lub należne pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej	69
33.5	Transakcje z podmiotami powiązanymi poprzez członków Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki	70
34.	Istotne zdarzenia następujące po dniu kończącym okres sprawozdawczy	70
35.	Sprawozdanie finansowe wg rodzajów działalności energetycznej – wybrane pozycje	71
35.1	Przychody i koszty	77
35.1.1	Przychody ze sprzedaży	77
35.1.2	Koszty według rodzaju	78
35.1.3	Pozostałe przychody operacyjne	79
35.1.4	Pozostałe koszty operacyjne	79
36.	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	80

w tysiącach złotych	Nota	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Przychody ze sprzedaży	9.1	26.243.106	26.697.179
Koszt własny sprzedaży	9.2	(26.660.350)	(26.214.651)
Zysk/(Strata) na sprzedaży		(417.244)	482.528
Koszty sprzedaży	9.2	(667.323)	(614.354)
Koszty ogólnego zarządu	9.2	(205.731)	(224.935)
Pozostałe przychody operacyjne	9.4	6.164	12.125
Pozostałe koszty operacyjne	9.5	(10.049)	(8.163)
Strata operacyjna		(1.294.183)	(352.799)
Przychody finansowe	9.6	169.581	412.140
Koszty finansowe	9.7	(421.267)	(144.528)
Zysk ze zbycia inwestycji		-	7.662
Strata przed opodatkowaniem		(1.545.869)	(77.525)
Podatek dochodowy	10.1	259.959	62.751
Strata netto		(1.285.910)	(14.774)
Inne całkowite dochody/(straty)			
Pozycje, które w przyszłości mogą zostać zreklasyfikowane do wyniku:		(473.554)	97.820
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	22	(584.653)	120.765
Podatek dochodowy dotyczący zabezpieczenia przepływów pieniężnych	10.1	111.099	(22.945)
Pozycje, które w przyszłości nie zostaną zreklasyfikowane do wyniku:		(2.633)	196
Zyski/(Straty) aktuarialne z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	26.1	(3.251)	242
Podatek dochodowy dotyczący zysków/(strat) aktuarialnych z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	10.1	618	(46)
Inne całkowite dochody/(straty) netto		(476.187)	98.016
Całkowite dochody/(straty) ogółem		(1.762.097)	83.242
Strata netto na jedną akcję			
Średnia ważona liczba akcji w tysiącach sztuk	11	145.027	142.717
- podstawowy	11	(8,87)	(0,10)
- rozwodniony	11	(8,87)	(0,10)

GRUPA LOTOS S.A.
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ
na dzień 31 grudnia 2014 roku

w tysiącach złotych		31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	13	6.299.421	6.572.705
Aktywa niematerialne	14	120.388	114.448
Udziały i akcje	16	1.220.535	910.649
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	10.3	164.952	-
Pozostałe aktywa długoterminowe	17	240.484	439.537
Aktywa trwałe razem		8.045.780	8.037.339
Aktywa obrotowe			
Zapasy	18	3.573.922	5.544.460
- w tym zapasy obowiązkowe	18.2	2.153.696	4.247.822
Należności z tytułu dostaw i usług	17	1.248.777	1.584.750
Należności z tytułu podatku dochodowego		502	10.296
Pochodne instrumenty finansowe	25	11.203	73.956
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	17	1.170.921	84.580
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	239.642	224.031
Aktywa obrotowe razem		6.244.967	7.522.073
Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży	15	48.996	-
Aktywa razem		14.339.743	15.559.412
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	20	184.873	129.873
Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	21	2.229.626	1.311.348
Kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	22	(412.535)	61.019
Zyski zatrzymane	23	4.344.812	5.633.355
Kapitał własny razem		6.346.776	7.135.595
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty	24	3.613.674	3.538.779
Pochodne instrumenty finansowe	25	62.626	52.876
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	10.3	-	206.817
Świadczenia pracownicze	26	67.267	53.300
Zobowiązania długoterminowe razem		3.743.567	3.851.772
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty	24	1.661.771	1.327.536
Pochodne instrumenty finansowe	25	146.006	28.297
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	27	1.664.882	2.436.614
Świadczenia pracownicze	26	26.692	33.582
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	27	750.049	746.016
Zobowiązania krótkoterminowe razem		4.249.400	4.572.045
Zobowiązania razem		7.992.967	8.423.817
Kapitał własny i zobowiązania razem		14.339.743	15.559.412

GRUPA LOTOS S.A.
SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH
za rok 2014
 sporządzone metodą pośrednią

w tysiącach złotych	Nota	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Strata netto	11	(1.285.910)	(14.774)
Korekty:		1.848.127	757.299
Podatek dochodowy	10.1	(259.959)	(62.751)
Amortyzacja	9.2	350.901	391.069
(Zyski)/Straty z tytułu różnic kursowych		143.063	(5.467)
Odsetki i dywidendy		(63.101)	(156.829)
(Zyski)/Straty z tytułu działalności inwestycyjnej		1.461	(7.007)
Rozliczenie i wycena pochodnych instrumentów finansowych	9.6; 9.7	180.035	(101.728)
Zmniejszenie stanu należności z tytułu dostaw i usług		335.973	83.743
(Zwiększenie)/Zmniejszenie stanu pozostałych aktywów		(29.413)	190.086
Zmniejszenie stanu zapasów		1.970.538	161.257
(Zmniejszenie)/Zwiększenie stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług		(771.732)	274.704
(Zmniejszenie) stanu pozostałych zobowiązań i rezerw		(13.465)	(15.783)
Zwiększenie stanu świadczeń pracowniczych		3.826	6.005
Podatek dochodowy zapłacony		(890)	(8.904)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		561.327	733.621
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Dywidendy otrzymane		151.452	269.051
Odsetki otrzymane		6.012	6.518
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		687	29
Sprzedaż udziałów i akcji w jednostkach powiązanych		-	14.907
Sprzedaż zorganizowanej części przedsiębiorstwa do jednostek powiązanych	17; 33.1	13.817	-
Splata pożyczek udzielonych podmiotom powiązanim		30	-
Wpływy w ramach systemu cash pool		38	-
Zakup rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		(147.373)	(204.735)
Zakup udziałów i akcji w jednostkach powiązanych	16.1	(2.214)	-
Podwyższenie kapitału w jednostkach powiązanych	16.1	-	(6.945)
Pożyczki udzielone podmiotom powiązanim	33.1	(100.080)	(30.220)
Depozyt zabezpieczający		10.035	134
Wydatki w ramach systemu cash pool		(72.626)	(37)
Rozliczenie pochodnych instrumentów finansowych		2.945	2.324
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(137.277)	51.026
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów	24	199.745	189.965
Wydatki z tytułu spłaty kredytów	24	(493.421)	(708.975)
Wydatki związane z emisją akcji Grupy LOTOS		(7.867)	-
Zapłacone odsetki		(95.887)	(118.637)
Rozliczenie pochodnych instrumentów finansowych		4.607	39.731
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(392.823)	(597.916)
Przepływy pieniężne netto razem		31.227	186.731
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		442	(609)
Zmiana stanu środków pieniężnych netto		31.669	186.122
Środki pieniężne na początek okresu		(220.237)	(406.359)
Środki pieniężne na koniec okresu	19	(188.568)	(220.237)

GRUPA LOTOS S.A.
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM
za rok 2014

w tysiącach złotych	Nota	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	Kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
1 stycznia 2014		129.873	1.311.348	61.019	5.633.355	7.135.595
<i>Strata netto</i>	<i>11</i>	-	-	-	(1.285.910)	(1.285.910)
<i>Inne całkowite straty (netto)</i>		-	-	(473.554)	(2.633)	(476.187)
Całkowite straty ogółem		-	-	(473.554)	(1.288.543)	(1.762.097)
<i>Emisja akcji</i>	<i>20</i>	55.000	-	-	-	55.000
<i>Nadwyżka ceny emisyjnej nad nominalną</i>	<i>21</i>	-	940.500	-	-	940.500
<i>Koszty emisji</i>	<i>21</i>	-	(22.222)	-	-	(22.222)
31 grudnia 2014		184.873	2.229.626	(412.535)	4.344.812	6.346.776
1 stycznia 2013		129.873	1.311.348	(36.801)	5.647.933	7.052.353
<i>Strata netto</i>	<i>11</i>	-	-	-	(14.774)	(14.774)
<i>Inne całkowite dochody (netto)</i>		-	-	97.820	196	98.016
Całkowite dochody/(straty) ogółem		-	-	97.820	(14.578)	83.242
31 grudnia 2013		129.873	1.311.348	61.019	5.633.355	7.135.595

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

1. Informacje ogólne

Grupa LOTOS Spółka Akcyjna („Grupa LOTOS S.A.”, „Spółka”) została utworzona 18 września 1991 roku. Siedziba Spółki mieści się w Polsce pod adresem: 80-718 Gdańsk, ul. Elbląska 135.

Grupa LOTOS S.A. prowadzi działalność produkcyjną, usługową i handlową. Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej. Według klasyfikacji Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, Grupa LOTOS S.A. zakwalifikowana jest do sektora paliwowego.

2. Wskazanie, czy Spółka jest jednostką dominującą lub znaczącym inwestorem oraz czy sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Grupa LOTOS S.A. jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS Spółki Akcyjnej („Grupa Kapitałowa Grupy LOTOS S.A.”, „Grupa Kapitałowa LOTOS”, „Grupa Kapitałowa”, „Grupa”), w skład której na dzień 31 grudnia 2014 roku wchodzi: Grupa LOTOS S.A. („Jednostka Dominująca”) oraz podmioty o profilu produkcyjnym, usługowym i handlowym (spółki zależne oraz spółki pośrednio zależne od Grupy LOTOS S.A.).

Grupa LOTOS S.A. sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe uwzględniając dane finansowe jednostek zależnych konsolidowanych metodą pełną oraz wspólnych przedsięwzięć wycenianych metodą praw własności.

Sprawozdanie skonsolidowane Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2014 zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Spółki w dniu 5 marca 2015 roku.

3. Podstawa sporządzania sprawozdań finansowych

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez Unię Europejską, opublikowanymi i obowiązującymi na dzień 31 grudnia 2014 roku. Biorąc pod uwagę toczący się w Unii Europejskiej proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Spółkę działalność, w zakresie stosowanych przez Spółkę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską dla roku 2014, z wyjątkiem zasad, które zostały zmienione lub wprowadzone w wyniku zastosowania nowych regulacji MSSF dla okresów rocznych rozpoczynających się po 1 stycznia 2014 roku lub później (patrz nota 4).

W okresach rozpoczynających się w dniu i po 1 stycznia 2014 roku obowiązują nowe standardy, zmiany w obowiązujących standardach oraz interpretacje, które zostały przyjęte przez Unię Europejską („UE”) i zastosowane przez Spółkę:

- MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później – w UE najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub później),
- MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później – w UE najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub później),
- MSSF 12 „Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach” (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później – w UE najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub później),
- MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe” - wersja z 2011 roku (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później – w UE najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub później),
- MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” - wersja z 2011 roku (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później – w UE najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub później),
- Zmiany do MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja: kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych” (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub później),
- Zmiany do MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12 „Przepisy przejściowe” (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub później – w UE najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub później),
- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 oraz MSR 27 „Jednostki inwestycyjne” (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub później),
- Zmiany do MSR 39 „Odnowienie instrumentów pochodnych i kontynuacja rachunkowości zabezpieczeń” wydane w dniu 27 czerwca 2013 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub później),
- Zmiany w MSR 36 „Ujawnienia dotyczące wartości odzyskiwalnej aktywów niefinansowych” wydane 29 maja 2013 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub później).

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę.

Walutą funkcjonalną i walutą prezentacji sprawozdania finansowego jest złoty polski („złoty”, „zł”, „PLN”). Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w tysiącach złotych i wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

4. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, ale nie mają zastosowania

Nowe standardy, zmiany w obowiązujących standardach oraz interpretacje, które zostały przyjęte przez Unię Europejską („UE”):

- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF cykl 2010 - 2012 wydane w dniu 12 grudnia 2013 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 roku lub później) – w UE najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub później),
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF cykl 2011 - 2013 wydane w dniu 12 grudnia 2013 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 roku lub później) – w UE najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2015 roku lub później),
- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze: Programy określonych świadczeń: Składki pracownicze” (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 roku lub później) – w UE najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub później),
- Interpretacja KIMSF 21 „Opłaty publiczne”, opublikowaną dnia 20 maja 2013 roku (mającą zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później – w UE mająca zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 17 czerwca 2014 roku lub później).

Nowe standardy, zmiany w obowiązujących standardach oraz interpretacje, które nie zostały przyjęte przez Unię Europejską:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wydany w dniu 24 lipca 2014 roku (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),
- MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe” wydany w dniu 30 stycznia 2014 roku (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później),
- MSSF 15 „Przychody z tytułu umów z klientami” wydany w dniu 28 maja 2014 roku (ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub później),
- Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne: Rozliczenie nabycia udziału we wspólnej działalności” wydane w dniu 6 maja 2014 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później),
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i MSR 38 „Aktywa niematerialne”: Wyjaśnienie dopuszczalnych metod amortyzacji; wydane w dniu 12 maja 2014 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później),
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i MSR 41 „Rolnictwo”: Rośliny produkcyjne; wydane w dniu 30 czerwca 2014 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później),
- Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe: Metoda praw własności w jednostkowym sprawozdaniu finansowym” wydane w dniu 12 sierpnia 2014 roku (mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” i MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”: Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem; wydane w dniu 11 września 2014 roku (mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później, przy czym termin ten został wstępnie odroczony, i do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego nie podjęto decyzji odnośnie terminów, w których będą przeprowadzone poszczególne etapy prac prowadzących do zatwierdzenia niniejszych zmian),
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF cykl 2012 - 2014 wydane w dniu 25 września 2014 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach” i MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” Jednostki inwestycyjne: Zastosowanie wyjątku dotyczącego konsolidacji wydane w dniu 18 grudnia 2014 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później),
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”: Ujawnienia wydane w dniu 18 grudnia 2014 roku (mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później).

Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego z przyjętych przez UE standardów, interpretacji lub zmian, które nie weszły dotychczas w życie. Zarząd Spółki jest w trakcie analizy i oceny ich wpływu na stosowane przez Spółkę zasady (polityki) rachunkowości oraz przyszłe sprawozdania finansowe Spółki.

5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga przyjęcia pewnych założeń oraz dokonania szacunków i osądów, które wpływają na wielkości wykazane w sprawozdaniu finansowym.

Założenia i szacunki są oparte na najlepszej wiedzy kierownictwa na temat bieżących i przyszłych zdarzeń oraz działań, jednak rzeczywiste wyniki mogą się różnić od przewidywanych.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest rozpoznawana w okresie, w którym zostały one zmienione, jeśli dotyczy to wyłącznie tego okresu, lub w okresie bieżącym i przyszłym,

jeśli zmiany dotyczą zarówno okresu bieżącego jak i przyszłego. Przyjęte istotne założenia przy dokonywaniu szacunków przedstawione zostały w odpowiednich notach do sprawozdania.

Przyjmując założenia, dokonując szacunków i osądów zarząd Spółki (Zarząd) może kierować się własnym doświadczeniem i wiedzą a także opiniami, analizami i rekomendacjami niezależnych ekspertów.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, istotne znaczenie, oprócz szacunków, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Świadczenia pracownicze

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Założenia aktuarialne i wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych opisana została w nocie 26.

Amortyzacja

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz aktywów niematerialnych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ich ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków. Aktualizacja szacunków w tym zakresie, która miała wpływ na sprawozdanie finansowe Spółki za rok 2014 spowodowała zmniejszenie amortyzacji z tego tytułu o 23.472 tys. zł.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy doborze odpowiednich metod i założeń do wyceny Spółka kieruje się profesjonalnym osądem.

Założenia dotyczące wyceny wartości godziwej instrumentów finansowych opisano w nocie 7.19.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty dochód podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione. Zarząd Spółki weryfikuje przyjęte szacunki dotyczące prawdopodobieństwa odzyskania aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w oparciu o zmiany czynników branych pod uwagę przy ich dokonywaniu, nowe informacje oraz doświadczenia z przeszłości.

Informacje dotyczące aktywów z tytułu podatku odroczonego przedstawiono w nocie 10.3.

Utrata wartości ośrodków wypracowujących środki pieniężne oraz pojedynczych składników rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych

Każdorazowo na dzień kończący okres sprawozdawczy, zgodnie z postanowieniami standardu MSR 36 „Utrata wartości aktywów”, przeprowadza się analizę pod kątem przesłanek, które mogłyby wskazywać na ewentualną utratę wartości ośrodków wypracowujących środki pieniężne oraz pojedynczych składników aktywów. Przesłanki mogą pochodzić z zewnątrz i dotyczyć na przykład zmiennych rynkowych (w tym: zmiany cen, notowań kursów walut, notowań giełdowych, stóp procentowych, innych zmiennych związanych z bieżącymi trendami gospodarczymi), jak również wynikać z planów, działań i zdarzeń mających miejsce w Spółce, związanych na przykład z decyzjami o zmianie, zaniechaniu, ograniczaniu, czy rozwoju działalności, a także zmianie technologii, działaniach efektywnościowych i inwestycyjnych.

Stwierdzenie utraty wartości wymaga oszacowania wartości odzyskiwalnej składników aktywów lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Do istotnych założeń uwzględnianych przy szacunkach tej wartości należą takie zmienne jak: stopy dyskontowe, stopy wzrostu, wskaźniki cenowe.

Przeprowadzona analiza przepływów pieniężnych dla poszczególnych ośrodków wypracowujących środki pieniężne nie wykazała przesłanek, które w opinii Zarządu wymagałyby dokonania testów na utratę wartości aktywów Spółki, w wyniku których konieczne byłoby dokonanie korekt.

Informacje dotyczące składników rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych przedstawiono w notach 13, 14.

6. Zmiana danych prezentowanych we wcześniejszych okresach sprawozdawczych, zmiana zasad rachunkowości oraz korekty błędów

Spółka w roku 2014 nie dokonywała zmiany danych prezentowanych we wcześniejszym okresie sprawozdawczym.

7. Zasady rachunkowości

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem instrumentów finansowych, które są wyceniane według wartości godziwej.

Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Spółkę przedstawione zostały poniżej.

7.1 Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej otrzymanych lub należnych wpływów z tytułu transakcji sprzedaży produktów, towarów lub usług dostarczonych odbiorcom w ramach normalnej działalności gospodarczej, po pomniejszeniu o rabaty, podatek od towarów i usług (VAT) i inne podatki związane ze sprzedażą (podatek akcyzowy, opłata paliwowa). Sprzedaż towarów i produktów ujmowana jest w momencie ich dostarczenia, kiedy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności towarów i produktów zostały przekazane nabywcy.

7.2 Przychody z tytułu dywidend

Należne dywidendy zalicza się do przychodów finansowych na dzień powzięcia przez właściwy organ jednostki wypłacającej dywidendę uchwały o podziale zysku chyba, że w uchwale określono inny dzień prawa do dywidendy.

7.3 Przychody z odsetek

Przychody z tytułu odsetek są rozpoznawane w momencie ich naliczenia (przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej), jeżeli ich otrzymanie nie jest wątpliwe.

7.4 Podatki

7.4.1 Podatek dochodowy

Na obowiązkowe obciążenia wyniku składają się: podatek bieżący (CIT) oraz podatek odroczony. Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto z powodu występowania tzw. różnic przejściowych między przychodami w ujęciu księgowym i podatkowym, tj. przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w innym okresie niż bieżący okres sprawozdawczy) oraz tzw. różnic trwałych wynikających z faktu, iż część z pozycji kosztów i przychodów, ujętych księgowo nigdy nie będzie uwzględniona w rozliczeniu podatkowym. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego jest tworzone metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na dzień kończący okres sprawozdawczy między wartością podatkową aktywów i pasywów a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Zobowiązanie z tytułu podatku odroczonego ujmowane jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy zobowiązanie z tytułu podatku odroczonego powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych, współzależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych aktywów podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu podatku odroczonego dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych, współzależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest ujmowany w sprawozdaniu w sytuacji finansowej jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego jest weryfikowana na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do jego częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz zobowiązania z tytułu podatku odroczonego wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów

lub zobowiązań zostanie zrealizowany, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień kończący okres sprawozdawczy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień kończący okres sprawozdawczy. Wpływ podatku odroczonego dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym poprzez inne całkowite dochody.

Spółka kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ze zobowiązaniami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności z rezerwami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowego ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

7.4.2 Podatek od towarów i usług (VAT), podatek akcyzowy i opłata paliwowa

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług (VAT), podatku akcyzowego i opłaty paliwowej, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług (VAT) zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych (wtedy jest on ujmowany odpowiednio, jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej) oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług (VAT), akcyzy i opłaty paliwowej.

Kwota netto podatku od towarów i usług (VAT), podatku akcyzowego i opłaty paliwowej możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jako część należności lub zobowiązań.

7.5 Transakcje w walucie obcej

Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmuje się w walucie funkcjonalnej Spółki (polski złoty) na dzień ich zawarcia odpowiednio po kursie:

- faktycznie zastosowanym w tym dniu, wynikającym z charakteru operacji - w przypadku sprzedaży lub kupna walut,
- średnim ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski („NBP”) z dnia poprzedzającego ten dzień - w przypadku zapłaty należności lub zobowiązań, jeżeli nie jest zasadne zastosowanie kursu, o którym mowa w punkcie powyżej, a także w przypadku pozostałych operacji.

Kursem dla faktur zakupu jest średni kurs NBP ogłoszony w ostatnim dniu roboczym poprzedzającym dzień wystawienia faktury, a dla faktur sprzedaży – średni kurs NBP ogłoszony w ostatnim dniu roboczym poprzedzającym datę sprzedaży.

Wszelkie zyski lub straty kursowe powstałe z tytułu przeliczenia są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, z wyjątkiem różnic kursowych traktowanych jako część kosztów finansowania zewnętrznego kapitalizowanych w wartości rzeczowych aktywów trwałych (różnice kursowe od odsetek i prowizji). Pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej są przeliczane po kursie wymiany z dnia początkowej transakcji. Pozycje niepieniężne wyceniane według wartości godziwej w walucie obcej są przeliczane po kursie wymiany z dnia ustalenia takiej wartości godziwej.

Spółka osobno ustala wynik z tytułu różnic kursowych dla różnic zrealizowanych i niezrealizowanych, prezentując ostatecznie wynik na łącznych różnicach kursowych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako zyski lub straty:

- działalności operacyjnej: w odniesieniu do różnic kursowych dotyczących rozliczenia należności i zobowiązań handlowych,
- działalności finansowej: w odniesieniu między innymi do pozycji kredytów i pożyczek, zobowiązań inwestycyjnych, środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

Różnice kursowe powstałe w związku z wyceną na dzień kończący okres sprawozdawczy inwestycji krótkoterminowych (np. udzielonych pożyczek, środków pieniężnych i innych aktywów pieniężnych) oraz należności i zobowiązań w walutach obcych zalicza się do kosztów lub przychodów działalności finansowej i operacyjnej.

Dla potrzeb wyceny pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej zastosowano następujące kursy walut obcych ustalone na podstawie notowań ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski (NBP):

Średni kurs NBP na dzień	31 grudnia 2014 ⁽¹⁾	31 grudnia 2013 ⁽²⁾
USD	3,5072	3,0120
EUR	4,2623	4,1472

⁽¹⁾ Tabela kursów średnich NBP obowiązująca na dzień 31 grudnia 2014 roku.

⁽²⁾ Tabela kursów średnich NBP obowiązująca na dzień 31 grudnia 2013 roku.

7.6 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe, z wyjątkiem gruntów, są wyceniane według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Grunty wyceniane są w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. W przypadku prawa wieczystego użytkowania gruntu przez cenę nabycia rozumie się cenę nabycia tego prawa od osoby trzeciej. Spółka aktywuje otrzymane bezpłatnie prawo wieczystego użytkowania gruntów w wartości godziwej w księgach rachunkowych.

Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po wprowadzeniu rzeczowych aktywów trwałych do użytkowania, jak koszty napraw, przeglądów, opłaty eksploatacyjne, wpływają na wynik finansowy okresu sprawozdawczego, w którym zostały poniesione.

Rzeczowe aktywa trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Rzeczowe aktywa trwałe (w tym ich komponenty), z wyjątkiem gruntów, są amortyzowane liniowo w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności, który kształtuje się następująco:

Budynki, budowle	1 rok – 80 lat
Urządzenia techniczne i maszyny	1 rok – 25 lat
Środki transportu, pozostałe	1 rok – 15 lat

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z pozycji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Wartość końcowa, okres użytkowania oraz metoda amortyzacji składników aktywów poddawane są corocznej weryfikacji i w razie konieczności korygowane z efektem od początku następnego roku obrotowego.

Rzeczowe aktywa trwałe w toku budowy są wyceniane w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, w tym kosztów finansowych, pomniejszonych o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Rzeczowe aktywa trwałe w toku budowy nie są amortyzowane do momentu osiągnięcia przydatności do użytkowania.

Rzeczowe aktywa trwałe w toku budowy dotyczą rzeczowych aktywów trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia.

Koszty finansowe aktywowane na rzeczowe aktywa trwałe w toku budowy obejmują koszty obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich sfinansowania zgodnie z zasadami opisanymi w nocie 7.18.

7.7 Aktywa niematerialne

Aktywa niematerialne są rozpoznawane, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości spowodują one wpływ do Spółki korzyści ekonomicznych, które mogą być bezpośrednio powiązane z tymi aktywami. Początkowe ujęcie aktywów niematerialnych następuje według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, jeśli są nabyte w ramach oddzielnej transakcji. Po ujęciu początkowym aktywa niematerialne są wyceniane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Aktywa niematerialne inne niż wartość firmy, obejmują licencje na programy komputerowe, patenty, znaki towarowe oraz nabyte prawa do emisji CO₂.

Aktywa niematerialne, za wyjątkiem wartości firmy, są amortyzowane liniowo w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności. Przewidywany okres użytkowania posiadanych przez Spółkę aktywów niematerialnych wynosi od 2 do 40 lat.

Okres i metoda amortyzacji aktywów niematerialnych są weryfikowane na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Okresy użytkowania są poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od początku następnego roku obrotowego.

Nakłady poniesione na aktywa niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

7.8 Leasing

Leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, gdy warunki umowy przenoszą zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z bycia właścicielem przedmiotu leasingu na leasingobiorcę. Wszystkie pozostałe rodzaje leasingu są traktowane przez Spółkę jako leasing operacyjny.

Spółka jako leasingobiorca

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego są traktowane jak aktywa Spółki i są wyceniane w ich wartości godziwej ustalonej na moment ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Powstające z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji zobowiązania z tytułu leasingu finansowego. Płatności leasingowe są podzielone na część odsetkową oraz część kapitałową tak, by stopa odsetek od pozostającego do rozliczenia zobowiązania była wielkością stałą. Koszty finansowe są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego są odnoszone w sprawozdanie z całkowitych dochodów przy zastosowaniu metody liniowej w okresie wynikającym z umowy leasingu.

7.9 Udziały i akcje

Udziały i akcje wykazywane są według kosztu historycznego pomniejszonego o utworzone odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

7.10 Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Spółka ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów odpowiada wartości godziwej tego składnika aktywów lub ośrodku wypracowującego środki pieniężne, pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość tę ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej.

Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości niefinansowych składników majątkowych używanych w działalności ujmują się jako pozostałe koszty operacyjne.

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Spółka ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Spółka szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej.

Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika niefinansowych aktywów trwałych ujmują się niezwłocznie jako pozostałe przychody operacyjne. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową. Spółka dokonuje kompensaty odpowiadających sobie tytułów pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zgodnie z MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” (pkt. 34) i wykazuje w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w wartości netto.

7.11 Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i ceny sprzedaży netto.

Koszty poniesione w celu doprowadzenia składników zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu ujmowane są w następujący sposób:

- materiały i towary – według ceny nabycia ustalonej metodą średniej ważonej,
- produkty gotowe i produkty w toku – według kosztu bezpośrednich materiałów i robocizny oraz uzasadnionej części pośrednich kosztów produkcji, ustalonej przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych, ustalonych metodą średniej ważonej.

Wycena rozchodu zapasów dokonywana jest metodą średniej ważonej.

Cena sprzedaży netto jest to możliwa do uzyskania na dzień kończący okres sprawozdawczy cena sprzedaży bez podatku od towarów i usług, podatku akcyzowego i opłaty paliwowej, pomniejszona o rabaty, opusty i tym podobne oraz koszty związane z przystosowaniem składnika do sprzedaży i dokonaniem tej sprzedaży.

Spółka wykazuje zapasy obowiązkowe jako aktywa krótkoterminowe ze względu na rotację w krótkim okresie.

Dodatkowe informacje dotyczące charakterystyki zapasów obowiązkowych zostały przedstawione w nocie 18.2.

Odpisy aktualizujące wartość produktów lub półproduktów, wynikające z wyceny według cen sprzedaży netto zamiast cen zakupu albo kosztów wytworzenia, korygują koszt wytworzenia. Odpisy aktualizujące wartość towarów obciążają wartość sprzedanych towarów w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Na dzień kończący okres sprawozdawczy Spółka ustala szacunkowo (na podstawie indywidualnej analizy przydatności zapasów dla celów prowadzonej przez Spółkę działalności gospodarczej) wartość odpisu aktualizującego zapas materiałów zgromadzonych w magazynach. W przypadku obniżki notowań cen ropy i produktów rafineryjnych, Spółka zawiązuje odpis aktualizujący bilansową wartość zapasów z uwagi na różnicę między kosztem wytworzenia, a cenami możliwymi do uzyskania (z ang. „net realisable value”) zgodnie z MSR 2. Odpisy aktualizujące wartość zapasów materiałów dokonane w związku z utratą ich wartości, obciążają koszty wytworzenia.

W przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu aktualizacyjnego zapasu – rozwiązanie odpisu, równowartość całości lub części zwiększa wartość składnika zapasów. W przypadku wykorzystania odpisu, ze względu na czystość zapisu i treść ekonomiczną, odwrócenie odpisu znajduje odzwierciedlenie poprzez podstawową działalność operacyjną.

7.12 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe

Należności z tytułu dostaw i usług, których termin zapadalności wynosi zazwyczaj od 7 do 60 dni, są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne. Należności nieściągalne są odpisywane do sprawozdania z całkowitych dochodów w momencie stwierdzenia ich nieściągalności.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Spółka dokonuje czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów, jeżeli dotyczą one przyszłych okresów sprawozdawczych i ujmuje je w pozostałych aktywach niefinansowych.

7.13 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe przechowywane do terminu zapadalności wyceniane są według wartości nominalnej.

Wykazana w sprawozdaniu z przepływu środków pieniężnych pozycja środki pieniężne i ich ekwiwalenty składa się z gotówki w kasie, kredytów w rachunku bieżącym oraz lokat bankowych o terminie zapadalności nie dłuższym niż 3 miesiące, które nie zostały potraktowane jako działalność lokacyjna.

7.14 Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe i grupy do zbycia klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa Spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

7.15 Kapitały własne

Kapitały własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami Statutu Spółki.

Kapitał podstawowy Grupy LOTOS S.A. jest wykazywany według wartości nominalnej, w wysokości zgodnej ze Statutem Spółki oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

7.16 Kredyty

W momencie początkowego ujęcia wszystkie kredyty bankowe są ujmowane według ceny nabycia odpowiadającej wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty są następnie wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania. Zyski i straty są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów z chwilą usunięcia zobowiązania ze sprawozdania z sytuacji finansowej, a także w wyniku naliczania odpisu z tytułu utraty wartości.

7.17 Świadczenia pracownicze

7.17.1 Odprawy emerytalne, nagrody jubileuszowe i inne świadczenia

Zgodnie z obowiązującym Zakładowym Układem Zbiorowym Pracy, Spółka realizuje wypłaty nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych oraz odpraw pośmiertnych.

Ponadto, objętym przez Spółkę opieką socjalną pracownikom, emerytom i rencistom, przysługują świadczenia w ramach odrębnego funduszu socjalnego, który tworzony jest zgodnie z obowiązującymi krajowymi przepisami ustawowymi w tym zakresie (Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, ZFŚS).

Według MSR 19 „Świadczenia pracownicze” odprawy emerytalne, rentowe oraz odpisy na fundusz socjalny tytułem przyszłych świadczeń dla pracowników, w związku z programem socjalnym dla emerytów i rencistów, Spółka kwalifikuje jako programy określonych świadczeń po okresie zatrudnienia, natomiast nagrody jubileuszowe, odprawy pośmiertne oraz świadczenia wypłacane obecnym emerytom i rencistom z funduszu socjalnego zaliczane są do pozostałych świadczeń pracowniczych. Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu przyszłych wypłat świadczeń po okresie zatrudnienia na dzień kończący okres sprawozdawczy jest obliczana przez niezależnego aktuariusza z zastosowaniem tzw. metody prognozowanych uprawnień jednostkowych i stanowi zdyskontowaną kwotę przewidywanych przyszłych płatności, których dokonanie jest wymagane celem wywiązania się pracodawcy z zobowiązań wynikających z pracy wykonywanej przez pracowników w okresach ubiegłych (do dnia kończącego okres sprawozdawczy), określoną dla każdego pracownika indywidualnie, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia (prawdopodobieństwo odejść pracowników), bez uwzględnienia osób, które zostaną w przyszłości przyjęte do pracy.

Wartość zobowiązania z tytułu przyszłych wypłat świadczeń pracowniczych obejmuje nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne i rentowe oraz świadczenia z funduszu socjalnego na rzecz emerytów i rencistów, a także kwotę szacowanych wypłat z tytułu odpraw pośmiertnych.

Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne i rentowe są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę lub rentę. Wysokość odpraw emerytalnych i rentowych oraz nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Wysokość odprawy pośmiertnej uzależniona jest od okresu zatrudnienia zmarłego pracownika, a wypłata przysługuje jego rodzinie, zgodnie z przepisami Kodeksu pracy.

Kwoty zysków i strat aktuarialnych z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia Grupa rozpoznaje w innych całkowitych dochodach.

Pracownikom Spółki przysługuje ponadto prawo do urlopów na warunkach określonych w przepisach Kodeksu pracy. Spółka kalkuluje koszty urlopów pracowniczych memoriałowo, stosując metodę zobowiązań. Wartość szacowanego w ten sposób ekwiwalentu z tytułu niewykorzystanych urlopów pracowniczych ujmowana jest w księgach Spółki w oparciu o różnicę pomiędzy faktycznym stanem wykorzystania urlopów przez pracowników a stanem, jaki wynikałby z proporcjonalnego wykorzystania urlopu w czasie i wykazywana w sprawozdaniu finansowym odpowiednio jako krótkoterminowe lub długoterminowe zobowiązanie z tytułu pozostałych świadczeń pracowniczych w okresie zatrudnienia. Zobowiązania z tytułu pozostałych świadczeń pracowniczych w okresie zatrudnienia obejmują ponadto premie i nagrody, które wynikają z funkcjonujących w Spółce płacowych systemów motywacyjnych.

Szczegółowe informacje dotyczące świadczeń pracowniczych zawiera nota 26, gdzie poza ujawnieniami poszczególnych pozycji zobowiązań i kosztów z tytułu świadczeń pracowniczych, przedstawiono założenia aktuarialne, a także analizę wrażliwości szacunków na zmianę tych założeń. Spółka ujmuje koszty dyskonta od zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w kosztach finansowych.

7.17.2 Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne

Zgodnie z polską praktyką gospodarczą akcjonariusze jednostek mogą dokonać podziału zysku na cele pracownicze w formie zasilenia funduszu socjalnego oraz na inne fundusze specjalne, jednakże w sprawozdaniu finansowym ta część podziału zysku jest zaliczana do kosztów działalności okresu, w którym podział zysku został zatwierdzony przez Zgromadzenie Akcjonariuszy.

7.18 Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego ujmują się jako koszty w okresie, w którym je poniesiono, z wyjątkiem kosztów, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów (w tym różnice kursowe od odsetek i prowizji), które aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. W zakresie, w jakim środki pożyczają się specjalnie w celu pozyskania dostosowywanego składnika aktywów, kwotę kosztów finansowania zewnętrznego, którą można aktywować jako część tego składnika aktywów, ustala się jako różnicę między rzeczywistymi kosztami finansowania zewnętrznego poniesionymi z tytułu danej pożyczki lub kredytu w danym okresie, a przychodami z tytułu tymczasowego zainwestowania pożyczonych środków.

W stopniu, w jakim środki pożyczają się bez ściśle określonego celu, a następnie przeznaczają na pozyskanie dostosowywanego składnika aktywów, kwotę kosztów finansowania zewnętrznego, które mogą być kapitalizowane, ustala się poprzez zastosowanie stopy kapitalizacji do nakładów poniesionych na ten składnik majątku.

7.19 Aktywa i zobowiązania finansowe

Aktywa i zobowiązania finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Udzielone pożyczki i należności własne,
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży
- Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Aktywa finansowe notowane na aktywnym rynku niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Spółka zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia kończącego okres sprawozdawczy.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

- a) jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
 - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych,
- b) został zgodnie z MSR 39 zakwalifikowany do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako przychody lub koszty finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy instrument byłby najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego byłoby zabronione. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność w zakresie ujmowania lub wyceny (niedopasowanie księgowo); lub (ii) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, chyba że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające. Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub (ii) zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) zobowiązania finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień kończący okres sprawozdawczy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w zysku lub stracie jako koszty lub przychody finansowe.

W oparciu o stosowane metody ustalania wartości godziwej, poszczególne składniki aktywów i zobowiązań finansowych Spółka klasyfikuje do następujących kategorii:

- Poziom 1: Aktywa i zobowiązania finansowe, których wartość godziwa wyceniana jest bezpośrednio o ceny notowane (nieskorygowane) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów lub zobowiązań.
- Poziom 2: Aktywa i zobowiązania finansowe, których wartość godziwa wyceniana jest za pomocą modeli wyceny, w przypadku, których wszystkie znaczące dane wejściowe są obserwowalne na rynku w sposób bezpośredni (jako ceny) lub pośrednio (bazujące na cenach).
- Poziom 3: Aktywa i zobowiązania finansowe, których wartość godziwa wyceniana jest za pomocą modeli wyceny, w przypadku, których dane wejściowe nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych (dane wejściowe nieobserwowalne).

Spółka wykazuje transakcje pochodne o dodatniej wartości godziwej jako aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, a transakcje pochodne o ujemnej wartości godziwej wykazywane są jako zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu obejmują wycenę następujących rodzajów instrumentów pochodnych: swapy, futures, forward, opcje, swapy procentowe, forward procentowy.

Wartość godziwa swapów towarowych ustalana jest w oparciu o przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowanych w oparciu o różnicę między średnią ceną rynkową, a ceną transakcyjną. Do wyznaczenia wartości godziwej zostały przyjęte ceny notowane z aktywnych rynków przekazane przez firmę zewnętrzną. Według hierarchii wartości godziwej jest to Poziom 2.

Wartość godziwa spotów, forwardów oraz swapów walutowych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowanych w oparciu o różnicę między ceną terminową a ceną transakcyjną. Cena terminowa kalkulowana jest w oparciu o fixing NBP i krzywą stóp procentowych implikowaną z transakcji fxswap. Według hierarchii wartości godziwej jest to Poziom 2.

Wartość godziwa transakcji terminowych na stopę procentową ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowanych w oparciu o różnicę między ceną terminową a ceną transakcyjną. Cena terminowa kalkulowana jest w oparciu o zerokuponową krzywą stóp procentowych opartą o LIBOR 6M lub 3M w zależności od zawartych transakcji. Według hierarchii wartości godziwej jest to Poziom 2.

W ramach zarządzania ryzykiem dotyczącym uprawnień do emisji dwutlenku węgla, Spółka ocenia każdorazowo ryzyko przewidywanego niedoboru uprawnień przyznawanych nieodpłatnie w ramach systemu ograniczenia emisji dwutlenku węgla, o którym mowa w nocie 5 i zarządza ryzykiem cen uprawnień do emisji notowanych na aktywnym rynku.

Dla celów zabezpieczenia ryzyka cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO₂) Spółka zawiera transakcje futures EUA, CER i ERU. Szacowana wartość godziwa tych instrumentów ustalana jest w oparciu o różnicę między ceną rynkową publikowaną na dzień wyceny przez ICE (Intercontinental Exchange). Według hierarchii wartości godziwej jest to Poziom 1.

W razie potrzeby Spółka decyduje o rozliczeniu zawartych, otwartych na dzień kończący okres sprawozdawczy transakcji terminowych na nabycie uprawnień do emisji CO₂ poprzez ich fizyczną dostawę z zamiarem ich ewentualnego umorzenia jako rozliczenie rzeczywistej emisji. Wycena transakcji futures na zakup uprawnień do emisji dwutlenku węgla, planowanych do zrealizowania dostawą fizyczną nie podlega ujęciu w aktywach / zobowiązaniach finansowych w sprawozdaniu finansowym, niemniej jednak Spółka wewnętrznie monitoruje i przeprowadza wycenę takich otwartych transakcji futures w ramach ogólnej oceny efektywności zarządzania ryzykiem CO₂, pozabilansowo.

Informacje na temat limitu nieodpłatnych uprawnień do emisji dwutlenku węgla dla Spółki znajdują się w nocie 31, natomiast opis zarządzania ryzykiem znajduje się w nocie 29.2

Spółka stosuje rachunkowość zabezpieczeń. Zmiany wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych do zabezpieczenia przepływów pieniężnych w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie odnosi się bezpośrednio na inne całkowite dochody.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej pochodne instrumenty finansowe prezentowane są jako odrębna pozycja bądź w ramach pozostałych aktywów i zobowiązań, jeśli ich wartość jest nieistotna.

aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartość godziwej nie można wiarygodnie ustalić, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przeniesiona do sprawozdania z całkowitych dochodów. Nie można ujmować w sprawozdaniu z całkowitych dochodów odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i ich odwrócenie ujmuje się jednostronnie (netto) jako zyski bądź straty odpowiednio w pozycjach pozostałych przychodów bądź kosztów operacyjnych lub przychodów bądź kosztów finansowych w zależności od klasy instrumentów finansowych.

7.21 Pochodne instrumenty finansowe

Instrumenty pochodne, z których korzysta Spółka w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward. Ponadto, Spółka w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym z ryzykiem cen surowców oraz produktów naftowych korzysta z transakcji full barrel swap oraz commodity swap. Spółka korzysta z transakcji typu futures w celu zarządzania ryzykiem cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO₂). Grupa LOTOS S.A. w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianą stóp procentowych korzysta z swapów procentowych (IRS) oraz terminowych transakcji stopy procentowej (FRA). Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Wartość godziwa walutowych kontraktów forward jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (forward) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności. Wartość godziwa kontraktów na zamianę stóp procentowych jest ustalana poprzez odniesienie do wartości rynkowej podobnych instrumentów. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna. Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone na wynik finansowy netto roku obrotowego.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej instrumenty finansowe prezentowane są jako pozycje krótkoterminowe lub długoterminowe z uwzględnieniem przewidywanego okresu realizacji aktywów i zobowiązań zaklasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu.

7.22 Rachunkowość zabezpieczeń

Z dniem 1 stycznia 2011 roku Grupa LOTOS S.A. rozpoczęła stosowanie rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych w odniesieniu do kredytów walutowych przeznaczonych na finansowanie Programu 10+ wyznaczonych na instrument zabezpieczający dla przyszłych transakcji sprzedaży produktów naftowych denominowanych w USD.

Celem rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jest zagwarantowanie określonego poziomu wartości złotej generowanych przez nią przychodów ze sprzedaży denominowanej w USD. Zabezpieczaną pozycją jest szereg wysoce prawdopodobnych, planowanych transakcji sprzedaży produktów rafineryjnych denominowanych w USD, w szczególności pierwszy wolumen przychodów (do wysokości desygnowanej raty kapitałowej) z tytułu sprzedaży denominowanej w USD, generowanych w trakcie danego miesiąca kalendarzowego lub w przypadku gdy kwota przychodów ze sprzedaży w danym miesiącu będzie niewystarczająca w stosunku do desygnowanej raty kapitałowej, pierwszy wolumen przychodów generowany w trakcie trzech kolejnych miesięcy. W przypadku desygnowania kolejnego wolumenu przychodów ze sprzedaży w danym miesiącu kalendarzowym, pozycją zabezpieczaną będzie pierwszy wolumen przychodów ze sprzedaży następujący po uprzednio desygnowanym wolumenie przychodów z tytułu sprzedaży denominowanej w USD w danym miesiącu lub w przypadku gdy kwota przychodów ze sprzedaży w danym miesiącu będzie niewystarczająca w stosunku do desygnowanej raty kapitałowej, kolejny wolumen przychodów generowany w trakcie trzech kolejnych miesięcy. Pozycja zabezpieczana zostanie przypisana odpowiednio do każdego instrumentu zabezpieczającego zgodnie z indywidualnym dokumentem ustanowienia powiązania zabezpieczającego.

Wyznaczone do rachunkowości zabezpieczeń instrumenty zabezpieczające obejmują zobowiązanie do spłaty zaciągniętego kredytu w walucie USD z datami rozliczenia przypadającymi w dniach roboczych określonego miesiąca kalendarzowego zgodnie z harmonogramem spłat rat kapitałowych.

Zmiany wartości godziwej finansowych instrumentów pochodnych wyznaczonych do zabezpieczenia przepływów pieniężnych w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie odnosi się bezpośrednio na inne całkowite dochody. Zmiany wartości godziwej finansowych instrumentów pochodnych wyznaczonych do zabezpieczenia przepływów pieniężnych w części nie stanowiącej efektywnego zabezpieczenia zalicza się do pozostałych przychodów lub kosztów finansowych okresu sprawozdawczego.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia Spółka formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia.

Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem. Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana na bieżąco w celu sprawdzenia, czy jest wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

7.23 Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Spółka spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów po pomniejszeniu o wszelkie zwroty. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe. Utworzone rezerwy zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych, pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów finansowych, zależnie od okoliczności, z którymi przyszłe zobowiązania się wiążą.

7.24 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Spółka wylacza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Spółka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Spółka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstające z tytułu zamiany różnice odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w zysku lub stracie.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług, akcyzy i opłaty paliwowej oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub rzeczowych aktywów trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów dokonywane są w wysokości prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy. Spółka wykazuje bierne rozliczenia międzyokresowe w pozycji pozostałych zobowiązań niefinansowych, bądź w przypadku rozliczeń dotyczących świadczeń pracowniczych w pozycjach zobowiązań wykazywanych w ramach tych świadczeń.

7.25 Dotacje

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana jako przychody przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, odpisywana do sprawozdania z całkowitych dochodów przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

7.26 Zobowiązania i aktywa warunkowe

Zgodnie ze stosowanymi przez Spółkę zasadami określonymi standardem MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” przez zobowiązania warunkowe rozumie się:

- możliwy obowiązek, który powstanie na skutek przeszłych zdarzeń, którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub braku wystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli jednostki, lub
- obecny obowiązek, który powstaje na skutek przeszłych zdarzeń, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu ponieważ:
 - (i) nie jest prawdopodobne, aby wypełnienie obowiązku spowodowało konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne, bądź
 - (ii) kwoty obowiązku (zobowiązania) nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie.

Zobowiązania warunkowe nie są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jednakże ujawnia się informację o zobowiązaniu warunkowym, chyba że prawdopodobieństwo wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne jest znikome.

Stosując się do zasad MSSF, Spółka definiuje warunkowy składnik aktywów jako możliwy składnik aktywów, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub braku wystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych zdarzeń przyszłych, które nie w pełni podlegają kontroli jednostki.

Należności warunkowe nie są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jednakże ujawnia się informację o należności warunkowej, jeżeli wpływ środków uosabiających korzyści ekonomiczne jest prawdopodobny.

Przykładem aktywów i zobowiązań warunkowych są zobowiązania lub należności wynikające z prowadzonych sporów sądowych, których przyszły wynik nie jest przez jednostkę znany, ani w pełni kontrolowany. Spółka przedstawiła informacje na temat prowadzonych spraw sądowych w nocie 32.1 oraz informacje na temat pozostałych zobowiązań warunkowych w nocie 32.2.

7.27 Prawa do emisji dwutlenku węgla (CO₂)

Prawa do emisji dwutlenku węgla (CO₂) są przez Spółkę prezentowane w sprawozdaniu finansowym zgodnie z metodą zobowiązań netto. Oznacza to, że w swoim sprawozdaniu finansowym Spółka rozpoznaje tylko zobowiązania wynikające z przekroczenia przez Spółkę przyznanym limitów praw do emisji. Spółka analizuje przyznane limity w okresach rocznych. Zobowiązanie to jest rozpoznawane dopiero w momencie przekroczenia przyznanego Spółce limitu. Przychody z tytułu sprzedaży niewykorzystanych przez Spółkę praw do emisji ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w momencie sprzedaży.

Zakupione dodatkowo uprawnienia do emisji wyceniane są w koszcie nabycia pomniejszonym o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości, uwzględniając wartość rezydualną tych praw i prezentowane jako wartości niematerialne.

W przypadku wykorzystania zakupionych praw w celu pokrycia nimi niedoboru zaistniałego na dzień rozliczenia rocznego limitu, wykorzystane prawa według wartości księgowej rozliczane są ze zobowiązaniem wykazanym uprzednio na pokrycie niedoboru.

8. Segmenty działalności

Wyniki segmentów operacyjnych za rok 2014 zostały zaprezentowane w Nocie 8 Dodatkowych informacji i objaśnień do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za rok 2014, z uwagi na identyfikację segmentów i alokację spółek do poszczególnych segmentów Grupy. Grupa LOTOS S.A. wchodzi w skład segmentu produkcji i handlu. Podstawą oceny wyników działalności jest wynik na działalności operacyjnej na poziomie Spółki.

9. Przychody i koszty

9.1 Przychody ze sprzedaży

w tysiącach złotych	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Sprzedaż produktów	25.674.929	25.340.531
- w tym efekt rozliczenia rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(7.992)	(12.452)
Sprzedaż usług	125.765	125.248
Sprzedaż produktów i usług razem	25.800.694	25.465.779
Sprzedaż towarów	438.840	1.226.439 ⁽¹⁾
Sprzedaż materiałów	3.572	4.961
Sprzedaż towarów i materiałów razem	442.412	1.231.400
Razem	26.243.106	26.697.179
- w tym do jednostek powiązanych	11.785.044	12.906.993

⁽¹⁾ Wyższe przychody ze sprzedaży towarów związane były z utrzymywaniem ciągłości dostaw dla kontrahentów Spółki w czasie postoju remontowego rafinerii, w pierwszym kwartale 2013 roku.

w tysiącach złotych	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Sprzedaż krajowa:	17.832.184	19.264.209
produkty i usługi	17.466.243	18.033.031
towary i materiały	365.941	1.231.178
Sprzedaż zagraniczna:	8.410.922	7.432.970
produkty i usługi	8.334.450	7.432.747
towary i materiały	76.472	223
Razem	26.243.106	26.697.179
Benzyny	4.565.083	4.927.995
Benzyna surowa	750.973	824.241
Olej napędowy	13.163.501	13.921.390
Lekki olej opałowy	736.883	928.000
Ciężki olej opałowy	2.297.781	1.962.997
Paliwo lotnicze	2.044.246	1.467.215
Paliwo bunkrowe	121.379	139.361
Komponenty do produkcji asfaltów	712.311	927.698
Oleje bazowe	712.307	610.817
Gaz płynny	451.070	398.124
Reformat	28.689	-
Pozostałe produkty, towary i materiały rafineryjne	533.063	466.844
Pozostałe towary i materiały	8.047	9.701
Usługi	125.765	125.248
<i>Efekt rozliczenia rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych</i>	<i>(7.992)</i>	<i>(12.452)</i>
Razem	26.243.106	26.697.179

Zarówno w roku 2014 jak i 2013 głównym odbiorcą, którego udział w przychodach ze sprzedaży ogółem Grupy LOTOS S.A. wyniósł około 40%, była spółka LOTOS Paliwa Sp. z o.o. (spółka w 100% zależna od Grupy LOTOS S.A.). W obu tych okresach Spółka nie posiadała żadnego innego odbiorcy, którego udział w przychodach ze sprzedaży ogółem przekroczył znacząco 10%.

9.2 Koszty według rodzaju

w tysiącach złotych	Nota	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Amortyzacja		350.901	391.069
Zużycie materiałów i energii		24.440.400	24.514.794
- w tym różnice kursowe ⁽¹⁾	28.3	65.131	(77.257)
Usługi obce		908.524	919.451
Podatki i opłaty		105.205	103.169
Koszty świadczeń pracowniczych	9.3	198.569	206.416
Pozostałe koszty rodzajowe		107.310	76.676
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		418.833	1.178.221
Razem koszty według rodzaju		26.529.742	27.389.796
Zmiana stanu produktów oraz korekty kosztu własnego		1.003.662	(335.856)
Razem		27.533.404	27.053.940
w tym:			
Koszt własny sprzedaży		26.660.350	26.214.651
Koszty sprzedaży		667.323	614.354
Koszty ogólnego zarządu		205.731	224.935

⁽¹⁾ Różnice kursowe dotyczące działalności operacyjnej zostały ujęte w koszcie własnym sprzedaży.

9.3 Koszty świadczeń pracowniczych

w tysiącach złotych	Nota	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Koszty bieżących wynagrodzeń		143.029	155.675
Koszty ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń pracowniczych		41.090	40.777
Koszty nagród jubileuszowych, świadczeń emerytalnych i innych świadczeń po okresie zatrudnienia	26.3	14.450	9.964
Razem koszty świadczeń pracowniczych	9.2	198.569	206.416
Zmiana stanu produktów oraz korekty kosztu własnego		1.217	(1.090)
Razem		199.786	205.326
w tym:			
Koszt własny sprzedaży		83.089	81.251
Koszty sprzedaży		8.885	9.939
Koszty ogólnego zarządu		107.812	114.136

9.4 Pozostałe przychody operacyjne

w tysiącach złotych	Nota	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Dotacje	27.1	720	720
Odszkodowania		3.481	3.034
Zysk ze zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa		-	948
Zwrot akcyzy		884	6.143 ⁽¹⁾
Przychody lat ubiegłych		609	239
Pozostałe		470	1.041
Razem		6.164	12.125

⁽¹⁾ W tym kwota zwrotu nienależnej akcyzy od dostaw wewnątrzspółnotowych ciężkiego oleju opałowego w wysokości 1.673 tys. zł oraz kwota 3.634 tys. zł tytułem zwrotu akcyzy uprzednio zapłaconej od zużycia energii elektrycznej i dodatków paliwowych w związku z zastosowaniem zwolnienia od akcyzy na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 1 Ustawy o podatku akcyzowym.

Spółka stosuje zasadę kompensowania podobnych typów transakcji zgodnie z zapisami MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”, pkt 34 i pkt 35.

9.5 Pozostałe koszty operacyjne

w tysiącach złotych	Nota	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		1.280	1.365
Strata z tytułu utraty wartości należności	17.1; 28.3	3.748	161
Kary i odszkodowania		585	646
Darowizny na cele społeczne		638	2.099
Szkody majątkowe związane z normalną działalnością		69	885
Składki członkowskie związane z przynależnością do organizacji branżowych		1.003	949
Koszty lat ubiegłych		541	262
Rezerwa na pokrycie niedoboru uprawnień CO ₂	31	1.257	1.527
Pozostałe		928	269
Razem		10.049	8.163

Spółka stosuje zasadę kompensowania podobnych typów transakcji zgodnie z zapisami MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”, pkt 34 i pkt 35.

9.6 Przychody finansowe

w tysiącach złotych	Nota	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Otrzymane dywidendy:		151.662	269.211
- od jednostek powiązanych	33.1	150.559	268.371
- od jednostek pozostałych		1.103	840
Odsetki:		17.919	15.905
- od należności z tytułu dostaw i usług	28.3	160	920
- od środków pieniężnych	28.3	12	94
- od lokat	28.3	6.938	6.062
- od udzielonych pożyczek	28.3; 33.1	10.270	8.204
- od cash pool	28.3; 33.1	539	625
Różnice kursowe:		-	25.516
- od kredytów	28.3	-	22.419
- od udzielonych pożyczek	28.3	-	(1.865)
- od zrealizowanych transakcji w walutach obcych na rachunkach bankowych	28.3	-	7.598
- od środków pieniężnych	28.3	-	(2.478)
- od pozostałych aktywów i zobowiązań finansowych	28.3	-	(158)
Aktualizacja wartości aktywów finansowych:		-	101.508
- wycena pochodnych instrumentów finansowych	28.3	-	59.673
- rozliczenie pochodnych instrumentów finansowych	28.3	-	42.055
- pozostałe	28.3	-	(220)
Razem		169.581	412.140

Spółka stosuje zasadę kompensowania podobnych typów transakcji zgodnie z zapisami MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”, pkt 34 i pkt 35. Spółka wykazuje istotne pozycje przychodów i kosztów ujętych w wyniku finansowym oddzielnie, co zaprezentowano w tabeli powyżej.

9.7 Koszty finansowe

w tysiącach złotych	Nota	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Odsetki:		110.374	126.443
- od kredytów	28.3	104.405	119.692
- od zobowiązań z tytułu dostaw i usług	28.3	34	8
- od faktoringu		3.509	4.585
- koszty dyskonta od zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	26.3	2.292	2.144
- od zobowiązań budżetowych		134	-
- pozostałe		-	14
Różnice kursowe:		114.514	-
- od kredytów w walutach obcych	28.3	107.319	-
- od udzielonych pożyczek w walutach obcych	28.3	(7.714)	-
- od zrealizowanych transakcji w walutach obcych na rachunkach bankowych	28.3	16.193	-
- od środków pieniężnych	28.3	(1.030)	-
- pozostałe różnice kursowe	28.3	(254)	-
Aktualizacja wartości aktywów finansowych:		180.165	-
- wycena pochodnych instrumentów finansowych	28.3	187.588	-
- rozliczenie pochodnych instrumentów finansowych	28.3	(7.553)	-
- aktualizacja wartości udziałów	16.1	50	-
- pozostałe	28.3	80	-
Prowizje bankowe		13.006	15.198
Gwarancje bankowe		2.776	2.887
Prowizja za zarządzanie środkami z emisji akcji		432	-
Razem		421.267	144.528

Spółka stosuje zasadę kompensowania podobnych typów transakcji zgodnie z zapisami MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”, pkt 34 i pkt 35. Spółka wykazuje istotne pozycje przychodów i kosztów ujętych w wyniku finansowym oddzielnie, co zaprezentowano w tabeli powyżej.

10. Podatek dochodowy

10.1 Obciążenia podatkowe

w tysiącach złotych	Nota	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Podatek bieżący		93	(433)
Podatek odroczony	10.3	(260.052)	(62.318)
Razem podatek dochodowy wykazany w wyniku netto		(259.959)	(62.751)
Obciążenie podatkowe wykazane w innych całkowitych dochodach/(stratach) netto, w tym z tytułu:		(111.717)	22.991
- zabezpieczeń przepływów pieniężnych	22	(111.099)	22.945
- zysków/(strat) aktuarialnych dotyczących świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia		(618)	46

Obciążenie podatkowe ustalone zostało według stawki równej 19% dla podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym.

10.2 Podatek dochodowy według efektywnej stawki podatkowej oraz uzgodnienie zysku przed opodatkowaniem do podstawy opodatkowania

w tysiącach złotych	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Strata przed opodatkowaniem	(1.545.869)	(77.525)
Podatek dochodowy według stawki 19%	(293.715)	(14.730)
Efekt podatkowy otrzymanych dywidend	(28.816)	(51.150)
Efekt podatkowy pozostałych różnic trwałych:	1.969	2.771
- niedobory i ubytki ponadnormatywne	354	503
- koszty reprezentacji	832	950
- darowizny	121	399
- inne różnice trwałe	662	919
Podatek od dywidend	210	160
Korekty wykazane w bieżącym roku w odniesieniu do podatku z lat ubiegłych	248	198
Nierozpoznane aktywa z tytułu podatku odroczonego na straty podatkowe rozliczane w czasie	60.145	-
Podatek dochodowy	(259.959)	(62.751)
Efektywna stawka podatkowa	16,8%	80,9%

10.3 Odroczonego podatek dochodowy

w tysiącach złotych	Nota	Sprawozdanie z sytuacji finansowej			Sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok zakończony	
		31 grudnia 2014	31 grudnia 2013	1 stycznia 2013	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Aktywa z tytułu podatku odroczonego						
Świadczenia pracownicze		17.620	17.093	15.237	527	1.856
Odpisy aktualizujące wartość zapasów		117.100	-	-	117.100	-
Odpisy aktualizujące wartość należności		9.588	8.877	8.847	711	30
Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych		4.266	4.266	3.037	-	1.229
Ujemna wycena pochodnych instrumentów finansowych		19.916	13.730	28.905	6.186	(15.175)
Strata podatkowa rozliczana w czasie		379.893	292.159	136.994	87.734	155.165
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych		96.787	-	8.633	96.787	(8.633)
Pozostałe		634	685	1.620	(51)	(935)
Razem		645.804	336.810	203.273	308.994	133.537
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego						
Różnica pomiędzy bieżącą wartością podatkową i księgową rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		480.540	526.300	446.148	(45.760)	80.152
Dodatnia wycena pochodnych instrumentów finansowych		-	140	2.159	(140)	(2.019)
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych		-	14.312	-	(14.312)	14.312
Pozostałe		312	2.875	1.110	(2.563)	1.765
Razem		480.852	543.627	449.417	(62.775)	94.210
Obciążenie z tytułu podatku odroczonego wykazane:					371.769	39.327
- w wyniku netto	10.1				260.052	62.318
- w innych całkowitych (dochodach)/stratach netto	10.1				111.717	(22.991)
Aktywa / (Zobowiązania) netto z tytułu podatku odroczonego		164.952	(206.817)	(246.144)		
<i>w tym:</i>						
Aktywa z tytułu podatku odroczonego		645.804	336.810	203.273		
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego		(480.852)	(543.627)	(449.417)		

Przewidywany termin wygaśnięcia dodatnich różnic przejściowych przypada na lata 2015 - 2083.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku wartość nierozpoznanych aktywów podatkowych z tytułu strat podatkowych wynosiła 60.145 tys. zł (31 grudnia 2013: 0 tys. zł).

11. Strata netto przypadająca na jedną akcję

	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Strata netto w tys. zł (A)	(1.285.910)	(14.774)
Średnia ważona liczba akcji w tys. sztuk (B)	145.027	142.717
Strata netto na jedną akcję (w zł) (A/B)	(8,87)	(0,10)

Strata netto przypadająca na jedną akcję dla każdego okresu sprawozdawczego jest obliczona poprzez podzielenie straty netto za dany okres sprawozdawczy przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym. Do średniej ważonej liczby akcji z dniem 12 grudnia 2014 roku włączone zostały akcje nowej emisji Grupy LOTOS S.A. (seria D, patrz nota 20).

W związku z emisją praw poboru do akcji serii D oraz przydziałem akcji oferowanych w ramach wykonania praw poboru, Spółka dokonała zgodnie z wymogami MSR 33 „Zysk przypadający na jedną akcję”, kalkulacji wskaźnika zysku przypadającego na jedną akcję uwzględniając efekt praw poboru (emisja premiowa po cenie 18,10 zł za akcję w stosunku do wówczas obowiązującej ceny akcji Spółki na poziomie 25,95 zł), stosując tę zasadę retrospektywnie dla danych porównawczych.

Rozwodniona strata netto na jedną akcję jest równa stracie podstawowej, ponieważ nie występują instrumenty rozładniające stratę netto na jedną akcję.

12. Dywidendy

Na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku w Grupie LOTOS S.A. wystąpiły ograniczenia do przekazywania funduszy w postaci dywidend. Ograniczenia wynikały z zapisów zawartej w dniu 27 czerwca 2008 roku umowy kredytowej związanej z finansowaniem Programu 10+. Umowa kredytowa ogranicza możliwość wypłaty dywidendy przez Grupę LOTOS S.A. a jej wysokość może być uzależniona od spełnienia określonych warunków, w tym wypracowania odpowiedniej nadwyżki pieniężnej oraz osiągnięcia określonych poziomów wskaźników finansowych.

W dniu 30 czerwca 2014 roku Walne Zgromadzenie Grupy LOTOS S.A. podjęło uchwałę w sprawie pokrycia straty netto Spółki za rok 2013. Zgodnie z treścią uchwały strata netto za rok 2013 w wysokości 14.774 tys. zł została pokryta z kapitału zapasowego Spółki.

Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego Zarząd Spółki nie podjął uchwały w sprawie propozycji pokrycia straty netto za rok 2014.

13. Rzeczowe aktywa trwałe

w tysiącach złotych	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Grunty	188.733	176.582
Budynki, budowle	2.340.505	2.450.168
Urządzenia techniczne i maszyny	3.662.189	3.816.213
Środki transportu, pozostałe	34.765	34.532
Rzeczowe aktywa trwałe w toku budowy	73.229	95.210
Razem	6.299.421	6.572.705

Na dzień 31 grudnia 2014 roku wartość aktywowanych kosztów finansowania w rzeczowych aktywach trwałych w toku budowy wyniosła 1.268 tys. zł (31 grudnia 2013 roku: 1.417 tys. zł).

W 2014 roku wartość aktywowanych kosztów finansowania zewnętrznego w rzeczowych aktywach trwałych w toku budowy wyniosła 1.324 tys. zł (w roku 2013: 1.828 tys. zł).

Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych

	Grunty	Budynki, budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu, pozostałe	Rzeczowe aktywa trwałe w toku budowy	Razem
w tysiącach złotych						
Wartość księgowa brutto						
1 stycznia 2014	177.207	3.247.772	5.065.776	102.155	117.660	8.710.570
<i>Zakup</i>	-	-	-	8.990	124.155	133.145
<i>Z rozliczenia rzeczowych aktywów trwałych w toku budowy</i>	14.236	38.136	79.319	214	(147.412)	(15.507)
<i>Przeklasyfikowanie do aktywów trwałych (lub grup do zbycia) przeznaczonych do sprzedaży⁽¹⁾</i>	(1.993)	(29.519)	(18.013)	(28)	-	(49.553)
<i>Koszty finansowania zewnętrznego</i>	-	-	-	-	1.324	1.324
<i>Sprzedaż</i>	-	(49)	(256)	(541)	-	(846)
<i>Likwidacja</i>	-	(1.162)	(3.602)	(90)	-	(4.854)
<i>Pozostałe</i>	-	-	24	(478)	(48)	(502)
Wartość księgowa brutto						
31 grudnia 2014	189.450	3.255.178	5.123.248	110.222	95.679	8.773.777
Skumulowane umorzenie						
1 stycznia 2014	625	797.604	1.249.563	67.623	-	2.115.415
<i>Amortyzacja</i>	99	117.701	215.369	8.947	-	342.116
<i>Przeklasyfikowanie do aktywów trwałych (lub grup do zbycia) przeznaczonych do sprzedaży⁽¹⁾</i>	(7)	(456)	(412)	(7)	-	(882)
<i>Sprzedaż</i>	-	-	(252)	(538)	-	(790)
<i>Likwidacja</i>	-	(176)	(3.233)	(90)	-	(3.499)
<i>Pozostałe</i>	-	-	24	(478)	-	(454)
Skumulowane umorzenie						
31 grudnia 2014	717	914.673	1.461.059	75.457	-	2.451.906
Odpisy z tytułu utraty wartości						
1 stycznia 2014	-	-	-	-	22.450	22.450
<i>Utworzenie</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Wykorzystanie / Rozwiązanie</i>	-	-	-	-	-	-
Odpisy z tytułu utraty wartości						
31 grudnia 2014	-	-	-	-	22.450	22.450
Wartość księgowa netto						
31 grudnia 2014	188.733	2.340.505	3.662.189	34.765	73.229	6.299.421

⁽¹⁾ Baza paliw płynnych oraz tereny pod budowę instalacji opóźnionego koksowania (tzw. Projekt EFRA), patrz nota 15.

w tysiącach złotych	Grunty	Budynki, budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu, pozostałe	Rzeczowe aktywa trwałe w toku budowy	Razem
Wartość księgowa brutto						
1 stycznia 2013	178.191	3.220.343	4.936.587	285.735	136.346	8.757.202
<i>Zakup</i>	-	-	-	13.724	163.318	177.042
<i>Z rozliczenia rzeczowych aktywów trwałych w toku budowy</i>	-	40.395	131.400	1.779	(183.832)	(10.258)
<i>Przeklasyfikowanie do aktywów trwałych (lub grup do zbycia) przeznaczonych do sprzedaży ⁽¹⁾</i>	(984)	(10.132)	(9.321)	(321)	-	(20.758)
<i>Koszty finansowania zewnętrznego</i>	-	-	-	-	1.828	1.828
<i>Sprzedaż</i>	-	-	(305)	(671)	-	(976)
<i>Likwidacja</i>	-	(2.834)	(9.233)	(181.443) ⁽²⁾	-	(193.510)
<i>Pozostałe</i>	-	-	16.648	(16.648)	-	-
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2013	177.207	3.247.772	5.065.776	102.155	117.660	8.710.570
Skumulowane umorzenie						
1 stycznia 2013	538	674.885	1.032.717	226.620	-	1.934.760
<i>Amortyzacja</i>	103	129.472	228.785	23.263	-	381.623
<i>Przeklasyfikowanie do aktywów trwałych (lub grup do zbycia) przeznaczonych do sprzedaży ⁽¹⁾</i>	(16)	(4.211)	(3.496)	(167)	-	(7.890)
<i>Sprzedaż</i>	-	-	(304)	(671)	-	(975)
<i>Likwidacja</i>	-	(2.542)	(8.139)	(181.422) ⁽²⁾	-	(192.103)
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2013	625	797.604	1.249.563	67.623	-	2.115.415
Odpisy z tytułu utraty wartości						
1 stycznia 2013	-	-	-	-	22.450	22.450
<i>Utworzenie</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Wykorzystanie / Rozwiązanie</i>	-	-	-	-	-	-
Odpisy z tytułu utraty wartości 31 grudnia 2013	-	-	-	-	22.450	22.450
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2013	176.582	2.450.168	3.816.213	34.532	95.210	6.572.705

⁽¹⁾ Sprzedaż baz paliw płynnych w Piotrkowie Trybunalskim i Rypinie na rzecz spółki LOTOS Terminale S.A. (spółka w 100% zależna od Grupy LOTOS S.A.), patrz nota 17 i 33.1.

⁽²⁾ W tym likwidacja zużytych katalizatorów w kwocie 180.429 tys. zł.

W 2014 roku Spółka poniosła nakłady inwestycyjne w kwocie 133.145 tys. zł. głównie na rozbudowę bazy paliw w Poznaniu i budowę instalacji Węzła Odzysku Wodoru (WOW).

W 2013 roku Spółka poniosła nakłady inwestycyjne w kwocie 177.042 tys. zł. głównie w związku z projektem instalacji opóźnionego koksowania (tzw. Projekt EFRA) oraz na rozbudowę bazy paliw w Poznaniu.

W poniższej tabeli przedstawiono pozycje, w których ujęto amortyzację rzeczowych aktywów trwałych:

w tysiącach złotych	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Koszt własny sprzedaży	327.569	354.530
Koszty sprzedaży	6.949	6.860
Koszty ogólnego zarządu	12.011	15.532
Zmiana stanu produktów oraz korekta kosztu własnego	(4.413)	4.701
Razem	342.116	381.623

Na dzień 31 grudnia 2014 roku wartość rzeczowych aktywów trwałych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań Spółki, o których mowa w nocie 24, wynosiła 6.146.059 tys. zł (31 grudnia 2013: 6.409.835 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2014 roku nie ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej przyszłe zobowiązania umowne Grupy LOTOS S.A. dotyczące nakładów na rzeczowe aktywa trwałe wynosiły 112.531 tys. zł. Zobowiązania te związane były głównie z projektem instalacji opóźnionego koksowania (tzw. Projekt EFRA) oraz rozbudową Rafinerii o instalację Węzła Odzysku

Wodoru (WOW) dającego możliwość dalszego przerobu gazów odpadowych, używanych do tego momentu jako gaz opałowy w piecach rafineryjnych.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku nie ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej przyszłe zobowiązania umowne Grupy LOTOS S.A. dotyczące nakładów na rzeczowe aktywa trwałe wynosiły 44.117 tys. zł. Zobowiązania te związane były głównie projektem instalacji opóźnionego koksowania (tzw. Projekt EFRA) oraz rozbudową bazy paliw w Poznaniu.

14. Aktywa niematerialne

w tysiącach złotych	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Wartość firmy	1.862	1.862
Licencje, patenty, znaki towarowe	90.736	84.538
Uprawnienia do emisji dwutlenku węgla (CO ₂)	23.911	23.911
Pozostałe	3.879	4.137
Razem	120.388	114.448

W poniższej tabeli przedstawiono pozycje, w których ujęto amortyzację aktywów niematerialnych:

w tysiącach złotych	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Koszt własny sprzedaży	3.985	3.046
Koszty sprzedaży	152	102
Koszty ogólnego zarządu	5.092	6.202
Zmiana stanu produktów oraz korekta kosztu własnego	(444)	96
Razem	8.785	9.446

Zmiana stanu aktywów niematerialnych

	Wartość firmy	Licencje, patenty, znaki towarowe	Uprawnienia do emisji dwutlenku węgla (CO ₂)	Pozostałe	Razem
w tysiącach złotych					
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2014	1.862	154.554	23.911	11.175	191.502
<i>Zakup</i>	-	-	-	103	103
<i>Z rozliczenia rzeczowych aktywów trwałych w toku budowy</i>	-	15.360	-	147	15.507
<i>Przeklasyfikowanie do aktywów trwałych (lub grup do zbycia) przeznaczonych do sprzedaży ⁽¹⁾</i>	-	(359)	-	-	(359)
<i>Pozostałe</i>	-	(559)	-	-	(559)
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2014	1.862	168.996	23.911	11.425	206.194
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2014	-	70.016	-	7.038	77.054
<i>Amortyzacja</i>	-	8.277	-	508	8.785
<i>Przeklasyfikowanie do aktywów trwałych (lub grup do zbycia) przeznaczonych do sprzedaży ⁽¹⁾</i>	-	(33)	-	-	(33)
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2014	-	78.260	-	7.546	85.806
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2014	1.862	90.736	23.911	3.879	120.388
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2013	1.862	144.583	481	11.010	157.936
<i>Zakup</i>	-	-	23.430	14	23.444
<i>Z rozliczenia rzeczowych aktywów trwałych w toku budowy</i>	-	10.103	-	155	10.258
<i>Likwidacja</i>	-	(132)	-	(4)	(136)
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2013	1.862	154.554	23.911	11.175	191.502
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2013	-	61.301	-	6.439	67.740
<i>Amortyzacja</i>	-	8.845	-	601	9.446
<i>Likwidacja</i>	-	(130)	-	(2)	(132)
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2013	-	70.016	-	7.038	77.054
Wartość księgowa netto 31 grudnia 2013	1.862	84.538	23.911	4.137	114.448

⁽¹⁾ Baza paliw płynnych, patrz nota 15.

W latach 2013 – 2014 Spółka nie dokonywała odpisów z tytułu utraty wartości aktywów niematerialnych. Na dzień 31 grudnia 2014 roku i 2013 roku aktywa niematerialne nie były objęte odpisami z tytułu utraty wartości.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku nie wystąpiły nie ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej przyszłe zobowiązania umowne Grupy LOTOS S.A. dotyczące nakładów na aktywa niematerialne (31 grudnia 2013: 9.033 tys. zł).

15. Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2014 roku ujęte przez Grupę LOTOS S.A. aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży w kwocie 48.996 tys. zł obejmują zorganizowaną część przedsiębiorstwa w postaci bazy paliw płynnych w Poznaniu w związku z projektem optymalizacji logistyki w Grupie Kapitałowej LOTOS w ramach „Programu Efektywność i Rozwój 2013-2015” (program szerzej opisano w Prospekcie Emisyjnym opublikowanym dnia 13 listopada 2014 roku) oraz tereny pod budowę instalacji opóźnionego koksowania wraz z infrastrukturą towarzyszącą (tzw. Projekt EFRA). Na dzień 31 grudnia 2013 roku Spółka nie wykazywała aktywów trwałych (lub grupy do zbycia) przeznaczonych do sprzedaży.

16. Udziały i akcje

w tysiącach złotych	Nota	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Udziały i akcje w jednostkach powiązanych	16.1	1.214.223	904.337
- w tym Inwestycje we wspólnym przedsięwzięciu ⁽¹⁾	16.1	6.945	6.945
Udziały i akcje w jednostkach pozostałych	28.1; 29.6	6.312	6.312
Razem		1.220.535	910.649

⁽¹⁾ Umowa joint venture Grupy LOTOS S.A. z BP Europe SE na prowadzenie działalności w zakresie dostaw paliwa lotniczego w ramach spółki LOTOS - Air BP Polska Sp. z o.o.

16.1 Udziały i akcje w jednostkach powiązanych

Nazwa podmiotu	Siedziba	Przedmiot działalności	Procentowy udział Spółki w kapitale podstawowym		Wartość bilansowa udziałów/akcji (w tysiącach złotych)	
			31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
LOTOS Petrobaltic S.A. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK LOTOS Petrobaltic S.A.)	Gdańsk	Pozyskiwanie oraz eksploatacja złóż ropy naftowej i gazu ziemnego	99,99%	99,98%	1.049.375	741.653
LOTOS Paliwa Sp. z o.o.	Gdańsk	Sprzedaż hurtowa, detaliczna paliw, lekkiego oleju opałowego, zarządzanie siecią stacji paliw LOTOS	100,00%	100,00%	114.706	114.706
LOTOS Oil S.A.	Gdańsk	Produkcja i sprzedaż olejów smarowych i smarów oraz sprzedaż olejów bazowych	100,00%	100,00%	505	505
LOTOS Asphalt Sp. z o.o.	Gdańsk	Produkcja i sprzedaż asfaltów	100,00%	100,00%	78	78
LOTOS Kolej Sp. z o.o.	Gdańsk	Transport kolejowy	100,00%	100,00%	234	234
LOTOS Serwis Sp. z o.o.	Gdańsk	Działalność w zakresie utrzymania ruchu mechanicznego, elektrycznego i automatyki, usługi remontowe	100,00%	100,00%	4.020	4.020
LOTOS Lab Sp. z o.o.	Gdańsk	Wykonywanie analiz laboratoryjnych	100,00%	100,00%	50	50
LOTOS Straż Sp. z o.o.	Gdańsk	Ochrona przeciwpożarowa	100,00%	100,00%	3.906	3.906
LOTOS Ochrona Sp. z o.o.	Gdańsk	Ochrona mienia i osób	100,00%	100,00%	353	353
LOTOS Terminale S.A. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK LOTOS Terminale S.A.)	Czechowice-Dziedzice	Magazynowanie i dystrybucja paliw	100,00%	100,00%	28.252	26.044
LOTOS Infrastruktura S.A. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK LOTOS Infrastruktura S.A.)	Jasło	Magazynowanie i dystrybucja paliw. Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi	66,95% ⁽¹⁾	100,00%	5.786	5.786
LOTOS Park Technologiczny Sp. z o.o. w likwidacji	Jasło	Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej	100,00%	100,00%	-	50
LOTOS Gaz S.A. w likwidacji	Kraków	Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej	100,00%	100,00%	-	-
Infrastruktura Kolejowa Sp. z o.o.	Gdańsk	Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej	100,00%	-	6	-

kontynuacja na następnej stronie

GRUPA LOTOS S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok 2014
Dodatkowe informacje i objaśnienia

Nazwa podmiotu	Siedziba	Przedmiot działalności	Procentowy udział		Wartość bilansowa udziałów/akcji (w tysiącach złotych)	
			Spółki w kapitale podstawowym			
			31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
<i>kontynuacja z poprzedniej strony</i>						
AB LOTOS Geonafta (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK AB LOTOS Geonafta, należy do GK LOTOS Petrobaltic S.A.)	Gargždai, Litwa	Poszukiwanie i wydobywanie ropy naftowej, świadczenie usług wiertniczych oraz kupno i sprzedaż ropy naftowej	0,00137%	0,00137%	3	3
LOTOS Biopaliwa Sp. z o.o. (GK LOTOS Terminale S.A.)	Czechowice-Dziedzice	Produkcja estrów metylowych kwasów tłuszczowych (FAME)	0,005%	0,005%	3	3
RCEkoenergia Sp. z o.o. (GK LOTOS Infrastruktura S.A.)	Czechowice-Dziedzice	Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, ciepła i gazu	0,004% ⁽²⁾	0,005%	1	1
LOTOS Exploration and Production Norge AS (GK LOTOS Petrobaltic S.A.)	Stavanger, Norwegia	Poszukiwanie i wydobywanie ropy naftowej na Norweskim Szelfie Kontynentalnym; świadczenie usług związanych z poszukiwaniem i wydobywaniem ropy naftowej i gazu ziemnego	0,00000011%	0,00000011%	0	0
Inwestycje we wspólnym przedsięwzięciu						
LOTOS - Air BP Polska Sp. z o.o.	Gdańsk	Handel paliwem lotniczym oraz usługi logistyczne	50,00%	50,00%	6.945	6.945
Razem					1.214.223	904.337

⁽¹⁾ Zmiana procentowego udziału w wyniku podwyższenia kapitału zakładowego spółki LOTOS Infrastruktura S.A. przez spółkę LOTOS Terminale S.A. (spółka w 100% zależna od Grupy LOTOS S.A.). Wyłączono prawo objęcia nowej emisji akcji przez Grupę LOTOS S.A. Zdarzenie nie miało wpływu na zaprezentowane dane finansowe w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

⁽²⁾ Zmiana procentowego udziału w wyniku podwyższenia kapitału zakładowego spółki RCEkoenergia Sp. z o.o. przez spółkę LOTOS Terminale S.A. (spółka w 100% zależna od Grupy LOTOS S.A.). Wyłączono prawo objęcia nowo utworzonych udziałów przez Grupę LOTOS S.A. Zdarzenie nie miało wpływu na zaprezentowane dane finansowe w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

16.1.1 Zmiana stanu udziałów i akcji w jednostkach powiązanych

w tysiącach złotych	Nota	Udziały i akcje w jednostkach powiązanych
1 stycznia 2014		904.337
Nabycie akcji spółki LOTOS Petrobaltic S.A. ⁽¹⁾		54
Podwyższenie kapitału w spółce LOTOS Petrobaltic S.A. ⁽²⁾		307.668
Nabycie akcji spółki LOTOS Terminale S.A. ⁽³⁾		2.208
Nabycie udziałów spółki Infrastruktura Kolejowa Sp. z o.o.		6
Aktualizacja wartości udziałów spółki LOTOS Park Technologiczny Sp. z o.o. w likwidacji ⁽⁴⁾	9.7	(50)
31 grudnia 2014		1.214.223
1 stycznia 2013		904.208
Nabycie akcji spółki LOTOS Petrobaltic S.A. ⁽¹⁾		429
Podwyższenie kapitału spółki LOTOS Tank Sp. z o.o. ⁽⁵⁾		6.945
Sprzedż udziałów spółki LOTOS Tank Sp. z o.o.		(7.245)
31 grudnia 2013		904.337

⁽¹⁾ Nabycie akcji spółki LOTOS Petrobaltic S.A. w ramach procesu przymusowego wykupu akcji, z wyłączeniem akcji należących do Skarbu Państwa. Proces przymusowego wykupu akcji spółki LOTOS Petrobaltic S.A. trwał od roku 2012 i został zakończony w I półroczu 2014 roku.

⁽²⁾ Objęcie przez Grupę LOTOS S.A. 1.183.337 nowych akcji o wartości 260 zł każda w wyniku podwyższenia kapitału zakładowego w spółce LOTOS Petrobaltic S.A. o łącznej wartości 307.668 tys. zł. W dniu 28 listopada 2014 roku Grupa LOTOS S.A. oraz spółka LOTOS Petrobaltic S.A. podpisały porozumienie o potrąceniu wzajemnych wierzytelności, w którym dokonały potrącenia wierzytelności z tytułu pożyczek udzielonych w latach 2012 – 2014 spółce LOTOS Petrobaltic S.A. przez Grupę LOTOS S.A. (transakcję szerzej opisano w nocie 33.1) z wierzytelnością z tytułu objęcia akcji wynoszącą 307.668 tys. zł.

⁽³⁾ Dopłata do akcji spółki LOTOS Terminale S.A. nabytych przez Grupę LOTOS S.A. w 2011 roku w ramach procesu przymusowego wykupu akcji, wynikająca z wyroku Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w sprawie o zmianę wyceny akcji.

⁽⁴⁾ Na dzień 31 grudnia 2014 roku Spółka dokonała odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości udziałów spółki LOTOS Park Technologiczny Sp. z o.o. w likwidacji w wyniku zakończenia postępowania likwidacyjnego. Spółka ujęła odpis aktualizujący wartość udziałów w kosztach finansowych (patrz nota 9.7).

⁽⁵⁾ Objęcie przez Grupę LOTOS S.A. 1.000 nowych udziałów o wartości 6.945 zł każdy w wyniku podwyższenia kapitału zakładowego w spółce LOTOS Tank Sp. z o.o. (obecnie LOTOS – Air BP Polska Sp. z o.o.). Nowe udziały o łącznej wartości 6.945 tys. zł zostały pokryte przez Grupę LOTOS S.A. wkładem gotówkowym.

W latach 2013 - 2014 występowało ograniczenie do wypłaty dywidend przez spółkę LOTOS Paliwa Sp. z o.o. wynikające z zapisów umów kredytowych, które ograniczały wartość nadwyżki finansowej wypracowanej w roku obrotowym przez spółkę LOTOS Paliwa Sp. z o.o. przeznaczanej na wypłatę dywidendy od spełnienia określonych wskaźników.

17. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe aktywa

w tysiącach złotych	Nota	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Aktywa finansowe			
Długoterminowe aktywa finansowe			
Pozostałe aktywa finansowe:		237.700	436.385
<i>Dopłaty do kapitału spółki LOTOS Paliwa Sp. z o.o.</i>		237.700	237.700
<i>Należności z tytułu nabycia akcji spółki LOTOS Petrobaltic S.A.</i>		-	54
<i>Pożyczki udzielone spółce LOTOS Petrobaltic S.A.</i>	28.1	-	189.714
<i>Depozyt zabezpieczający</i>	28.1	-	8.917
Razem		237.700	436.385
Krótkoterminowe aktywa finansowe			
Należności z tytułu dostaw i usług	28.1	1.248.777	1.584.750
- w tym od jednostek powiązanych	33.1	772.388	976.882
Pozostałe aktywa finansowe:		1.113.101	49.888
<i>Dopłaty do kapitału spółki LOTOS Kolej Sp. z o.o.</i>		4.281	4.281
<i>Lokaty</i>	28.1; 29.3.1	31.432	29.593
<i>Cash pool</i>	28.1; 33.1	72.767	97
<i>Depozyty zabezpieczające związane z korzystaniem z systemu dystrybucji i przesyłu paliwa gazowego</i>	28.1	7.342	-
<i>Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania - emisja akcji</i>	28.1	996.939	-
<i>Należności od jednostek powiązanych z tytułu sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa</i>	28.1; 33.1	-	13.817
<i>Pozostałe należności</i>	28.1	340	2.100
Razem		2.361.878	1.634.638
Razem aktywa finansowe		2.599.578	2.071.023
Aktywa niefinansowe			
Długoterminowe aktywa niefinansowe			
Pozostałe		2.784	3.152
Razem		2.784	3.152
Krótkoterminowe aktywa niefinansowe			
Ubezpieczenia majątkowe i inne		13.451	955
Akcyza od przesunięć międzymagazynowych		35.811	26.758
Zaliczki na dostawy i usługi		3.747	2.784
Opłaty za dostęp do specjalistycznych serwisów informacyjnych		2.600	2.148
Pozostałe		2.211	2.047
Razem		57.820	34.692
Razem aktywa niefinansowe		60.604	37.844
Razem		2.660.182	2.108.867
<i>w tym:</i>			
<i>część długoterminowa</i>		240.484	439.537
<i>część krótkoterminowa:</i>		2.419.698	1.669.330
- z tytułu dostaw i usług		1.248.777	1.584.750
- pozostałe		1.170.921	84.580

Na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku na pozycję *Lokaty* składały się lokaty na zabezpieczenie spłaty odsetek od kredytów zaciągniętych na finansowanie Programu 10+ oraz na refinansowanie i finansowanie zapasów, o których mowa w nocie 24.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku na pozycję *Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania - emisja akcji* składały się środki pieniężne z emisji akcji serii D Grupy LOTOS S.A. ulokowane na wydzielonym rachunku bankowym Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. (patrz nota 20), do dnia rejestracji podwyższenia kapitału (patrz nota 34). Cele emisji akcji serii D zostały przedstawione w Prospekcie Emisyjnym opublikowanym dnia 13 listopada 2014 roku i obejmowały wybudowanie instalacji opóźnionego koksowania (tzw. Projekt EFRA) oraz zagospodarowanie złóż gazowych B4 i B6.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Spółka wykazała należności od jednostek powiązanych z tytułu sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa w kwocie 13.817 tys. zł. Należności dotyczyły sprzedanych w 2013 roku baz paliw płynnych w Piotrkowie Trybunalskim i Rypinie na rzecz spółki LOTOS Terminale S.A. (spółka w 100% zależna od Grupy LOTOS S.A.), patrz nota 33.1. Wpływy pieniężne z tytułu sprzedaży powyższych aktywów Grupa LOTOS S.A. otrzymała w 2014 roku, patrz sprawozdanie z przepływów pieniężnych pozycja *Sprzedaż zorganizowanej części przedsiębiorstwa do podmiotów powiązanych*.

Okres spłaty należności z tytułu dostaw i usług związany z normalnym tokiem sprzedaży wynosi 7- 35 dni.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku wartość należności z tytułu dostaw i usług objętych cesją z tytułu zabezpieczenia kredytów zaciągniętych na finansowanie Programu 10+, o których mowa w nocie 24, wynosiła 777.217 tys. zł (31 grudnia 2013: 957.749 tys. zł).

Charakterystyka instrumentów finansowych została zaprezentowana w nocie 7.19. Cele oraz zasady zarządzania ryzykiem finansowym opisano w nocie 29.

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe aktywów finansowych została przedstawiona w nocie 29.6.

Analiza wrażliwości aktywów finansowych na ryzyko rynkowe związane ze zmianami kursów walut została przedstawiona w nocie 29.3.1.

Analiza wrażliwości aktywów finansowych na ryzyko rynkowe związane ze zmianami stóp procentowych została przedstawiona w nocie 29.4.1.

17.1 Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności

w tysiącach złotych	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Stan na początek okresu	76.730	86.685
Utworzenie	3.851 ⁽¹⁾	347
Wykorzystanie	(329)	(10.068) ⁽²⁾
Rozwiązanie	(99)	(234)
Stan na koniec okresu	80.153	76.730

⁽¹⁾ W tym kwota 3.781 tys. zł odpisu aktualizującego wartość należności od zagranicznego kontrahenta w stanie upadłości.

⁽²⁾ W tym kwota 9.890 tys. zł tytułem zwolnienia z długu spółki LOTOS Gaz S.A. w likwidacji (w 100% spółka zależna od Grupy LOTOS S.A.).

Utworzenie i rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość należności prezentowane jest w pozostałej działalności operacyjnej w zakresie należności głównych oraz w działalności finansowej w zakresie odsetek za nieterminową płatność.

Na pozycję *Utworzenie* składa się kwota 3.781 tys. zł dotycząca należności głównych (w 2013 roku: 216 tys. zł) oraz kwota 70 tys. zł dotycząca odsetek (w 2013 roku: 131 tys. zł).

Na pozycję *Rozwiązanie* składa się kwota 33 tys. zł dotycząca należności głównych (w 2013 roku: 55 tys. zł) oraz kwota 66 tys. zł dotycząca odsetek (w 2013 roku: 179 tys. zł).

W roku 2014 utworzenie i rozwiązanie odpisu z tytułu utraty wartości należności głównych Spółka ujęła w pozostałych kosztach operacyjnych w kwocie 3.748 tys. zł (w 2013 roku: 161 tys. zł).

Analiza wiekowania należności przeterminowanych nieobjętych odpisem aktualizującym przedstawia się następująco:

w tysiącach złotych	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Do 1 miesiąca	5.570	1.548
Od 1 do 3 miesięcy	37	2.086
Od 3 do 6 miesięcy	318	38
Od 6 miesięcy do 1 roku	577	-
Powyżej 1 roku	-	13
Razem	6.502	3.685

Zarówno na dzień 31 grudnia 2014 roku jak i 31 grudnia 2013 roku udział należności z tytułu dostaw i usług największego odbiorcy Spółki, jakim jest spółka LOTOS Paliwa Sp. z o.o. (spółka w 100% zależna od Grupy LOTOS S.A.), na koniec okresu sprawozdawczego nie przekroczył 60% salda tych należności ogółem. Zarówno na dzień 31 grudnia 2014 roku jak i 31 grudnia 2013 roku udział należności z tytułu dostaw i usług dwóch kolejnych odbiorców, jakimi były podmioty Grupy Kapitałowej Shell i

podmioty Grupy Kapitałowej Statoil na koniec okresu sprawozdawczego wynosił łącznie około 20% salda tych należności ogółem (udział żadnego z nich nie przekroczył znacząco 10% salda tych należności ogółem). W ocenie Spółki, w odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług, z wyjątkiem należności od ww. odbiorców, nie występuje istotna koncentracja ryzyka kredytowego. Maksymalna ekspozycja Spółki na ryzyko kredytowe na dzień kończący okres sprawozdawczy jest najlepiej reprezentowana przez wartość księgową tych instrumentów.

18. Zapasy

w tysiącach złotych	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Wyroby gotowe	1.045.725	1.633.910
Półprodukty i produkty w toku	467.608	596.311
Towary	193.663	255.106
Materiały	1.866.926	3.059.133
Razem	3.573.922	5.544.460
<i>w tym zapasy wycenione:</i>		
<i>według kosztu wytworzenia lub ceny nabycia</i>	253.614	5.544.460
<i>według ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania</i>	3.320.308	-

Zapasy wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem odpisów aktualizujących tę wartość do poziomu ceny sprzedaży netto możliwej do realizacji pomniejszonej o koszty sprzedaży, jeśli cena ta jest niższa.

W związku z obniżką notowań cen ropy naftowej i produktów rafineryjnych, Spółka dokonała odpisu wartości swoich zapasów na dzień 31 grudnia 2014 roku do poziomu wyceny według ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania (patrz nota 18.1).

Na dzień 31 grudnia 2014 roku wartość zapasów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań Grupy LOTOS S.A. z tytułu kredytu na refinansowanie i finansowanie zapasów, o którym mowa w nocie 24, wynosiła 3.255.171 tys. zł (31 grudnia 2013: 5.071.234 tys. zł).

18.1 Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość zapasów

w tysiącach złotych	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Stan na początek okresu	2.003	470
Utworzenie	614.912	2.003
Wykorzystanie	(601)	(40)
Rozwiązanie	-	(430)
Stan na koniec okresu	616.314	2.003
<i>- w tym:</i>		
<i>Wyroby gotowe</i>	233.473	-
<i>Półprodukty i produkty w toku</i>	83.700	-
<i>Towary</i>	5.723	-
<i>Materiały</i>	293.418	2.003

W związku z obniżką notowań cen ropy naftowej i produktów rafineryjnych, Spółka zawiązała odpis aktualizujący doprowadzając bilansową wartość zapasów do poziomu cen sprzedaży netto możliwych do uzyskania, zgodnie z MSR 2.

Efekt aktualizacji wartości zapasów prezentowany jest w koszcie własnym sprzedaży.

18.2 Zapasy obowiązkowe

Grupa LOTOS S.A. stosuje obowiązujące od dnia 7 kwietnia 2007 roku zasady funkcjonowania systemu zapasów obowiązkowych, wprowadzone ustawą z dnia 16 lutego 2007 roku o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. Nr 52, poz. 343, z dnia 23 marca 2007 roku z późniejszymi zmianami). Ustawa, o której mowa powyżej określa zasady tworzenia, utrzymywania oraz finansowania zapasów ropy naftowej i produktów naftowych. Zapasy obowiązkowe obejmują ropę naftową, produkty naftowe (paliwa ciekłe), gaz płynny LPG. Na dzień 31 grudnia 2014 roku bilansowa wartość zapasów obowiązkowych wynosiła 2.153.696 tys. zł (31 grudnia 2013: 4.247.822 tys. zł).

19. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

w tysiącach złotych	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Środki pieniężne w banku	239.622	224.006
Środki pieniężne w kasie	20	25
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	239.642	224.031
Kredyty w rachunku bieżącym	(428.210)	(444.268)
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(188.568)	(220.237)

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są zakładane na różne okresy, od jednego dnia do trzech miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Spółka dysponowała niewykorzystanymi przyznanymi środkami kredytowymi w wysokości 324.656 tys. zł (31 grudnia 2013: 212.066 tys. zł) związanymi z kredytami obrotowymi (w tym udzielonymi przez Konsorcjum banków (4), patrz nota 24) w odniesieniu do których wszystkie warunki zawieszające zostały spełnione.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku wartość środków pieniężnych na rachunkach bankowych, na których ustanowiono zastaw rejestrowy, celem zabezpieczenia zobowiązań z tytułu kredytów Grupy LOTOS S.A., wynosiła 1.672 tys. zł (31 grudnia 2013: 2.629 tys. zł).

20. Kapitał podstawowy

w tysiącach złotych	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Stan na początek okresu	129.873	129.873
Emisja akcji serii D	55.000	-
Stan na koniec okresu	184.873	129.873
<i>W tym:</i>		
<i>Akcje serii A</i>	78.700	78.700
<i>Akcje serii B</i>	35.000	35.000
<i>Akcje serii C</i>	16.173	16.173
<i>Akcje serii D</i>	55.000	-

W dniu 8 września 2014 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło uchwałę nr 2 w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki w drodze emisji nowych akcji, oferty publicznej akcji nowej emisji, ustalenia dnia 18 listopada 2014 roku jako dnia prawa poboru akcji nowej emisji, dematerializacji oraz ubiegania się o dopuszczenie praw poboru, praw do akcji oraz akcji nowej emisji do obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. oraz zmiany statutu Spółki, a także upoważnienia Rady Nadzorczej do ustalenia tekstu jednolitego statutu Spółki.

Zarząd Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. uchwałą nr 1396/2014 z dnia 11 grudnia 2014 roku postanowił wprowadzić z dniem 12 grudnia 2014 roku w trybie zwykłym do obrotu giełdowego na rynku podstawowym 55.000.000 praw do akcji zwykłych na okaziciela serii D Spółki o wartości nominalnej 1 złoty każda oznaczonych przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. kodem PLLOTOS00074.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku kapitał podstawowy składa się z 184.873.362 akcji zwykłych o wartości nominalnej 1 zł za każdą akcją mających pełne pokrycie w kapitale podstawowym, w tym akcje serii D w liczbie 55.000.000 oraz akcje serii A, B, C łącznie w liczbie 129.873.362 z poprzednich emisji. Jedna akcja jest równoważna pojedynczemu głosowi na Walnym Zgromadzeniu i posiada prawo do dywidendy.

W dniu 9 stycznia 2015 roku zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego Grupy LOTOS S.A. z kwoty 129.873.362 zł do kwoty 184.873.362 zł (patrz nota 34). Ogólna liczba głosów wynikająca ze wszystkich wyemitowanych przez Grupę LOTOS S.A. akcji po zarejestrowaniu zmiany wysokości kapitału zakładowego w Krajowym Rejestrze Sądowym wynosi na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego 184.873.362 głosy.

21. Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji

Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji obejmuje nadwyżkę ceny emisyjnej akcji serii B, C i D nad ich wartością nominalną z uwzględnieniem kosztów bezpośrednio związanych z emisją akcji.

31 grudnia 2014	Seria B	Seria C	Seria D	Razem
w tysiącach złotych				
Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	980.000	340.773	940.500	2.261.273
Koszty bezpośrednio związane z emisją akcji	(9.049)	(376)	(22.222)	(31.647)
Razem	970.951	340.397	918.278	2.229.626

31 grudnia 2013	Seria B	Seria C	Seria D	Razem
w tysiącach złotych				
Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	980.000	340.773	-	1.320.773
Koszty bezpośrednio związane z emisją akcji	(9.049)	(376)	-	(9.425)
Razem	970.951	340.397	-	1.311.348

22. Kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych obejmuje zmiany wyceny kredytów w walutach obcych, wykorzystywanych, jako instrumenty zabezpieczające do zabezpieczenia przepływów pieniężnych, pomniejszone o wpływ podatku dochodowego.

Zmiany wartości godziwej finansowych instrumentów pochodnych wyznaczonych do zabezpieczenia przepływów pieniężnych w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie ujmują się w kapitale rezerwowym z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych, natomiast część nieefektywną zalicza się do przychodów/kosztów finansowych okresu sprawozdawczego.

w tysiącach złotych	Nota	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Stan na początek okresu		61.019	(36.801)
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne:		(584.653)	120.765
- część skuteczna		(584.731)	120.765
- część nieskuteczna ⁽¹⁾		78	-
Podatek dochodowy dotyczący wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	10.1	111.099	(22.945)
Stan na koniec okresu		(412.535)	61.019

⁽¹⁾ Część stanowiąca nieefektywne zabezpieczenie ujęta w kosztach finansowych.

23. Zyski zatrzymane

Na zyski zatrzymane składają się kapitały tworzone i wykorzystywane według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami Statutu Spółki oraz wyniki bieżącego okresu sprawozdawczego.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku w Grupie LOTOS S.A. wystąpiły ograniczenia do przekazywania funduszy w postaci dywidend, szerzej opisane w notcie 12.

Ponadto Spółka prezentuje w zyskach zatrzymanych zyski/straty aktuarialne z wyceny określonych świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia z uwzględnieniem efektu podatkowego, które w sprawozdaniu z całkowitych dochodów ujmowane są w pozycji *Inne całkowite dochody/(straty) netto*.

24. Kredyty

w tysiącach złotych	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Kredyt na refinansowanie i finansowanie zapasów (<i>Konsorcjum banków (1)</i>)	1.052.449	753.296
Kredyty inwestycyjne:	4.066.706	3.914.267
<i>Konsorcjum banków (2)</i>	2.974.259	2.868.182
<i>Konsorcjum banków (3)</i>	1.092.447	1.046.085
Kredyty obrotowe (<i>Konsorcjum banków (4)</i>)	428.209	444.268
Środki zgromadzone na lokatach bankowych zabezpieczających spłatę odsetek oraz rat kapitałowych*	(271.919)	(245.516)
Razem	5.275.445	4.866.315
<i>w tym:</i>		
część długoterminowa	3.613.674	3.538.779
część krótkoterminowa	1.661.771	1.327.536

Konsorcjum banków (1):

Pekao S.A., ING Bank Śląski S.A., Société Générale S.A., Bank Handlowy w Warszawie S.A., Bank Zachodni WBK S.A., mBank S.A.

Konsorcjum banków (2):

Banco Bilbao Vizcaya Argentaria S.A., Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ (Holland) N.V., Pekao S.A., BNP Paribas S.A., Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid, Credit Agricole CIB (dawniej Calyon), DnB Nor Bank ASA, DnB Nord Polska S.A., ING Bank Śląski S.A., KBC Finance Ireland, Kredyt Bank S.A., Nordea Bank AB, PKO BP S.A., The Royal Bank of Scotland plc, Société Générale S.A., Bank Zachodni WBK S.A., Rabobank Polska S.A., Bank Gospodarki Żywnościowej S.A., Sumitomo Mitsui Banking Corporation Europe Ltd.

Konsorcjum banków (3):

Banco Bilbao Vizcaya Argentaria S.A., BNP Paribas S.A.

Konsorcjum banków (4):

Pekao S.A., PKO BP S.A., BNP Paribas S.A., ING Bank Śląski S.A., Rabobank Polska S.A., Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.

*Spółka zgodnie z MSR 32 kompensuje składnik aktywów finansowych (środki zabezpieczone na spłatę zobowiązań kredytowych) i zobowiązania finansowe z tytułu otrzymanych kredytów, gdyż posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz zamierza jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie. Gromadzenie środków na spłatę zobowiązań kredytowych wynika wprost z ustaleń zawartych w dokumentacji kredytowej dotyczącej kredytów inwestycyjnych związanych z finansowaniem Programu 10+ oraz z kredytem na refinansowanie i finansowanie zapasów. Spółka jest zobowiązana do zabezpieczenia i utrzymywania środków na spłatę rat kapitałowych i odsetek przypadających do spłaty w okresie do 6 miesięcy. Prezentacja netto w sprawozdaniu z sytuacji finansowej służy odzwierciedleniu oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych z rozliczenia dwóch lub więcej instrumentów finansowych.

Kredyt na refinansowanie i finansowanie zapasów

Na dzień 31 grudnia 2014 roku wykorzystanie kredytu na refinansowanie i finansowanie zapasów, w kwocie nominalnej wynosi 1.052,2 mln zł (300 mln USD).

Grupa LOTOS S.A. w ramach kredytu na refinansowanie i finansowanie zapasów zobowiązana jest do utrzymywania wskaźnika określonego jako Tangible Consolidated Net Worth (TCNW) na poziomie nie niższym niż zapisany w umowie kredytowej. Dodatkowo Spółka w ramach ww. umowy kredytowej zobowiązana jest do utrzymywania wartości wskaźnika finansowego określonego jako Loan to Pledged Inventory Value Ratio na poziomie nie wyższym niż określony umową kredytową. Spółka na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku spełniała opisane powyżej wytyczne.

Zmiany w umowie kredytowej na refinansowanie i finansowanie zapasów

W dniu 29 października 2014 roku Grupa LOTOS S.A. oraz Konsorcjum banków (1) podpisały umowę zmieniającą do umowy na finansowanie i refinansowanie zapasów, zawartej dnia 10 października 2012 roku, skutkującą przedłużeniem o 12 miesięcy (tzn. do dnia 20 grudnia 2015 roku) kredytu odnawialnego na łączną kwotę 400 mln USD (tj. 1.268 mln zł wg kursu średniego NBP na dzień 10 października 2012 roku).

Pozostałe warunki umowy, w tym również zapisy dotyczące kar nie uległy zmianie i nie odbiegają od powszechnie stosowanych dla tego typu umów.

Kredyty inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2014 roku kredyty inwestycyjne związane z realizacją Programu 10+ wykorzystane były w kwocie nominalnej 4.102,6 mln zł (1.169,8 mln USD). Na dzień 31 grudnia 2013 roku była to kwota 3.960,9 mln zł (1.315,0 mln USD).

Grupa LOTOS S.A. w ramach kredytów inwestycyjnych zobowiązana jest do utrzymywania wskaźnika określonego jako Tangible Consolidated Net Worth (TCNW) na poziomie nie niższym niż zapisany w umowach kredytowych. Spółka na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku spełniała opisane powyżej wytyczne.

Kredyty obrotowe

Kredyt na finansowanie kapitału obrotowego został udzielony Grupie LOTOS S.A. w formie kredytów w rachunkach bieżących i jest wykorzystywany przez Spółkę w miarę zapotrzebowania Spółki na kapitał obrotowy.

Ponadto Spółka ma możliwość korzystania z kredytów obrotowych w łącznej kwocie 400 mln zł w ramach umów zawartych z bankami PKO BP S.A. (umowa z dnia 26 czerwca 2009 roku, z późniejszymi zmianami - na łączną kwotę 300 mln zł) oraz Pekao S.A. (umowa z dnia 16 maja 2012 roku, z późniejszymi zmianami - na łączną kwotę 100 mln zł). Na dzień 31 grudnia 2014 roku ani 31 grudnia 2013 roku Spółka nie wykazywała zobowiązań z tytułu tych umów.

Wpływy i wydatki z tytułu kredytów bankowych

W 2014 roku wpływy z tytułu zaciągniętych przez Spółkę kredytów wynosiły 199.745 tys. zł (w 2013 roku: 189.965 tys. zł) i dotyczyły kredytu na refinansowanie i finansowanie zapasów (154.145 tys. zł) oraz kredytu obrotowego w Pekao S.A. W 2014 roku wydatki z tytułu spłaty kredytów wynosiły 493.421 tys. zł (w 2013 roku: 708.975 tys. zł.) i dotyczyły głównie kredytów inwestycyjnych (447.821 tys. zł) oraz kredytu obrotowego w Pekao S.A. Powyższe kwoty zostały zaprezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności finansowej odpowiednio w pozycjach: *Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów* oraz *Wydatki z tytułu spłaty kredytów*.

Kredyty bankowe w podziale na waluty według terminu płatności

31 grudnia 2014 roku		Kredyty zaciągnięte			Razem
w tysiącach złotych	w EUR	w USD	w PLN		
2015	7.038	1.355.079	299.654		1.661.771
2016	-	472.424	-		472.424
2017	-	464.917	-		464.917
2018	-	549.642	-		549.642
2019	-	591.468	-		591.468
po 2019	-	1.535.223	-		1.535.223
Razem	7.038	4.968.753	299.654		5.275.445

31 grudnia 2013 roku		Kredyty zaciągnięte			Razem
w tysiącach złotych	w EUR	w USD	w PLN		
2014	3	999.028	328.505		1.327.536
2015	-	371.047	-		371.047
2016	-	404.569	-		404.569
2017	-	398.140	-		398.140
2018	-	470.697	-		470.697
po 2018	-	1.894.326	-		1.894.326
Razem	3	4.537.807	328.505		4.866.315

Oprocentowanie kredytów jest oparte o:

- dla kredytów zaciągniętych w USD - LIBOR USD 1M, 3M lub 6M w zależności od wybranego w danym momencie okresu odsetkowego,
- dla kredytów zaciągniętych w EUR - EURIBOR 3M,
- dla kredytów zaciągniętych w PLN - WIBOR 1M lub 3M.

Marże bankowe dotyczące zaciągniętych kredytów mieszczą się w przedziale 0,85 pp. – 1,15 pp.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku efektywna stopa procentowa kredytów uwzględniająca fakt finansowania w USD i EUR kształtuje się na średnim poziomie około 2,20 % (31 grudnia 2013: 2,28 %).

Zabezpieczenie spłaty powyższych kredytów stanowią:

- pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi,
- zastaw rejestrowy na rachunkach bankowych,
- zastaw rejestrowy na zapasach,
- zastaw rejestrowy na ruchomościach istniejących i przyszłych,
- hipoteka,
- cesja z umów ubezpieczenia zapasów,
- cesja z umów na przechowywanie zapasów,

- cesja praw do odszkodowania od Skarbu Państwa w przypadku obowiązku sprzedaży zapasów obowiązkowych poniżej ich ceny rynkowej,
- cesja z umów ubezpieczenia dotyczących rafinerii w Gdańsku,
- cesja umów licencyjnych,
- cesja umów sprzedaży produktów do jednostek powiązanych, o ile sprzedaż przekroczyła 10.000 tys. zł /rok,
- oświadczenie o poddaniu się egzekucji.

Analiza wrażliwości zobowiązań z tytułu kredytów na ryzyko rynkowe związane ze zmianami kursów walut została przedstawiona w nocie 29.3.1.

Analiza wrażliwości zobowiązań z tytułu kredytów na ryzyko rynkowe związane ze zmianami stóp procentowych została przedstawiona w nocie 29.4.1.

Analiza wymagalności zobowiązań z tytułu kredytów została przedstawiona w nocie 29.5.

25. Pochodne instrumenty finansowe

w tysiącach złotych	Nota	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Aktywa finansowe			
Krótkoterminowe aktywa finansowe			
Swap towarowy (surowce i produkty naftowe)		-	736
Forwardy i spoty walutowe		693	34.924
- w tym od jednostek powiązanych	33.1	157	-
Swap walutowy		10.510	38.296
- w tym od jednostek powiązanych	33.1	6.616	21
Razem aktywa finansowe		11.203	73.956
Zobowiązania finansowe			
Długoterminowe zobowiązania finansowe			
Swap towarowy (surowce i produkty naftowe)		9.483	-
Swap procentowy (IRS)		53.143	52.876
Razem		62.626	52.876
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe			
Swap towarowy (surowce i produkty naftowe)		19.854	-
Forwardy i spoty walutowe		66.454	1.686
- w tym wobec jednostek powiązanych	33.1	10.089	668
Swap procentowy (IRS)		22.341	19.387
Swap walutowy		37.357	7.224
- w tym wobec jednostek powiązanych	33.1	-	6.352
Razem		146.006	28.297
Razem zobowiązania finansowe		208.632	81.173

Charakterystyka pochodnych instrumentów finansowych została zaprezentowana w nocie 7.21. Cele oraz zasady zarządzania ryzykiem finansowym opisano w nocie 29.

Analiza wrażliwości pochodnych instrumentów finansowych na ryzyko rynkowe związane ze zmianami cen surowców i produktów naftowych została przedstawiona w nocie 29.1.1.

Analiza wrażliwości pochodnych instrumentów finansowych na ryzyko rynkowe związane ze zmianami kursów walut została przedstawiona w nocie 29.3.1.

Analiza wrażliwości pochodnych instrumentów finansowych na ryzyko rynkowe związane ze zmianami stóp procentowych została przedstawiona w nocie 29.4.1.

Analiza wymagalności pochodnych instrumentów finansowych została przedstawiona w nocie 29.5.

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe pochodnych instrumentów finansowych (aktywa finansowe) została przedstawiona w nocie 29.6.

26. Świadczenia pracownicze

w tysiącach złotych	Nota	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Długoterminowe zobowiązania			
Świadczenia po okresie zatrudnienia	26.1	14.739	11.444
Nagrody jubileuszowe i pozostałe świadczenia	26.1	52.528	41.856
Razem	26.1	67.267	53.300
Krótkoterminowe zobowiązania			
Świadczenia po okresie zatrudnienia	26.1	1.772	1.679
Nagrody jubileuszowe i pozostałe świadczenia	26.1	4.736	3.954
Zobowiązania z tytułu premii, nagród i niewykorzystanych urlopów		17.301	25.307
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń		2.883	2.642
Razem		26.692	33.582
Razem zobowiązania		93.959	86.882

26.1 Zobowiązania z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych

Grupa LOTOS S.A. wypłaca pracownikom przechodzącym na emeryturę kwoty świadczeń po okresie zatrudnienia zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. W związku, z tym Spółka na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną lub na podstawie własnych szacunków ujmuje zobowiązanie z tytułu nagród jubileuszowych oraz świadczeń po okresie zatrudnienia na poziomie wartości bieżących. Kwotę tego zobowiązania oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu sprawozdawczego przedstawiono poniżej:

w tysiącach złotych	Nota	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Nagrody jubileuszowe i pozostałe świadczenia	Razem
1 stycznia 2014		13.123	45.810	58.933
Koszty bieżącego zatrudnienia		615	2.950	3.565
Koszty dyskonta	9.7; 26.3	493	1.799	2.292
Wypłacone świadczenia		(971)	(4.180)	(5.151)
(Zyski)/Straty aktuarialne wykazane w wyniku	26.3	-	10.885	10.885
(Zyski)/Straty aktuarialne wykazane w innych całkowitych dochodach	26.3	3.251	-	3.251
31 grudnia 2014	26.2	16.511	57.264	73.775
<i>w tym:</i>				
część długoterminowa	26	14.739	52.528	67.267
część krótkoterminowa	26	1.772	4.736	6.508

w tysiącach złotych	Nota	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Nagrody jubileuszowe i pozostałe świadczenia	Razem
1 stycznia 2013		13.093	38.647	51.740
Koszty bieżącego zatrudnienia		538	5.588	6.126
Koszty dyskonta	9.7; 26.3	428	1.716	2.144
Wypłacone świadczenia		(694)	(3.979)	(4.673)
(Zyski)/Straty aktuarialne wykazane w wyniku	26.3	-	3.838	3.838
(Zyski)/Straty aktuarialne wykazane w innych całkowitych dochodach	26.3	(242)	-	(242)
31 grudnia 2013	26.2	13.123	45.810	58.933
<i>w tym:</i>				
część długoterminowa	26	11.444	41.856	53.300
część krótkoterminowa	26	1.679	3.954	5.633

26.2 Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu przyszłych wypłat świadczeń pracowniczych

w tysiącach złotych	Nota	Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych
31 grudnia 2014	26.1	73.775
31 grudnia 2013	26.1	58.933
31 grudnia 2012		51.740
31 grudnia 2011		48.200
31 grudnia 2010		36.393

Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu przyszłych wypłat świadczeń pracowniczych jest tożsama z wartością księgową.

26.3 Łączna kwota kosztów ujętych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów z tytułu przyszłych wypłat świadczeń pracowniczych

w tysiącach złotych	Nota	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Pozycje ujęte w wyniku:		16.742	12.108
Koszty nagród jubileuszowych, świadczeń emerytalnych i innych świadczeń po okresie zatrudnienia:	9.3	14.450	9.964
- koszty bieżącego zatrudnienia		3.565	6.126
- (zyski)/straty aktuarialne	26.1	10.885	3.838
Koszty dyskonta	9.7; 26.1	2.292	2.144
Pozycje ujęte w innych całkowitych (dochodach)/stratach:		3.251	(242)
(Zyski)/Straty aktuarialne	26.1	3.251	(242)
Całkowite dochody ogółem		19.993	11.866

26.4 Założenia aktuarialne

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Stopa dyskontowa (%)	2,70%	4,30%
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,50%	2,50%
Wskaźnik rotacji pracowników (%)	2,43%	2,49%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń w kolejnym roku (%)	4,00%	0,00%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń w latach następnych (%)	2,50%	2,76%

- Prawdopodobieństwo odejść pracowników przyjęto na podstawie danych historycznych dotyczących rotacji zatrudnienia w Grupie oraz danych statystycznych dotyczących odejść pracowniczych w branży. Wskaźniki rotacji przyjęte przez aktuarium zostały ustalone w podziale na mężczyzn i kobiety oraz na 9 kategorii wiekowych w przedziałach pięcioletnich. Obecnie, wskaźnik rotacji pracowników jest prezentowany w wartości uśrednionej.
- Umieralność i prawdopodobieństwo dożycia przyjęto zgodnie z Tablicami Trwania Życia 2013, publikowanymi przez Główny Urząd Statystyczny, przyjmując, że populacja zatrudnionych w Spółce odpowiada średniej dla Polski pod względem umieralności (31 grudnia 2013: Tablicami Trwania Życia 2012).
- Uwzględniono zmiany wynikające ze znowelizowanej Ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tzw. ustawy emerytalnej), w szczególności zmiany dotyczące ustalenia wieku emerytalnego dla kobiet i mężczyzn, w tym wydłużenia tego wieku emerytalnego w zdefiniowanym horyzoncie czasowym do 67 lat zarówno dla kobiet jak i mężczyzn. Nowelizacja ustawy emerytalnej skutkowałą zmianą zasad funkcjonowania poszczególnych programów świadczeń, co spowodowało powstanie kosztów przeszłego zatrudnienia.
- Przyjęto normalny tryb przechodzenia pracowników na emeryturę według szczegółowych zasad zawartych w ustawie emerytalnej, z wyjątkiem tych zatrudnionych, którzy wg informacji dostarczonych przez spółkę spełnią warunki wymagane do przejścia na wcześniejszą emeryturę.
- Dodatkowo dokonano oszacowania wartości rezerwy na odprawy pośmiertne na dzień bilansowy 31 grudnia 2013 roku. Efekt tego przeszacowania został wykazany w notce 26.1 w pozycji Koszty bieżącego zatrudnienia.
- Do dyskontowania przyszłych wypłat świadczeń przyjęto stopę dyskontową w wysokości 2,7%, tj. zgodnie z założeniem zdefiniowanym na poziomie korporacyjnym (31 grudnia 2013: 4,3%, tj. na poziomie średniej rentowności najbardziej bezpiecznych długoterminowych papierów wartościowych notowanych na polskim rynku kapitałowym).

26.5 Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy

Wartość kosztów świadczeń z tytułu rozwiązania stosunku pracy oraz odszkodowań z tytułu zakazu konkurencji w 2014 roku wynosiła łącznie 1.571 tys. zł (w 2013 roku: 1.079 tys. zł).

26.6 Analiza wrażliwości zmian założeń aktuarialnych na świadczenia pracownicze

Poniższa tabela przedstawia wyniki kalkulacji przy zmienionych podstawowych założeniach aktuarialnych: stopy wzrostu wynagrodzeń oraz stopy dyskonta finansowego.

Saldo początkowe zobowiązania

w tysiącach złotych

Stopa wzrostu wynagrodzeń	Stopa dyskonta finansowego	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalne i rentowe	Odprawy pośmiertne	Fundusz socjalny	Razem
bazowa	bazowa	52.175	14.959	3.444	3.197	73.775
bazowa + 1%	bazowa	57.137	16.692	3.814	3.756	81.399
bazowa - 1%	bazowa	47.889	13.517	3.127	2.756	67.289
bazowa	bazowa + 0,5%	49.731	14.148	3.266	2.956	70.101
bazowa	bazowa - 0,5%	54.835	15.859	3.639	3.470	77.803

Poniższe tabele przedstawiają wyniki kalkulacji przy zmienionych podstawowych założeniach aktuarialnych: stopy wzrostu wynagrodzeń i składek na opiekę medyczną oraz stopy dyskonta finansowego.

Prognozowane na rok 2015 koszty bieżącego zatrudnienia

w tysiącach złotych

Stopa wzrostu wynagrodzeń	Stopa dyskonta finansowego	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalne i rentowe	Odprawy pośmiertne	Fundusz socjalny	Razem
bazowa	bazowa	3.803	734	242	91	4.870
bazowa + 1%	bazowa	4.308	878	280	124	5.590
bazowa - 1%	bazowa	3.377	620	212	68	4.277
bazowa	bazowa + 0,5%	3.580	674	226	79	4.559
bazowa	bazowa - 0,5%	4.048	802	260	106	5.216

Prognozowane na rok 2015 koszty dyskonta

w tysiącach złotych

Stopa wzrostu wynagrodzeń	Stopa dyskonta finansowego	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalne i rentowe	Odprawy pośmiertne	Fundusz socjalny	Razem
bazowa	bazowa	1.290	356	87	83	1.816
bazowa + 1%	bazowa	1.424	403	97	98	2.022
bazowa - 1%	bazowa	1.175	317	78	71	1.641
bazowa	bazowa + 0,5%	1.451	396	97	90	2.034
bazowa	bazowa - 0,5%	1.110	310	75	73	1.568

Łącznie prognozowane na rok 2015 koszty bieżącego zatrudnienia oraz koszty dyskonta

w tysiącach złotych

Stopa wzrostu wynagrodzeń	Stopa dyskonta finansowego	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalne i rentowe	Odprawy pośmiertne	Fundusz socjalny	Razem
bazowa	bazowa	5.093	1.090	329	174	6.686
bazowa + 1%	bazowa	5.732	1.281	377	222	7.612
bazowa - 1%	bazowa	4.552	937	290	139	5.918
bazowa	bazowa + 0,5%	5.031	1.070	323	169	6.593
bazowa	bazowa - 0,5%	5.158	1.112	335	179	6.784

27. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania i rezerwy

w tysiącach złotych	Nota	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	28.1	1.664.882	2.436.614
- w tym wobec jednostek powiązanych	33.1	153.252	229.615
Pozostałe zobowiązania finansowe:		30.054	45.527
Zobowiązania inwestycyjne	28.1	26.060	39.637
- w tym wobec jednostek powiązanych	33.1	1.505	493
Zobowiązania wobec ubezpieczycieli	28.1	762	2.439
Pozostałe zobowiązania	28.1	3.232	3.451
Razem zobowiązania finansowe		1.694.936	2.482.141
Krótkoterminowe zobowiązania niefinansowe			
Pozostałe rezerwy		205	954
Zobowiązania budżetowe inne niż podatek dochodowy ⁽¹⁾		683.560	663.723
Dotacje	27.1	28.789	29.509
Oplaty z tytułu ochrony środowiska		1.840	1.737
Rezerwa na pokrycie niedoboru CO ₂	9.5; 31	2.784	1.527
Pozostałe		2.817	3.039
Razem zobowiązania niefinansowe		719.995	700.489
Razem		2.414.931	3.182.630
w tym:			
- z tytułu dostaw i usług		1.664.882	2.436.614
- pozostałe		750.049	746.016

⁽¹⁾ W tym kwota 584.577 tys. zł zobowiązań z tytułu akcyzy i opłaty paliwowej (31 grudnia 2013: 540.582 tys. zł).

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach w przedziale 14 - 30 dni. Pozostałe zobowiązania są nieoprocentowane, ze średnim 1 miesięcznym terminem płatności. Kwota wynikająca z różnicy pomiędzy zobowiązaniami a należnościami z tytułu podatku od towarów i usług jest płacona właściwym organom podatkowym w okresach miesięcznych. Zobowiązania z tytułu odsetek są zazwyczaj rozliczane w okresie 14 dni od daty wystawienia noty odsetkowej przez kontrahenta.

Analiza wrażliwości zobowiązań finansowych na ryzyko rynkowe związane ze zmianami kursów walut została przedstawiona w nocie 29.3.1.

Analiza wymagalności zobowiązań finansowych została przedstawiona w nocie 29.5.

27.1 Dotacje

w tysiącach złotych	Nota	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Stan na początek okresu		29.509	25.033
Otrzymane w trakcie roku		-	5.196
Ujęte w wyniku	9.4	(720)	(720)
Stan na koniec okresu		28.789	29.509

Dotacje dotyczą nieodpłatnie otrzymanych licencji.

Spółka korzysta z ulgi na nabycie nowych technologii, która wynika z Ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2011 roku, Nr 74, poz. 397 t.j.) - art. 18b. Ulga umożliwia odliczenie od podstawy opodatkowania kwoty nie przekraczającej 50% wydatków poniesionych na nabycie nowych technologii. Wpływ ulgi na niniejsze sprawozdanie finansowe Spółki był nieistotny.

28. Instrumenty finansowe

28.1 Wartość bilansowa

31 grudnia 2014	Kategorie instrumentów finansowych					Razem
	Aktywa/Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik - przeznaczone do obrotu	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie		
w tysiącach złotych	Nota			(1)		
Klasy instrumentów finansowych						
Aktywa finansowe						
Udziały i akcje	16	-	-	6.312	-	6.312
Pochodne instrumenty finansowe	25	11.203	-	-	-	11.203
Należności z tytułu dostaw i usług	17	-	1.248.777	-	-	1.248.777
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	-	239.642	-	-	239.642
Pozostałe aktywa finansowe:		-	1.108.820	-	-	1.108.820
<i>Lokaty</i>	17	-	31.432	-	-	31.432
<i>Cash pool</i>	17	-	72.767	-	-	72.767
<i>Depozyty zabezpieczające związane z korzystaniem z systemu dystrybucji i przesyłu paliwa gazowego</i>	17	-	7.342	-	-	7.342
<i>Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania - emisja akcji</i>	17	-	996.939	-	-	996.939
<i>Pozostałe należności</i>	17	-	340	-	-	340
Razem		11.203	2.597.239	6.312	-	2.614.754
Zobowiązania finansowe						
Kredyty	24	-	-	-	5.275.445	5.275.445
Pochodne instrumenty finansowe	25	208.632	-	-	-	208.632
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	27	-	-	-	1.664.882	1.664.882
Pozostałe zobowiązania finansowe	27	-	-	-	30.054	30.054
Razem		208.632	-	-	6.970.381	7.179.013

(1) Na dzień 31 grudnia 2014 roku Spółka posiadała udziały w jednostkach pozostałych wyceniane według kosztu historycznego pomniejszonego o utworzone odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

31 grudnia 2013	Kategorie instrumentów finansowych					Razem
	Aktywa/Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik - przeznaczone do obrotu	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie		
w tysiącach złotych	Nota			(1)		
Klasy instrumentów finansowych						
Aktywa finansowe						
Udziały i akcje	16	-	-	6.312	-	6.312
Pochodne instrumenty finansowe	25	73.956	-	-	-	73.956
Należności z tytułu dostaw i usług	17	-	1.584.750	-	-	1.584.750
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	-	224.031	-	-	224.031
Pozostałe aktywa finansowe:		-	244.238	-	-	244.238
<i>Pożyczki udzielone jednostkom powiązanym</i>	17	-	189.714	-	-	189.714
<i>Lokaty</i>	17	-	29.593	-	-	29.593
<i>Depozyt zabezpieczający</i>	17	-	8.917	-	-	8.917
<i>Cash pool</i>	17	-	97	-	-	97
<i>Należności od jednostek powiązanych z tytułu sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa</i>	17	-	13.817	-	-	13.817
<i>Pozostałe należności</i>	17	-	2.100	-	-	2.100
Razem		73.956	2.053.019	6.312	-	2.133.287
Zobowiązania finansowe						
Kredyty	24	-	-	-	4.866.315	4.866.315
Pochodne instrumenty finansowe	25	81.173	-	-	-	81.173
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	27	-	-	-	2.436.614	2.436.614
Pozostałe zobowiązania finansowe	27	-	-	-	45.527	45.527
Razem		81.173	-	-	7.348.456	7.429.629

(1) Na dzień 31 grudnia 2013 roku Spółka posiadała udziały w jednostkach pozostałych wyceniane według kosztu historycznego pomniejszonego o utworzone odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych nie odbiega istotnie od ich wartości księgowej.

28.2 Hierarchia wartości godziwej

w tysiącach złotych	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
	Poziom 2	Poziom 2
Aktywa finansowe		
Swap towarowy	-	736
Forwardy i spoty walutowe	693	34.924
Swap walutowy	10.510	38.296
Razem	11.203	73.956
Zobowiązania finansowe		
Swap towarowy	29.337	-
Forwardy i spoty walutowe	66.454	1.686
Swap procentowy (IRS)	75.484	72.263
Swap walutowy	37.357	7.224
Razem	208.632	81.173

28.3 Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych

za rok zakończony 31 grudnia 2014	Kategorie instrumentów finansowych				Razem
	Nota	Aktywa/ Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik - przeznaczone do obrotu	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	
w tysiącach złotych					
Klasy instrumentów finansowych					
Należności z tytułu dostaw i usług:		-	28.925	-	28.925
<i>Przychody z tytułu odsetek</i>	9.6	-	160	-	160
<i>Zyski/(Straty) z tytułu różnic kursowych</i>	9.2	-	32.513	-	32.513
<i>Strata z tytułu utraty wartości</i>	9.5	-	(3.748)	-	(3.748)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty:		-	1.042	-	1.042
<i>Przychody z tytułu odsetek</i>	9.6	-	12	-	12
<i>Zyski/(Straty) z tytułu różnic kursowych</i>	9.7	-	1.030	-	1.030
Pozostałe aktywa finansowe:		-	26.185	-	26.185
<i>Przychody z tytułu odsetek</i>	9.6	-	17.747	-	17.747
<i>Zyski/(Straty) z tytułu różnic kursowych</i>	9.7	-	8.518	-	8.518
<i>Aktualizacja wartości</i>	9.7	-	(80)	-	(80)
Pochodne instrumenty finansowe (aktywa/zobowiązania finansowe):		(180.035)	-	-	(180.035)
<i>Zyski/(Straty) z tytułu wyceny do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych</i>	9.7	(187.588)	-	-	(187.588)
<i>Zyski/(Straty) z tytułu realizacji pochodnych instrumentów finansowych</i>	9.7	7.553	-	-	7.553
Kredyty:		-	-	-	(820.562)
<i>Koszty z tytułu odsetek</i>	9.7	-	-	-	(104.405)
<i>Zyski/(Straty) z tytułu rozliczenia rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych korygujące przychody ze sprzedaży</i>	9.1	-	-	-	(7.992)
<i>Zyski/(Straty) z tytułu różnic kursowych</i>	9.7	-	-	-	(123.512)
<i>Zyski/(Straty) z tytułu wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne ujęte w innych całkowitych dochodach</i>	22	-	-	-	(584.653)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług:		-	-	-	(97.678)
<i>Koszty z tytułu odsetek</i>	9.7	-	-	-	(34)
<i>Zyski/(Straty) z tytułu różnic kursowych</i>	9.2	-	-	-	(97.644)
Pozostałe zobowiązania finansowe:		-	-	-	(550)
<i>Zyski/(Straty) z tytułu różnic kursowych</i>	9.7	-	-	-	(550)
Razem		(180.035)	56.152	-	(918.790)

GRUPA LOTOS S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok 2014
Dodatkowe informacje i objaśnienia

za rok zakończony 31 grudnia 2013	Kategorie instrumentów finansowych				Razem	
	Nota	Aktywa/ Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik - przeznaczone do obrotu	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
w tysiącach złotych						
Klasy instrumentów finansowych						
Należności z tytułu dostaw i usług:		-	1.862	-	-	1.862
<i>Przychody z tytułu odsetek</i>	9.6	-	920	-	-	920
<i>Zyski/(Straty) z tytułu różnic kursowych</i>	9.2	-	1.103	-	-	1.103
<i>Strata z tytułu utraty wartości</i>	9.5	-	(161)	-	-	(161)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty:		-	(2.384)	-	-	(2.384)
<i>Przychody z tytułu odsetek</i>	9.6	-	94	-	-	94
<i>Zyski/(Straty) z tytułu różnic kursowych</i>	9.6	-	(2.478)	-	-	(2.478)
Pozostałe aktywa finansowe:		-	12.859	-	-	12.859
<i>Przychody z tytułu odsetek</i>	9.6	-	14.891	-	-	14.891
<i>Zyski/(Straty) z tytułu różnic kursowych</i>	9.6	-	(1.812)	-	-	(1.812)
<i>Aktualizacja wartości</i>	9.6	-	(220)	-	-	(220)
Pochodne instrumenty finansowe (aktywa/zobowiązania finansowe):		101.728	-	-	-	101.728
<i>Zyski/(Straty) z tytułu wyceny do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych</i>	9.6	59.673	-	-	-	59.673
<i>Zyski/(Straty) z tytułu realizacji pochodnych instrumentów finansowych</i>	9.6	42.055	-	-	-	42.055
Kredyty:		-	-	-	18.638	18.638
<i>Koszty z tytułu odsetek</i>	9.7	-	-	-	(119.692)	(119.692)
<i>Zyski/(Straty) z tytułu rozliczenia rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych korygujące przychody ze sprzedaży</i>	9.1	-	-	-	(12.452)	(12.452)
<i>Zyski/(Straty) z tytułu różnic kursowych</i>	9.6	-	-	-	30.017	30.017
<i>Zyski/(Straty) z tytułu wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne ujęte w innych całkowitych dochodach</i>	22	-	-	-	120.765	120.765
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług:		-	-	-	76.146	76.146
<i>Koszty z tytułu odsetek</i>	9.7	-	-	-	(8)	(8)
<i>Zyski/(Straty) z tytułu różnic kursowych</i>	9.2	-	-	-	76.154	76.154
Pozostałe zobowiązania finansowe:		-	-	-	(211)	(211)
<i>Zyski/(Straty) z tytułu różnic kursowych</i>	9.6	-	-	-	(211)	(211)
Razem		101.728	12.337	-	94.573	208.638

29. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Grupa LOTOS S.A. narażona jest na ryzyko finansowe obejmujące przede wszystkim:

- ryzyko rynkowe (ryzyko cen surowców i produktów naftowych, ryzyko cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla, ryzyko walutowe, ryzyko stóp procentowych),
- ryzyko płynności,
- ryzyko kredytowe związane z transakcjami finansowymi oraz handlowymi.

Funkcjonujące w strukturach organizacyjnych Spółki Biuro Zarządzania Ryzykiem Finansowym koordynuje oraz sprawuje bieżący nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem finansowym Grupy Kapitałowej LOTOS.

Ponadto powołany przez Zarząd Komitet Ryzyka Cenowego i Tradingu nadzoruje prace nad opracowaniem polityk i procedur oraz monitoruje realizację strategii Grupy Kapitałowej w obszarze swoich kompetencji. W szczególności komitet opiniuje i podejmuje kluczowe inicjatywy z zakresu zarządzania ryzykiem cenowym oraz w działalności tradingowej, przedstawia rekomendacje oraz wnioskuje w zakresie działań wymagających zgody Zarządu.

Dodatkowo, w celu efektywnego zarządzania płynnością, strukturą zadłużenia oraz procesem pozyskiwania finansowania zewnętrznego przez spółki Grupy Kapitałowej LOTOS Zarząd powołał Zespół ds. optymalizacji płynności i koordynacji finansowania.

Podstawowymi celami realizowanymi poprzez zarządzanie ryzykiem finansowym są:

- zwiększenie prawdopodobieństwa realizacji celów budżetowych i strategicznych,
- ograniczenie zmienności przepływów pieniężnych,
- zapewnienie krótkoterminowej płynności finansowej,
- maksymalizacja wyniku na zarządzaniu ryzykiem rynkowym przy założonym poziomie ryzyka,
- wspieranie procesów operacyjnych, inwestycyjnych i finansowych i budowanie wartości firmy w długim okresie czasu.

W związku z realizacją wymienionych wyżej celów Grupa LOTOS S.A. wdrożyła odpowiednie narzędzia i opracowała szereg dokumentów, zatwierdzonych na odpowiednich szczeblach decyzyjnych, które określają ramy konieczne do efektywnego i bezpiecznego funkcjonowania Spółki w obszarze finansowym, w tym:

- metodologię wyznaczania ekspozycji w poszczególnych kategoriach ryzyka,
- horyzont czasowy zabezpieczania danego ryzyka,
- dopuszczone instrumenty finansowe,
- sposób oceny zarządzania ryzykiem finansowym,
- limity w zarządzaniu ryzykiem,
- sposób raportowania,
- limity kredytowe,
- standardy dokumentacyjne i operacyjne,
- rozdział odpowiedzialności w zakresie wykonywania transakcji, analizy i kontroli ryzyka oraz dokumentacji i rozliczania transakcji pomiędzy różne komórki organizacyjne.

Grupa LOTOS S.A. monitoruje oraz raportuje w sposób ciągły wszystkie ryzyka rynkowe będące przedmiotem zarządzania. Spółka używa płynnych instrumentów pochodnych, które jest w stanie wycenić za pomocą stosowanych powszechnie modeli wyceny. Wycena pozycji bazowej i instrumentów pochodnych odbywa się na podstawie danych rynkowych otrzymywanych od wiarygodnych dostawców. Nie jest dopuszczone otwieranie pozycji w ramach ryzyka, które nie wynikają z podstawowej działalności Spółki.

W 2014 roku Spółka kontynuowała stosowanie wdrożonych w roku 2011 oraz 2012 zasad rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych w odniesieniu do kredytów walutowych przeznaczonych na finansowanie Programu inwestycyjnego 10+ wyznaczonych na instrument zabezpieczający dla przyszłych transakcji sprzedaży produktów naftowych denominowanych w USD.

29.1 Ryzyko cen surowców i produktów naftowych

Szczególne znaczenie dla Spółki ma zarządzanie ryzykiem cen surowców i produktów naftowych.

Grupa LOTOS S.A. identyfikuje następujące czynniki tego ryzyka:

- zmienność marży rafinerijnej, rozumianej jako różnica pomiędzy płynnymi indeksami referencyjnego koszyka produktów naftowych (np. paliwa lotniczego, benzyn, olejów napędowych, olejów opałowych) a płynnym indeksem referencyjnego surowca (np. ropa Ural),
- zmienność poziomu cen w zakresie ilości zapasów surowców i produktów odbiegających od wymaganego poziomu zapasów obowiązkowych i operacyjnych,
- zmienność dyferencjałów pomiędzy indeksami referencyjnymi a indeksami używanymi w kontraktach handlowych (np. dyferencjał Brent / Ural czyli różnica pomiędzy różnymi gatunkami ropy),
- stosowanie niestandardowych formuł cenowych w kontraktach handlowych.

Chcąc oferować swoim odbiorcom zabezpieczenie cen produktów naftowych dla przyszłych dostaw Spółka wdrożyła system w ramach którego istnieje możliwość przenoszenia ryzyka z odbiorców na Spółkę. Wymaga to jednoczesnego wykonywania odpowiednich transakcji zabezpieczających ryzyko cenowe oraz stosowania procedur zapewniających bezpieczeństwo kredytowe i operacyjne.

W ramach opisanych wyżej działań w 2014 roku w powiązaniu ze sprzedażą komponentów asfaltowych po cenach stałych, Spółka zawierała swapy towarowe na lata 2014-2017, co pozwoliło zachować pierwotny profil ryzyka cenowego Spółki. Zawierane we wskazanym okresie transakcje swapowe były rozliczone częściowo w roku ich zawarcia, a częściowo będą rozliczane w latach następnych.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku otwarte swapy towarowe przedstawiały się następująco:

Typ transakcji	Indeks bazowy	Okres wyceny	Ilość w tonach w okresie wyceny	Wartość godziwa (w tys. zł)	
				Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe
Swap towarowy	3.5 PCT Barges FOB Rotterdam	IV '2015 – IX '2017	41.690	-	(29.337)
			Razem	-	(29.337)

Wymienione wyżej transakcje swap na łączną ilość 41.690 ton w oparciu o płynny indeks 3.5 PCT Barges FOB Rotterdam w okresie od kwietnia 2015 roku do września 2017 roku związane były z odwróceniem profilu ryzyka cen surowców i produktów naftowych wynikających ze sprzedaży komponentów asfaltowych po cenach stałych.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku otwarte swapy towarowe przedstawiały się następująco:

Typ transakcji	Indeks bazowy	Okres wyceny	Ilość w tonach w okresie wyceny	Wartość godziwa (w tys. zł)	
				Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe
Swap towarowy	3.5 PCT Barges FOB Rotterdam	III - X '2014	20.989	736	-
			Razem	736	-

Wymienione wyżej transakcje swap na łączną ilość 20.989 ton w oparciu o płynny indeks 3.5 PCT Barges FOB Rotterdam w okresie od marca do października 2014 roku związane były z odwróceniem profilu ryzyka cen surowców i produktów naftowych wynikających ze sprzedaży komponentów asfaltowych po cenach stałych.

Zarząd zwraca uwagę, że znaczenie zarządzania ryzykiem cenowym i obszar działań tradingowych w Spółce stale wzrasta. W związku z potrzebą zarządzania nowymi procesami i usprawnienia bieżącego działania w tym obszarze oraz dla podniesienia bezpieczeństwa operacyjnego Spółka w 2014 przekazała do użytkowania nowy system informatyczny klasy ETRM (z ang. Energy Trading and Risk Management).

29.1.1 Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe związane ze zmianami cen surowców i produktów naftowych

Analiza wrażliwości na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku transakcji finansowych narażonych na ryzyko zmiany cen surowców i produktów naftowych przy założeniu zmiany cen o odpowiednio +/- 34,22% i +/- 10% przedstawiała się następująco:

w tysiącach złotych	31 grudnia 2014			31 grudnia 2013		
	Wartość bilansowa	Zmiana procentowa		Wartość bilansowa	Zmiana procentowa	
Aktywa finansowe ⁽¹⁾	-	-	-	736	3.695	(3.695)
Zobowiązania finansowe ⁽¹⁾	(29.337)	15.325	(15.325)	-	-	-
Razem	(29.337)	15.325	(15.325)	736	3.695	(3.695)

⁽¹⁾ Swapy towarowe.

Analiza wrażliwości została przeprowadzona na bazie stanu instrumentów posiadanych na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku. Dla instrumentów posiadanych na dzień 31 grudnia 2014 roku do kalkulacji powyższych odchyień cen indeksów bazowych wykorzystano roczną implikowaną zmienność indeksu, o który oparte są zawarte transakcje, z dnia 31 grudnia 2014 roku, publikowaną przez serwis SuperDerivatives. Dla instrumentów posiadanych na dzień 31 grudnia 2013 roku kalkulacji dokonano na podstawie hipotetycznej zmiany ceny o +/- 10%. Zbadano wpływ zmian cen indeksów bazowych na wartość godziwą przy niezmiennym poziomie kursów walut. Zmiana podejścia w ustalaniu procentowego odchylenia cen w 2014 roku spowodowana była zamiarem lepszego odzwierciedlenia zmienności cen surowców i produktów naftowych kwotowanych na rynkach na dzień 31 grudnia 2014 roku.

29.2 Ryzyko cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO₂)

Zarządzanie ryzykiem cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla w Spółce odbywa się w sposób ciągły zgodnie z założeniami strategii zarządzania ryzykiem cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO₂) zatwierdzonej przez Zarząd Grupy LOTOS S.A. Spółka podejmuje decyzje co do sposobu zbilansowania przyszłych niedoborów lub nadwyżek uprawnień do emisji CO₂ w zależności od sytuacji rynkowej i w ramach ustalonych limitów. W ramach zatwierdzonej strategii i posiadanych limitów Spółka zawiera transakcje finansowe na jednostki:

- EUA - (z ang. Emission Unit Allowance) oznacza uprawnienie do emisji jednej tony CO₂,
- CER - (z ang. Certified Emission Reduction Unit) oznacza ekwiwalent skutecznej redukcji emisji jednej tony ekwiwalentu CO₂ (tCO₂e). Certyfikat redukcji emisji uzyskiwany jest w związku z realizacją inwestycji w krajach rozwijających się, gdzie nie określono limitów emisji CO₂,
- ERU - (z ang. Emission Reduction Unit) oznacza ekwiwalent skutecznej redukcji emisji jednej tony ekwiwalentu CO₂ (tCO₂e). Jest to poświadczona jednostka emisji uzyskiwana w związku z realizacją inwestycji w krajach o niższych kosztach redukcji CO₂.

Na dzień 31 grudnia 2014 szacowany niedobór uprawnień w okresie rozliczeniowym przypadającym na lata 2013-2020 (tzw. III faza) wynosi 573.770 ton, jednakże biorąc pod uwagę wykonane transakcje pochodne na łączną ilość 1.149.000 ton, Spółka posiada nadwyżkę uprawnień w wysokości 575.230 ton, które zostały nabyte z uwzględnieniem sytuacji rynkowej i w kontekście strategicznego charakteru niedoboru uprawnień przewidywanego po roku 2020.

Na dzień 31 grudnia 2013 szacowany niedobór uprawnień w okresie rozliczeniowym przypadającym na lata 2013-2020 (tzw. III faza) wyniósł 1.209.102 ton, jednakże biorąc pod uwagę wykonane transakcje pochodne na łączną ilość 1.696.000 ton, Spółka posiadała nadwyżkę uprawnień w wysokości 486.898 ton.

W ramach zarządzania ryzykiem dotyczącym uprawnień do emisji dwutlenku węgla Spółka ocenia każdorazowo ryzyko przewidywanego niedoboru nieodpłatnych uprawnień przyznawanych w ramach KPRU.

W razie konieczności, Spółka decyduje o rozliczeniu zawartych, otwartych na dzień kończący okres sprawozdawczy transakcji terminowych na zakup uprawnień do emisji CO₂ poprzez ich fizyczną dostawę z zamiarem ich ewentualnego umorzenia jako rozliczenie rzeczywistej emisji CO₂. Wycena transakcji planowanych do zrealizowania dostawą fizyczną nie podlega ujęciu w aktywach / zobowiązaniach finansowych w sprawozdaniu finansowym, niemniej jednak Spółka wewnętrznie monitoruje i przeprowadza wycenę takich transakcji w ramach ogólnej oceny efektywności zarządzania ryzykiem CO₂, pozabilansowo.

Otwarte na dzień 31 grudnia 2014 roku transakcje futures EUA, które Spółka uznała za prawdopodobne do rozliczenia poprzez ich fizyczną dostawę na potrzeby własne nie zostały wykazane w sprawozdaniu finansowym na dzień kończący okres sprawozdawczy, a ich wartość godziwą ujęto wyłącznie pozabilansowo.

Ponadto w 2014 roku Spółka dokonała transakcji zamiany posiadanych na koncie uprawnień ERU w ilości 29 000 ton na jednostki EUA, co było uzasadnione poziomem spreadu między tymi uprawnieniami.

Poniżej zaprezentowano informacje na temat pozycji transakcyjnej na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku.

Transakcje otwarte w uprawnieniach do emisji na dzień 31 grudnia 2014 roku przedstawiały się następująco:

Typ transakcji	Okres rozliczenia transakcji	Ilość uprawnień w okresie	Faza	Wartość godziwa (w tys. zł)*	
				Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe
Futures EUA	XII '2015 - XII '2018	1.149.000	III faza	6.062	(402)
			Razem	6.062	(402)

*Wycena pozabilansowa, wyłącznie dla celów statystycznych i monitoringu w zarządzaniu ryzykiem.

Transakcje otwarte w uprawnieniach do emisji na dzień 31 grudnia 2013 roku przedstawiały się następująco:

Typ transakcji	Okres rozliczenia transakcji	Ilość uprawnień w okresie	Faza	Wartość godziwa (w tys. zł)*	
				Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe
Futures EUA	XII '2014 - XII '2017	1.696.000	III faza	1.182	(5.230)
			Razem	1.182	(5.230)

*Wycena pozabilansowa, wyłącznie dla celów statystycznych i monitoringu w zarządzaniu ryzykiem.

Informacje na temat uprawnień do emisji CO₂ zaprezentowano w nocie 31.

29.2.1 Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe związane ze zmianami cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO₂)

Na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku Spółka posiadała kontrakty futures na zakup uprawnień do emisji dwutlenku węgla.

Spółka nie przeprowadza analizy wrażliwości dla wartości godziwej kontraktów futures na zakup uprawnień do emisji dwutlenku węgla, które posiada na dzień kończący okres sprawozdawczy, jeśli zamierza dokonać rozliczenia tych transakcji poprzez fizyczną dostawę na potrzeby własne pokrycia niedoborów w ramach systemu ograniczania emisji. W związku z tym nie przeprowadzono analizy wrażliwości posiadanych na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku instrumentów futures EUA.

29.3 Ryzyko walutowe

Zarządzanie ryzykiem walutowym w Spółce odbywa się zgodnie z założeniami zawartymi w „Strategii zarządzania ryzykiem walutowym w Grupie LOTOS S.A.”. Horyzont zarządzania ekspozycją jest związany z okresem, na jaki sporządzany jest budżet Spółki, który w zależności od momentu w roku obejmuje od 3 do 5 kolejnych kwartałów. W ramach prowadzonej działalności Grupa LOTOS S.A. narażona jest na zmiany kursów walutowych z tytułu:

- handlu surowcami i produktami naftowymi oraz innymi towarami,
- przepływów inwestycyjnych,
- przepływów finansowych w tym lokat i kredytów,
- wyceny instrumentów pochodnych,

indeksowanych do lub denominowanych w walucie innej niż waluta funkcjonalna.

Grupa LOTOS S.A. aktywnie zarządza swoją ekspozycją walutową, kształtując ją w ramach uzgodnionych limitów i w zależności od przewidywanego rozwoju sytuacji rynkowej.

Waluta USD jest używana w kwotowaniach cen rynkowych ropy i produktów naftowych. Z tego też względu uznano, że najważniejszą walutą do zaciągania i spłaty długoterminowych kredytów na finansowanie Programu 10+ jest USD, ponieważ efektem takiego działania będzie zmniejszenie strukturalnie długiej pozycji i w konsekwencji strategicznego ryzyka walutowego.

Strukturalnie Grupa LOTOS S.A. posiada długą ekspozycję w USD (zyskuje w przypadku wzrostu kursu USD/PLN) ze względu na to, iż wpływy zależne od kursu USD (głównie z tytułu sprzedaży produktów naftowych) przewyższają odpowiednie wypływy (np. z tytułu zakupu ropy, spłaty kredytu).

W skład transakcji wymiany walutowej wchodzi każdorazowo para transakcji, które w poniższych zestawieniach zostały odpowiednio przypisane do kupna lub sprzedaży w ramach typu transakcji *Swap walutowy*.

Transakcje walutowe otwarte na dzień 31 grudnia 2014 roku przedstawiały się następująco:

Typ transakcji	Kupno/sprzedaż	Okres rozliczenia transakcji	Para walut (bazowa/zmienna)	Kwota w walucie bazowej (w tys.)	Wartość godziwa (w tys. zł)	
					Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe
Spot walutowy	Kupno	I ' 2015	USD/PLN	14.000	-	(548)
Spot walutowy	Kupno	I ' 2015	EUR/PLN	3.000	-	(76)
Forward walutowy	Kupno	I - II '2015	USD/PLN	17.537	157	(331)
Forward walutowy	Kupno	II ' 2015	EUR/PLN	5.000	253	-
Forward walutowy	Kupno	III ' 2015	EUR/USD	5.000	-	(1.386)
Forward walutowy	Sprzedaż	I - IX '2015	USD/PLN	(317.135)	-	(64.027)
Forward walutowy	Sprzedaż	II ' 2015	EUR/PLN	(5.000)	11	(86)
Forward walutowy	Sprzedaż	III ' 2015	EUR/USD	(3.500)	272	-
Swap walutowy	Kupno	II ' 2015	USD/PLN	80.598	10.510	-
Swap walutowy	Kupno	IV ' 2015	EUR/USD	5.500	-	(672)
Swap walutowy	Sprzedaż	I - VII '2015	USD/PLN	(207.300)	-	(36.685)
Razem					11.203	(103.811)

Transakcje walutowe otwarte na dzień 31 grudnia 2013 roku przedstawiały się następująco:

Typ transakcji	Kupno/sprzedaż	Okres rozliczenia transakcji	Para walut (bazowa/zmienna)	Kwota w walucie bazowej (w tys.)	Wartość godziwa (w tys. zł)	
					Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe
Spot walutowy	Kupno	I ' 2014	USD/PLN	21.000	-	(125)
Spot walutowy	Kupno	I ' 2014	EUR/PLN	2.050	-	(4)
Forward walutowy	Kupno	I - XI '2014	USD/PLN	26.149	-	(1.452)
Forward walutowy	Kupno	I ' 2014	EUR/PLN	4.700	-	(105)
Forward walutowy	Sprzedaż	III - X '2014	USD/PLN	(169.000)	34.924	-
Swap walutowy	Kupno	I - XI '2014	USD/PLN	84.623	1	(7.196)
Swap walutowy	Kupno	I ' 2014	EUR/USD	1.850	-	(18)
Swap walutowy	Sprzedaż	I - XII '2014	USD/PLN	(393.450)	38.275	-
Swap walutowy	Sprzedaż	II '2014	EUR/PLN	(800)	20	-
Swap walutowy	Sprzedaż	I ' 2014	EUR/USD	(7.500)	-	(10)
Razem					73.220	(8.910)

29.3.1 Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe związane ze zmianami kursów walut

Struktura walutowa wybranych instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2014 roku przedstawiała się następująco:

31 grudnia 2014	Nota	USD	USD przeliczone na PLN	EUR	EUR przeliczone na PLN	Wartość bilansowa w walucie przeliczona na PLN na dzień bilansowy
w tysiącach						
Klasy instrumentów finansowych						
Aktywa finansowe						
Należności z tytułu dostaw i usług		51.760	181.531	255	1.089	182.620
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		2.183	7.655	28	121	7.776
Pozostałe aktywa finansowe:		8.962	31.432	-	-	31.432
<i>Lokaty</i>	<i>17</i>	8.962	31.432	-	-	31.432
Razem		62.905	220.618	283	1.210	221.828
Zobowiązania finansowe						
Kredyty	<i>24</i>	1.411.980	4.968.753	1.651	7.038	4.975.791
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		370.706	1.300.140	6.108	26.036	1.326.176
Pozostałe zobowiązania finansowe		2.417	8.478	1.203	5.127	13.605
Razem		1.785.103	6.277.371	8.962	38.201	6.315.572

Struktura walutowa wybranych instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2013 roku przedstawiała się następująco:

31 grudnia 2013	Nota	USD	USD przeliczone na PLN	EUR	EUR przeliczone na PLN	Wartość bilansowa w walucie przeliczona na PLN na dzień bilansowy
w tysiącach						
Klasy instrumentów finansowych						
Aktywa finansowe						
Należności z tytułu dostaw i usług		110.374	332.447	217	901	333.348
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		2.421	7.291	1.176	4.877	12.168
Pozostałe aktywa finansowe:		30.465	91.762	2.150	8.917	100.679
<i>Pożyczki udzielone jednostkom powiązanym</i>		20.640	62.169	-	-	62.169
<i>Lokaty</i>	<i>17</i>	9.825	29.593	-	-	29.593
<i>Depozyt zabezpieczający</i>	<i>17</i>	-	-	2.150	8.917	8.917
Razem		143.260	431.500	3.543	14.695	446.195
Zobowiązania finansowe						
Kredyty	<i>24</i>	1.504.086	4.537.807	1	3	4.537.810
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		636.616	1.917.487	8.812	36.544	1.954.031
Pozostałe zobowiązania finansowe		2.229	6.715	1.177	4.881	11.596
Razem		2.142.931	6.462.009	9.990	41.428	6.503.437

Poza wymienionymi wyżej instrumentami finansowymi Spółka posiadała także wyrażone w walutach obcych pochodne instrumenty finansowe takie jak: swapy towarowe, swapy procentowe, kontrakty futures, a także spoty, forwardy i swapy walutowe. Spółka stosuje odpowiednie metody ustalania wartości godziwej dla poszczególnych rodzajów instrumentów pochodnych, które jednocześnie determinują technikę ustalenia wpływu zmiany kursów walut na wartość tych instrumentów (metody wyceny pochodnych instrumentów finansowych szerzej opisano w nocie 7.21). Zamieszczone poniżej tabele z analizą wrażliwości instrumentów finansowych na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku prezentują także wpływ zmiany kursów walut na wartość bilansową instrumentów pochodnych.

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2014 roku wraz z wpływem na wynik finansowy przy założeniu zmiany kursów USD/PLN o +/- 12,142% i EUR/PLN o +/- 7,2% przedstawiała się następująco:

31 grudnia 2014	Zmiana kursu - wpływ na wynik roku			
	+12,142%	+7,2%	-12,142%	-7,2%
w tysiącach złotych	USD	EUR	USD	EUR
Klasy instrumentów finansowych				
Aktywa finansowe				
Należności z tytułu dostaw i usług	22.042	78	(22.042)	(78)
Pochodne instrumenty finansowe	34.244	(307)	(34.244)	307
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	930	9	(930)	(9)
Pozostałe aktywa finansowe:	3.817	-	(3.817)	-
<i>Lokaty</i>	3.817	-	(3.817)	-
Razem aktywa finansowe	61.033	(220)	(61.033)	220
Zobowiązania finansowe				
Kredyty	111.925 ⁽¹⁾	-	(111.925) ⁽¹⁾	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	157.863	1.875	(157.863)	(1.875)
Pochodne instrumenty finansowe	226.142	(3.374)	(226.142)	3.374
Pozostałe zobowiązania finansowe	1.029	369	(1.029)	(369)
Razem zobowiązania finansowe	496.959	(1.130)	(496.959)	1.130
Razem	(435.926)	910	435.926	(910)

⁽¹⁾ W kalkulacji wpływu zmiany kursu na wskazaną pozycję bilansową uwzględniono efekt rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Wpływ zastosowania rachunkowości zabezpieczeń przy założeniu zmiany kursów USD/PLN o +/- 12,142% potencjalnie spowodowałby zmianę wyceny wartości godziwej kredytów o (498.143) 498.143 tys. zł. Ponadto w szacunku uwzględniono efekt zapłaconych z góry prowizji przygotowawczych (wycenionych wg kursu z dnia zapłaty) pomniejszających zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów, których wpływ na zmianę wyceny wartości godziwej tych zobowiązań przy założeniu zmiany kursów USD/PLN o +/- 12,142% wyniósłby 6.762 (6.762) tys. zł.

Powyższe odchylenia wartości bilansowych wyrażonych w PLN a zależnych od kursów walutowych, skalkulowano na podstawie rocznej implikowanej zmienności kursów walut z dnia 31 grudnia 2014 roku wynoszącej 12,142% dla kursu USD/PLN i 7,2% dla kursu EUR/PLN, publikowanej przez Reuters. Analiza wrażliwości została przeprowadzona na bazie stanu instrumentów posiadanych na dzień 31 grudnia 2014 roku. Zmiana podejścia w ustalaniu procentowej zmiany kursów walut w 2014 roku podyktowana była zamiarem lepszego odzwierciedlenia zmienności kursów walutowych kwotowanych na rynkach finansowych.

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2013 roku wraz z wpływem na wynik finansowy przy założeniu zmiany kursów USD/PLN i EUR/PLN o +/- 4% przedstawiała się następująco:

31 grudnia 2013	Zmiana kursu - wpływ na wynik roku			
	+4%	+4%	-4%	-4%
w tysiącach złotych	USD	EUR	USD	EUR
Klasy instrumentów finansowych				
Aktywa finansowe				
Należności z tytułu dostaw i usług	13.298	36	(13.298)	(36)
Pochodne instrumenty finansowe	(67.479)	(41)	67.479	41
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	292	195	(292)	(195)
Pozostałe aktywa finansowe:	3.671	357	(3.671)	(357)
<i>Pozostałe należności</i>	-	-	-	-
<i>Pożyczki udzielone jednostkom powiązanym</i>	2.487	-	(2.487)	-
<i>Lokaty</i>	1.184	-	(1.184)	-
<i>Depozyt zabezpieczający</i>	-	357	-	(357)
Razem aktywa finansowe	(50.218)	547	50.218	(547)
Zobowiązania finansowe				
Kredyty	25.669 ⁽¹⁾	-	(25.669) ⁽¹⁾	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	76.699	1.462	(76.699)	(1.462)
Pochodne instrumenty finansowe	(13.733)	(91)	13.733	91
Pozostałe zobowiązania finansowe	269	195	(269)	(195)
Razem zobowiązania finansowe	88.904	1.566	(88.904)	(1.566)
Razem	(139.122)	(1.019)	139.122	1.019

⁽¹⁾ W kalkulacji wpływu zmiany kursu na wskazaną pozycję bilansową uwzględniono efekt rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Wpływ zastosowania rachunkowości zabezpieczeń przy założeniu zmiany kursów USD/PLN o +/- 4% potencjalnie spowodowałby zmianę wyceny wartości godziwej kredytów o (158.436) 158.436 tys. zł. Ponadto w szacunku uwzględniono efekt zapłaconych z góry prowizji przygotowawczych (wycenionych wg kursu z dnia zapłaty) pomniejszających zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów, których wpływ na zmianę wyceny wartości godziwej tych zobowiązań przy założeniu zmiany kursów USD/PLN o +/- 4% wyniósłby 2.593 (2.593) tys. zł.

Powyższe odchylenia wartości bilansowych wyrażonych w PLN a zależnych od kursów walutowych, skalkulowano na podstawie hipotetycznej zmiany kursów o +/- 4%. Analiza wrażliwości została przeprowadzona na bazie stanu instrumentów posiadanych na dzień 31 grudnia 2013 roku.

29.4 Ryzyko stopy procentowej

Grupa LOTOS S.A. narażona jest na ryzyko zmienności przepływów pieniężnych z tytułu zmian stóp procentowych wynikające z posiadanych aktywów oraz pasywów dla których przychody oraz koszty odsetkowe są uzależnione od zmiennych stóp procentowych, w szczególności z tytułu przewidywanego harmonogramu spłat kredytu na refinansowanie i finansowanie zapasów oraz na finansowanie inwestycji w ramach Programu 10+ oraz wysokości odsetek ustalanych na podstawie zmiennej stopy LIBOR USD. Spółka zarządza ryzykiem stopy procentowej w ramach przyznaných limitów przy wykorzystaniu swapów stóp procentowych.

W długim horyzoncie efekt częściowego zabezpieczenia został osiągnięty poprzez wybór stałej stopy dla transzy kredytu inwestycyjnego na finansowanie Programu 10+ (jest to kredyt oznaczony jako Konsorcjum banków (3), patrz nota 24).

Transakcje otwarte na stopę procentową na dzień 31 grudnia 2014 roku przedstawiały się następująco:

Typ transakcji	Okres	Kwota nominalna (w tys. USD)	Spółka otrzymuje	Aktywa finansowe (w tys. zł)	Zobowiązania finansowe (w tys. zł)
Swap procentowy (IRS)	VII '2011 - I '2018	200.000	LIBOR 6M	-	(69.290)
Swap procentowy (IRS)	I '2015 - I '2019	50.000	LIBOR 3M	-	(6.194)
Razem				-	(75.484)

Transakcje otwarte na stopę procentową na dzień 31 grudnia 2013 roku przedstawiały się następująco:

Typ transakcji	Okres	Kwota nominalna (w tys. USD)	Spółka otrzymuje	Aktywa finansowe (w tys. zł)	Zobowiązania finansowe (w tys. zł)
Swap procentowy (IRS)	VII '2011 - I '2018	200.000	LIBOR 6M	-	(70.543)
Swap procentowy (IRS)	I '2015 - I '2019	50.000	LIBOR 3M	-	(1.720)
Razem				-	(72.263)

29.4.1 Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe związane ze zmianami stóp procentowych

Analiza wrażliwości na ryzyko zmiany stopy procentowej Spółki przy założeniu zmiany stopy procentowej o +/- 0,72% na dzień 31 grudnia 2014 roku przedstawiała się następująco:

31 grudnia 2014	Wartość bilansowa	Zmiana procentowa	
		+0,72%	-0,72%
w tysiącach złotych	Nota		
Klasy instrumentów finansowych			
Aktywa finansowe			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	239.642	1.725 (1.725)
Pozostałe aktywa finansowe:		1.101.138	7.928 (7.928)
<i>Lokaty</i>	17	31.432	226 (226)
<i>Cash pool</i>	17	72.767	524 (524)
<i>Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania - emisja akcji</i>	17	996.939	7.178 (7.178)
Razem		1.340.780	9.653 (9.653)
Zobowiązania finansowe			
Kredyty	24	5.275.445	30.207 ⁽¹⁾ (30.207) ⁽¹⁾
Pochodne instrumenty finansowe ⁽²⁾	25	75.484	(20.063) 20.681
Razem		5.350.929	10.144 (9.526)

Analiza wrażliwości na ryzyko zmiany stopy procentowej Spółki przy założeniu zmiany stopy procentowej o +/- 0,2% na dzień 31 grudnia 2013 roku przedstawiała się następująco:

31 grudnia 2013	Nota	Wartość bilansowa	Zmiana procentowa	
			+0,2%	-0,2%
w tysiącach złotych				
Klasy instrumentów finansowych				
Aktywa finansowe				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	224.031	448	(448)
Pozostałe aktywa finansowe:		228.321	456	(456)
<i>Pożyczki udzielone jednostkom powiązanym</i>	17	189.714	379	(379)
<i>Lokaty</i>	17	29.593	59	(59)
<i>Depozyt zabezpieczający</i>	17	8.917	18	(18)
<i>Cash pool</i>	17	97	-	-
Razem		452.352	904	(904)
Zobowiązania finansowe				
Kredyty	24	4.866.315	7.669 ⁽¹⁾	(7.669) ⁽¹⁾
Pochodne instrumenty finansowe ⁽²⁾	25	72.263	(6.017)	6.081
Razem		4.938.578	1.652	(1.588)

⁽¹⁾ Wykazane bez uwzględnienia kredytów o stałym oprocentowaniu oraz zapłaconych prowizji przygotowawczych pomniejszających zobowiązania finansowe z tytułu otrzymanych kredytów.

⁽²⁾ Swap procentowy (IRS). Różnica między zmianą wartości wyceny, gdy przesuwają się krzywą stóp procentowych o odpowiednio +/- 0,72% lub +/- 0,2% powstaje w momencie obliczenia i dyskontowania przyszłych przepływów (związanych z rozliczeniem transakcji) na dzień kalkulacji wyceny. Dyskontowanie odbywa się w oparciu o różne stopy procentowe (w pierwszym przypadku przesunięcie krzywej powoduje zwiększenie stopy o odpowiednio 0,72% lub 0,2%, zaś w drugim przypadku zmniejszenie stopy o 0,72% lub 0,2%).

Analiza wrażliwości została przeprowadzona na bazie stanu instrumentów posiadanych na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku. Zbadano wpływ zmian stóp procentowych na wartość godziwą przy niezmiennym poziomie kursów walut. W przypadku instrumentów pochodnych posiadanych na dzień 31 grudnia 2014 roku w analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Spółka zastosowała przesunięcie krzywej stóp procentowych o roczną zmienność historyczną z dnia 31 grudnia 2014 roku, wyliczoną na podstawie publikowanych przez Reuters danych o historycznej zmienności dla oprocentowania IRS z 6-miesięcznym okresem płatności odsetek i 3-letnim okresem wygaśnięcia. W przypadku instrumentów posiadanych na dzień 31 grudnia 2013 roku zastosowano hipotetyczną zmianę referencyjnych stóp procentowych (LIBOR 3M, LIBOR 6M). Zmiana podejścia w ustalaniu procentowej zmiany kwotowań stóp procentowych w 2014 roku podyktowana była zamiarem lepszego odzwierciedlenia zmienności stóp procentowych na rynkach finansowych.

29.5 Ryzyko płynności

Proces zarządzania ryzykiem płynności przez Spółkę polega na monitorowaniu prognozowanych przepływów pieniężnych oraz portfela aktywów i zobowiązań finansowych, a następnie dopasowywaniu ich zapadalności, analizie kapitału obrotowego i optymalizacji przepływów w ramach Grupy Kapitałowej. Proces ten wymaga ścisłej współpracy z jednostkami funkcjonującymi w różnych obszarach biznesowych w celu bezpiecznej i efektywnej alokacji posiadanej płynności.

Większość krajowych podmiotów zależnych w ramach Grupy Kapitałowej jest uczestnikiem cash-poolingu rzeczywistego. Struktura podmiotów jest na bieżąco zarządzana przez Grupę LOTOS S.A. pod kątem optymalizacji płynności i salda odsetek.

Płynność w horyzoncie budżetowym monitorowana jest w przekroju Grupy Kapitałowej na bieżąco w ramach zarządzania ryzykiem finansowym. Płynność w okresie średnio i długoterminowym monitorowana jest w ramach procesu planowania, który wspomaga tworzenie wieloletniej strategii finansowej.

W obszarze ryzyka finansowego obok aktywnego zarządzania ryzykiem rynkowym, Spółka stosuje następujące zasady w zakresie płynności:

- brak depozytów zabezpieczających w handlu instrumentami pochodnymi na rynku pozagieldowym,
- ograniczenie możliwości wcześniejszego rozwiązania transakcji finansowych,
- limity w zakresie mało płynnych kasowych instrumentów finansowych,
- limity kredytowe dla partnerów transakcji finansowych i handlowych,
- zapewnienie odpowiedniej jakości i różnicowania dostępnych źródeł finansowania,
- procesy kontroli wewnętrznej oraz efektywność organizacyjna zapewniająca szybkie działanie w warunkach awaryjnych.

Poniżej zaprezentowano informacje o kontraktowych terminach zapadalności zobowiązań finansowych według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku.

Kontraktowe terminy zapadalności zobowiązań finansowych według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku:

31 grudnia 2014 w tysiącach złotych	Nota	Wartość bilansowa	Kontraktowe przepływy pieniężne	Do 6 miesięcy	6 - 12 miesięcy	1 - 2 lata	2 - 5 lat	Powyżej 5 lat
Kredyty bankowe (poza kredytami w rachunku bieżącym)	24	4.847.236	5.554.711	222.589	1.370.594	558.908	1.807.009	1.595.611
Kredyty w rachunku bieżącym	24	428.209	428.209	428.209	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	27	1.664.882	1.650.423	1.650.423	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	27	30.054	30.002	28.925	1.077	-	-	-
Razem		6.970.381	7.663.345	2.330.146	1.371.671	558.908	1.807.009	1.595.611

Kontraktowe terminy zapadalności zobowiązań finansowych według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku:

31 grudnia 2013 w tysiącach złotych	Nota	Wartość bilansowa	Kontraktowe przepływy pieniężne	Do 6 miesięcy	6 - 12 miesięcy	1 - 2 lata	2 - 5 lat	Powyżej 5 lat
Kredyty bankowe (poza kredytami w rachunku bieżącym)	24	4.422.047	5.150.761	183.624	1.026.223	455.957	1.480.747	2.004.210
Kredyty w rachunku bieżącym	24	444.268	444.268	444.268	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	27	2.436.614	2.436.614	2.436.614	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	27	45.527	45.527	45.527	-	-	-	-
Razem		7.348.456	8.077.170	3.110.033	1.026.223	455.957	1.480.747	2.004.210

Analiza wymagalności pochodnych instrumentów finansowych według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku przedstawiała się następująco:

31 grudnia 2014 w tysiącach złotych	Nota	Wartość bilansowa*	Kontraktowe przepływy pieniężne	Do 6 miesięcy	6 - 12 miesięcy	1 - 2 lata	2 - 5 lat	Powyżej 5 lat
Swap towarowy	25	(29.337)	(29.337)	(2.414)	(17.440)	(7.670)	(1.813)	-
Forwardy i spoty walutowe		(65.761)	(62.195)	(53.475)	(8.720)	-	-	-
Swap walutowy		(26.847)	(25.431)	(21.759)	(3.672)	-	-	-
Swap procentowy (IRS)		(75.484)	(76.610)	(23.975)	1.629	(20.792)	(33.472)	-
Razem		(197.429)	(193.573)	(101.623)	(28.203)	(28.462)	(35.285)	-

Analiza wymagalności pochodnych instrumentów finansowych według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku przedstawiała się następująco:

31 grudnia 2013 w tysiącach złotych	Nota	Wartość bilansowa*	Kontraktowe przepływy pieniężne	Do 6 miesięcy	6 - 12 miesięcy	1 - 2 lata	2 - 5 lat	Powyżej 5 lat
Swap towarowy	25	736	736	409	327	-	-	-
Forwardy i spoty walutowe		33.238	37.864	21.948	15.916	-	-	-
Swap walutowy		31.072	37.373	32.763	4.610	-	-	-
Swap procentowy (IRS)		(72.263)	(73.301)	(20.446)	1.055	(17.772)	(33.866)	(2.272)
Razem		(7.217)	2.672	34.674	21.908	(17.772)	(33.866)	(2.272)

* Wartość bilansowa (dodatnia wycena pochodnych instrumentów finansowych minus ujemna wycena pochodnych instrumentów finansowych) prezentuje wartość godziwą pochodnych instrumentów finansowych ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej (z wyłączeniem futures na uprawnienia do emisji CO₂ zakupionych z zamiarem rozliczenia).

29.6 Ryzyko kredytowe

Zarządzanie ryzykiem kredytowym partnerów transakcji finansowych polega na kontroli wiarygodności finansowej obecnych i potencjalnych partnerów tych transakcji oraz na monitorowaniu ekspozycji kredytowej w stosunku do przyznaných limitów. Na ekspozycję kredytową składają się depozyty bankowe, wycena instrumentów pochodnych oraz wystawione zabezpieczenia.

Partnerzy transakcji muszą posiadać odpowiedni rating przyznany przez wiodące agencje ratingowe, bądź posiadać gwarancje instytucji spełniających wymóg minimalnego ratingu. Spółka zawiera transakcje finansowe z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej oraz stosuje dywersyfikację instytucji, z którymi współpracuje.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku koncentracja ryzyka u pojedynczego partnera transakcji finansowych Grupy LOTOS S.A. nie przekraczała wartości 284.174 tys. zł (4,44 % kapitałów własnych Spółki), z kolei na dzień 31 grudnia 2013 roku była to kwota 249.010 tys. zł (3,49% kapitałów własnych Spółki). Grupa LOTOS S.A. prezentuje podział kredytów według instytucji udzielających finansowania w nocie 24.

W zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym partnerów transakcji handlowych Spółka poddaje wszystkich klientów, którzy wnioskuje o przyznanie limitów kredytowych procedurom weryfikacji ich wiarygodności finansowej i w zależności od jej oceny przyznawane są odpowiednie limity. Spółka określa wytyczne w zakresie procesu zarządzania ryzykiem kredytowym partnerów handlowych w celu utrzymywania odpowiednich standardów w zakresie analizy kredytowej oraz bezpieczeństwa operacyjnego procesu w przekroju całej Grupy Kapitałowej.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku koncentracja ryzyka u pojedynczego partnera transakcji handlowych Spółki nie przekraczała wartości 141.880 tys. zł (2,21% kapitałów własnych Spółki), z kolei na dzień 31 grudnia 2013 roku była to kwota 161.066 tys. zł (2,26% kapitałów własnych Spółki).

Miarą ryzyka kredytowego jest kwota maksymalnego narażenia na ryzyko dla poszczególnych klas aktywów finansowych. Wartości księgowe aktywów finansowych reprezentują maksymalną ekspozycję kredytową.

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe aktywów finansowych na dzień kończący okres sprawozdawczy wynosiła:

w tysiącach złotych	Nota	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Udziały i akcje	16	6.312	6.312
Pochodne instrumenty finansowe	25	11.203	73.956
Należności z tytułu dostaw i usług	17	1.248.777	1.584.750
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	7.342	224.031
Pozostałe aktywa finansowe:		1.108.820	244.238
<i>Pożyczki udzielone jednostkom powiązanym</i>	17	-	189.714
<i>Lokaty</i>	17	31.432	29.593
<i>Depozyt zabezpieczający</i>	17	-	8.917
<i>Cash pool</i>	17	72.767	97
<i>Depozyty zabezpieczające związane z korzystaniem z systemu dystrybucji i przesyłu paliwa gazowego</i>	17	7.342	-
<i>Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania - emisja akcji</i>	17	996.939	-
<i>Należności od jednostek powiązanych z tytułu sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa</i>	17	-	13.817
<i>Pozostałe należności</i>	17	340	2.100
Razem		2.382.454	2.133.287

W ocenie Zarządu, ryzyko zagrożonych aktywów finansowych jest odzwierciedlone poprzez dokonanie odpisów aktualizujących ich wartość. Informacje na temat wartości odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych zostały przedstawione w notach 9.5 oraz 17.1.

Analiza pod kątem koncentracji ryzyka kredytowego w odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług została przedstawiona w nocie 17.1.

Analiza wiekowania należności przeterminowanych, w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości, została przedstawiona w nocie 17.1.

30. Zarządzanie kapitałem

Celem polityki finansowej Grupy LOTOS S.A. jest zapewnienie długoterminowej płynności przy jednoczesnym stosowaniu odpowiedniej dźwigni finansowej, wspomagającej realizację celu nadrzędnego, jakim jest maksymalizacja stopy zwrotu na kapitale przynależnym akcjonariuszom.

Realizacja powyższego celu dokonuje się poprzez dążenie do osiągnięcia pożądanej struktury finansowania. Grupa LOTOS S.A. monitoruje strukturę finansowania stosując wskaźnik relacji długu do kapitału własnego, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do kapitału własnego.

Do zadłużenia netto Spółka wlicza kredyty, pomniejszone o środki pieniężne i ich ekwiwalenty.

w tysiącach złotych	Nota	za rok zakończony	za rok zakończony
		31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Kredyty długoterminowe	24	3.613.674	3.538.779
Kredyty krótkoterminowe	24	1.661.771	1.327.536
Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania - emisja akcji ⁽¹⁾	17	(996.939)	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	(239.642)	(224.031)
Zadłużenie netto		4.038.864	4.642.284
Kapitał własny razem		6.346.776	7.135.595
Stosunek zadłużenia netto do kapitału własnego		0,64	0,65

⁽¹⁾ Środki pieniężne z emisji akcji serii D Grupy LOTOS S.A. ulokowane na wydzielonym rachunku bankowym Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. (patrz nota 20) do dnia rejestracji podwyższenia kapitału (patrz nota 34).

Monitoring struktury finansowania dokonywany jest w celu zapewnienia realizacji celu ujętego w Strategii Grupy Kapitałowej LOTOS na lata 2011 - 2015, która zakłada zmniejszenie wielkości zadłużenia i osiągnięcie wskaźnika relacji długu do kapitału własnego na poziomie nieprzekraczającym 0,4 na koniec okresu objętego Strategią.

31. Uprawnienia do emisji dwutlenku węgla (CO₂)

Zaprezentowane poniżej wielkości uprawnień do emisji CO₂ na lata 2013 - 2020 uwzględniają uprawnienia przyznane według rozporządzeń Rady Ministrów, jak również dodatkowe bezpłatne uprawnienia przyznane przez Komisję Europejską.

Liczba nieodpłatnych uprawnień do emisji CO₂ na lata 2013 - 2020 oraz rzeczywista emisja CO₂:

w tysiącach ton	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Razem
Uprawnienia przyznane KPRU ⁽¹⁾	1.677	1.645	1.612	1.576	1.541	1.508	1.475	1.435	12.469
Rzeczywista emisja CO ₂	1.689	1.820 ⁽²⁾	-	-	-	-	-	-	3.509

⁽¹⁾ Ilość bezpłatnych uprawnień do emisji CO₂ dla Grupy LOTOS S.A. na lata 2013 – 2020, wg Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień („KPRU”), na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 marca 2014 roku (Dz. U. 2014 poz. 439) jak również Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 kwietnia 2014 roku (Dz. U. 2014 poz. 472) zawierających wykaz instalacji objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych wraz z przyznaną im liczbą uprawnień do emisji. Ponadto w zestawieniu uwzględniono przydział dodatkowych bezpłatnych uprawnień z rezerwy Komisji Europejskiej w związku ze zwiększeniem zdolności produkcyjnych rafinerii, wynikających z zastosowania gazu ziemnego jako wsadu do produkcji wodoru.

⁽²⁾ Emisja CO₂ wyliczona na podstawie danych produkcyjnych dla instalacji objętych systemem handlu emisjami, zgodnie z raportem z 20 stycznia 2015 roku prezentującym dane na dzień 31 grudnia 2014 roku. Dane za rok 2014 będą podlegały weryfikacji zgodnie z art. 59 Ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 roku o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku, biorąc pod uwagę limit uprawnień na rok 2014 do przyznania w ramach systemu EU ETS (z ang. European Union Emissions Trading System/Scheme) oraz wielkość emisji dwutlenku węgla w Spółce występował niedobór przyznaných uprawnień do emisji CO₂. W związku z tym na dzień 31 grudnia 2014 roku Spółka ujęła kwotę 2.784 tys. zł zobowiązań z tego tytułu (31 grudnia 2013: 1.527 tys. zł.). Wpływ utworzonej rezerwy na wynik operacyjny w kwocie 1.257 tys. zł (tj. po uwzględnieniu odwrócenia rezerwy utworzonej w poprzednim okresie sprawozdawczym) zaprezentowano w pozostałych kosztach operacyjnych (patrz nota 9.5)

Ponadto, w celu zabezpieczenia pokrycia niedoboru Spółka nabyła w 2013 roku 923 tys. uprawnień do emisji CO₂ (EUA, ERU), o wartości 23.430 tys. zł, które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazano w pozycji *Aktywa niematerialne* (patrz nota 14).

Łącznie uprawnienia do emisji CO₂ przyznane Grupie LOTOS S.A. na rok 2013 wynosiły 1.677 tys. , a rzeczywista emisja CO₂ w Spółce za rok 2013 osiągnęła poziom 1.689 tys. ton.

Informacje na temat ryzyka cen uprawnień do emisji CO₂ zaprezentowano w nocie 29.2.

32. Zobowiązania i aktywa warunkowe

32.1 Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej i innych ryzykach

Postępowanie z powództwa PETROECCO JV Sp. z o.o. o odszkodowanie za szkodę doznaną na skutek stosowanych praktyk monopolistycznych

Pozwem z dnia 18 maja 2001 roku PETROECCO JV Sp. z o.o. wniosła powództwo o zasądzenie od Spółki kwoty 6.975 tys. zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 maja 1999 roku tytułem odszkodowania za szkodę doznaną na skutek stosowanych przez Spółkę praktyk monopolistycznych polegających na sprzedaży olejów bazowych BS w sposób powodujący uprzywilejowanie niektórych odbiorców poprzez realizowanie ich zamówień w zakresie nieproporcjonalnie większym niż zamówień PETROECCO JV Sp. z o.o. Stosowanie przez Spółkę zarzuconych jej praktyk monopolistycznych stwierdzone zostało decyzją Urzędu Antymonopolowego z dnia 26 września 1996 roku, którą Urząd nakazał Spółce ich zaniechanie. Zaniechanie praktyk monopolistycznych nakazano Spółce także wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Warszawie – Sądu Antymonopolowego z dnia 22 października 1997 roku.

Sąd Okręgowy w Gdańsku, wyrokiem z dnia 21 grudnia 2002 roku, oddalił powództwo PETROECCO JV Sp. z o.o. o odszkodowanie, w całości uwzględniając zgłoszony przez Spółkę zarzut przedawnienia. Wyrok ten został jednak uchylony w dniu 4 grudnia 2003 roku przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku i przekazany do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy. Spółka kwestionowała fakt wystąpienia jakiegokolwiek szkody po stronie PETROECCO JV Sp. z o.o., jej wysokości i istnienia związku przyczynowego pomiędzy praktyką monopolistyczną a szkodą. Po dwóch kolejnych rozprawach, podczas których były przeprowadzane dowody z opinii biegłych, wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2007 roku powództwo zostało oddalone. W wyniku postępowania apelacyjnego i kasacyjnego prowadzonego z inicjatywy PETROECCO JV Sp. z o.o. w 2007 roku, sprawa została przekazana do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy w Gdańsku. W następstwie kolejnych rozpraw (w dniach: 3 listopada 2009 roku, 1 października 2010 roku, 6 grudnia 2012 roku, 8 lutego 2013 roku), po przeprowadzeniu dowodu z korzystnej dla Grupy LOTOS S.A. opinii biegłego Instytutu Nafty i Gazu w Krakowie oraz po wymianie pism procesowych pomiędzy stronami, w dniu 22 lutego 2013 roku Sąd oddalił w całości powództwo PETROECCO JV Sp. z o.o. W dniu 26 czerwca 2013 roku PETROECCO JV Sp. z o.o. złożyło apelację do wyroku, Grupa LOTOS S.A. wysłała w dniu 11 marca 2014 roku odpowiedź na apelację. Sąd Apelacyjny w Gdańsku w dniu 28 sierpnia 2014 roku wyrokiem oddalił apelację powoda oraz zasądził na rzecz Grupy LOTOS S.A. koszty postępowania. W dniu 19 stycznia 2015 roku PETROECCO JV Sp. z o.o. złożyła kasację od wyroku sądu drugiej instancji. Na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego sprawa jest w toku.

Grupa LOTOS S.A. szacując, że ryzyko niekorzystnego rozstrzygnięcia sprawy nie jest duże, nie tworzyła rezerwy na potencjalne zobowiązania z tego tytułu.

Postępowanie administracyjne oraz sądowo-administracyjne dotyczące wniosku o stwierdzenie nieważności decyzji orzekającej wywłaszczenie nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa

Spółka jest stroną postępowania prowadzonego przeciwko Skarbowi Państwa o stwierdzenie nieważności decyzji wywłaszczeniowej, będącej podstawą nabycia przez Spółkę użytkownika wieczystego gruntu oraz własności położonych na nim budynków.

Postępowanie dotyczy nieruchomości o łącznej powierzchni 87.000 m², na której posadowiony jest fragment parku zbiorników i oczyszczalnia ścieków Rafinerii. Postępowanie zostało wszczęte na wniosek byłych właścicieli nieruchomości. Wniosek z dnia 18 grudnia 2006 roku obejmuje żądanie stwierdzenia nieważności decyzji wywłaszczeniowej Prezydenta Miasta Gdańska z dnia 14 czerwca 1983 roku w całości, bądź ewentualnie w zakresie dotyczącym ustalenia odszkodowania. W dniu 9 września 2014 roku Wojewoda Pomorski wydał decyzję odmawiającą stwierdzenia nieważności decyzji wywłaszczeniowej. W dniu 24 października 2014 roku byli właściciele złożyli odwołanie od decyzji Wojewody Pomorskiego na które Spółka w dniu 3 listopada 2014 roku wysłała odpowiedź. Obecnie sprawa jest rozpatrywana przez Ministra Infrastruktury. Na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego decyzja nie jest ostateczna.

Zdaniem Spółki, ryzyko niekorzystnego rozstrzygnięcia postępowania jest niewielkie i nie ma wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe.

Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Spółki mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

32.2 Pozostałe zobowiązania warunkowe

Od dnia 20 sierpnia 2014 roku Spółka posiada zabezpieczenie akcyzowe stanowiące złożony do Urzędu Celnego w Gdańsku weksel z własnego wystawienia do kwoty 240.000 tys. zł, jako zabezpieczenie akcyzowe ryczałtowe na kwotę 800.000 tys. zł. Termin ważności tego zabezpieczenia określony został na dzień 19 sierpnia 2015 roku. Ponadto na dzień 31 grudnia 2014 roku w depozycie Naczelnika Urzędu Celnego w Gdańsku znajduje się drugi weksel z własnego wystawienia do kwoty 240.000 tys. zł, który zostanie zwrócony Spółce po formalnym rozliczeniu poprzedniego ryczałtowego zabezpieczenia akcyzowego na kwotę 800.000 tys. zł obowiązującego w okresie od dnia 20 sierpnia 2013 roku do dnia 19 sierpnia 2014 roku.

33. Informacje o podmiotach powiązanych

33.1 Informacje o transakcjach z jednostkami powiązаныmi, w których Grupa LOTOS S.A. posiada udziały i akcje

w tysiącach złotych	Nota	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Jednostki zależne			
Sprzedaż		11.330.012	12.887.586
Zakupy		1.435.693	1.565.759
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		548	13.817 ⁽¹⁾
Zakupy rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		6.735	14.681
Otrzymane dywidendy	9.6	150.559	268.371
Przychody z tytułu odsetek od udzielonych pożyczek	9.6	10.270	8.204
Przychody z tytułu odsetek od cash pool	9.6	539	625
Przychody z tytułu pozostałych odsetek		82	810
Koszty z tytułu pozostałych odsetek		2	-
Wspólne przedsięwzięcia			
Sprzedaż		455.190	19.533
Zakupy		-	-
Przychody z tytułu pozostałych odsetek		2	-

w tysiącach złotych	Nota	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Jednostki zależne			
Należności		749.156	974.378
Cash pool	17	72.767	97
Udzielone pożyczki	17	-	189.714
Transakcje walutowe typu swap (aktywa finansowe)	25	6.773	21
Zobowiązania	27	154.757	230.108
Transakcje walutowe typu: forward, swap (zobowiązania finansowe)	25	10.089	7.020
Wspólne przedsięwzięcia			
Należności		23.232	16.321
Zobowiązania		-	-

⁽¹⁾ Sprzedaż zorganizowanej części przedsiębiorstwa - bazy paliw płynnych w Piotrkowie Trybunalskim i Rypinie, na rzecz spółki LOTOS Terminale S.A. Wpływy pieniężne z tytułu sprzedaży powyższych aktywów Grupa LOTOS S.A. otrzymała w 2014 roku (patrz pozycja *Sprzedaż zorganizowanej części przedsiębiorstwa do podmiotów powiązanych* w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych).

Na dzień 31 grudnia 2014 roku wartość należności z tytułu dostaw i usług od podmiotów powiązanych objętych cesją wynosiła 768.773 tys. zł (31 grudnia 2013: 957.749 tys. zł).

W latach 2013 i 2014 roku Spółka nie udzielała poręczeń jednostkom powiązanym.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku Spółka nie posiadała udzielonych poręczeń dla jednostek powiązanych.

W 2014 roku Spółka udzieliła jednostkom powiązanym pożyczki w kwocie 100.080 tys. zł (w roku 2013: 30.220 tys. zł). Wydatki z tytułu udzielonych pożyczek zostały wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności inwestycyjnej w pozycji *Pożyczki udzielone podmiotom powiązanym*.

Poniżej przedstawiono informacje na temat pożyczek udzielonych jednostkom powiązanym w roku 2014:

Jednostka powiązana	Termin zawarcia umowy pożyczki	Kwota pożyczki według umowy		Termin spłaty pożyczki	Zabezpieczenie	Warunki finansowe (warunki oprocentowania)
		tys. PLN	Waluta			
Jednostki zależne						
LOTOS Petrobaltic S.A.	23.01.2014	100.000	-	31.12.2017	weksel własny in blanco z klauzulą „bez protestu” wraz z deklaracją wekslową	oprocentowanie pożyczki w skali roku jest zmienne, określone w oparciu o stawkę WIBOR 6M powiększoną o marżę
LOTOS Gaz S.A. w likwidacji	28.02.2014	80	-	31.12.2014	weksel własny in blanco z klauzulą „bez protestu” wraz z deklaracją wekslową	oprocentowanie pożyczki w skali roku jest stałe, określone w oparciu o stawkę WIBOR 3M powiększoną o marżę

W dniu 28 listopada 2014 roku Grupa LOTOS S.A. oraz spółka LOTOS Petrobaltic S.A. podpisały porozumienie o potrąceniu wzajemnych wierzytelności, w którym dokonały potrącenia wierzytelności z tytułu pożyczek udzielonych w latach 2012 – 2014 spółce LOTOS Petrobaltic S.A. przez Grupę LOTOS S.A. o łącznej wartości 307.698 tys. zł (należny kapitał oraz odsetki naliczone do dnia 28 listopada 2014 roku według ich wartości bilansowej, która nie odbiegała istotnie od ich wartości godziwej) z wierzytelnością z tytułu objęcia przez Grupę LOTOS S.A. akcji spółki LOTOS Petrobaltic S.A. w kwocie 307.668 tys. zł (patrz nota 16.1.1). Na skutek powyższego potrącenia wierzytelności z tytułu pożyczek uległy umorzeniu o kwotę 307.668 tys. zł. Pozostała część wierzytelności spółki LOTOS Petrobaltic S.A. wobec Grupy LOTOS S.A. z tytułu pożyczek w wysokości 30 tys. zł została zapłacona przez spółkę LOTOS Petrobaltic S.A. Wpływy z tytułu pozostałej części wierzytelności w kwocie 30 tys. zł Grupa LOTOS S.A. wykazała w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności inwestycyjnej w pozycji *Spłata pożyczek udzielonych podmiotom powiązanym*. Na dzień 31 grudnia 2014 roku Grupa LOTOS S.A. nie posiadała należności z tytułu pożyczek udzielonych spółce LOTOS Petrobaltic S.A.

W roku 2013 jednostki powiązane nie dokonały spłaty pożyczek.

33.2 Podmiot sprawujący kontrolę nad Spółką

Na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku Skarb Państwa był właścicielem 53,19% akcji Grupy LOTOS S.A. W latach 2013 i 2014 nie wystąpiły transakcje pomiędzy Grupą LOTOS S.A. a Skarbem Państwa.

33.2.1 Transakcje z jednostkami powiązanymi, w których Skarb Państwa sprawuje kontrolę, współkontrolę lub ma na nie znaczący wpływ

W roku 2014 Grupa LOTOS S.A. przeprowadziła transakcje z podmiotami powiązanymi poprzez Skarb Państwa, których łączna wartość była istotna. Transakcje były przeprowadzone na zasadach rynkowych i związane były z bieżącą działalnością operacyjną Spółki. Transakcje dotyczyły głównie sprzedaży paliw, sprzedaży i zakupu usług magazynowania, zakupu usług transportowych, energii, gazu ziemnego oraz innych paliw.

w tysiącach złotych	za rok zakończony	za rok zakończony
	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Sprzedaż	403.134	63.117
Zakupy	1.267.718	1.467.052

w tysiącach złotych	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
	Należności	5.559
Zobowiązania	120.482	233.796

33.3 Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej oraz informacje o pożyczkach i świadczeniach o podobnym charakterze udzielonych osobom wchodzącym w skład organów zarządzających i nadzorujących

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Spółki

w tysiącach złotych	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Zarząd		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia), w tym:	1.346	1.580
- wypłacona nagroda roczna	-	249 ⁽¹⁾
- nagrody jubileuszowe	57	41
Zarząd – jednostki zależne ⁽²⁾		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia)	3.646	3.562
Rada Nadzorcza		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia)	228	246
Razem ⁽³⁾	5.220	5.388

⁽¹⁾ Wypłacone w 2013 roku wynagrodzenie z tytułu nagrody rocznej za rok 2012.

⁽²⁾ Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu Spółki z tytułu pełnienia funkcji we władzach spółek bezpośrednio i pośrednio zależnych.

⁽³⁾ Wartość wynagrodzenia uwzględnia zmiany w składzie Rady Nadzorczej Spółki.

Pozostałe świadczenia pracownicze

w tysiącach złotych	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Zarząd		
Świadczenia po okresie zatrudnienia, nagrody jubileuszowe i pozostałe świadczenia	631	522
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu nagrody rocznej ⁽¹⁾	156	311
Razem	787	833

⁽¹⁾ Zgodnie z ustawą o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (tzw. ustawa kominowa).

W roku 2014 oraz 2013 Spółka nie udzieliła pożyczek i świadczeń o podobnym charakterze osobom wchodzącym w skład organów zarządzających i nadzorujących. Ponadto, nie wystąpiły inne znaczące transakcje z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki. Grupa LOTOS S.A. nie uzyskała wiedzy o transakcjach zawartych przez ich małżonków, krewnych lub powinowatych w linii prostej do drugiego stopnia lub związanymi z tytułu opieki, przysposobienia lub kurateli, bądź z innymi osobami, z którymi mają osobiste powiązania ze Spółką lub z podmiotem Grupy Kapitałowej LOTOS.

33.4 Wynagrodzenie wypłacone lub należne pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej

Wynagrodzenie wypłacone głównej kadry kierowniczej (za wyjątkiem członków Zarządu Spółki)

w tysiącach złotych	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia), w tym:	17.712	19.598
- wypłacona nagroda roczna	2.642 ⁽¹⁾	3.982 ⁽²⁾

⁽¹⁾ Wypłacone w 2014 roku wynagrodzenie z tytułu nagrody rocznej za rok 2013.

⁽²⁾ Wypłacone w 2013 roku wynagrodzenie z tytułu nagrody rocznej za rok 2012.

Pozostałe świadczenia pracownicze

w tysiącach złotych	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Świadczenia po okresie zatrudnienia, nagrody jubileuszowe i pozostałe świadczenia	8.432	6.595
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu nagrody rocznej	2.595	5.103
Pożyczki i świadczenia o podobnym charakterze	31	5
Razem	11.058	11.703

Ponadto w roku 2014 Spółka udzieliła członkom głównej kadry kierowniczej pożyczki w kwocie 30 tys. zł. W roku 2013 Spółka nie udzieliła pożyczek i świadczeń o podobnym charakterze członkom głównej kadry kierowniczej.

33.5 Transakcje z podmiotami powiązanymi poprzez członków Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki

W roku 2014 Grupa LOTOS S.A. przeprowadziła transakcje ze stronami powiązanymi poprzez członków Rady Nadzorczej Spółki, których wartość była istotna. Transakcje były przeprowadzone na zasadach rynkowych i związane były z bieżącą działalnością operacyjną Spółki. Transakcje dotyczyły zakupu gazu ziemnego w II i III kwartale 2014 roku i wynosiły 160.176 tys. zł. W roku 2013 Grupa LOTOS S.A. nie przeprowadzała istotnych transakcji ze stronami powiązanymi poprzez członków Rady Nadzorczej Spółki.

W latach 2013 i 2014 roku Grupa LOTOS S.A. nie przeprowadzała istotnych transakcji ze stronami powiązanymi poprzez członków Zarządu Spółki.

34. Istotne zdarzenia następujące po dniu kończącym okres sprawozdawczy

- W dniu 9 stycznia 2015 roku Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku, VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował: (i) podwyższenie kapitału zakładowego Spółki z kwoty 129.873.362 zł do kwoty 184.873.362 zł w drodze emisji 55.000.000 akcji zwykłych na okaziciela serii D Spółki o wartości nominalnej 1 zł każda wyemitowanych na podstawie uchwały nr 2 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 8 września 2014 roku w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w drodze emisji nowych akcji, oferty publicznej akcji nowej emisji, ustalenia dnia 18 listopada 2014 roku jako dnia prawa poboru akcji nowej emisji, dematerializacji oraz ubiegania się o dopuszczenie praw poboru, praw do akcji oraz akcji nowej emisji do obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. oraz zmiany statutu Spółki, a także upoważnienia Rady Nadzorczej do ustalenia tekstu jednolitego statutu Spółki, której treść została podana do publicznej wiadomości w raporcie bieżącym nr 19/2014 z dnia 8 września 2014 roku („Uchwała Emisyjna”) oraz (ii) zmianę Statutu Spółki dokonaną na podstawie Uchwały Emisyjnej.

Na dzień 9 stycznia 2015 roku ogólna liczba głosów wynikających ze wszystkich wyemitowanych akcji Spółki, po zarejestrowaniu podwyższenia kapitału zakładowego oraz akcji serii D, wynosi 184.873.362 głosów, natomiast kapitał zakładowy jest reprezentowany przez 184.873.362 akcji zwykłych Spółki o wartości nominalnej 1 zł każda, w tym: (i) 78.700.000 akcji serii A; (ii) 35.000.000 akcji serii B; (iii) 16.173.362 akcji serii C oraz (iv) 55.000.000 akcji serii D.

35. Sprawozdanie finansowe wg rodzajów działalności energetycznej – wybrane pozycje

Grupa LOTOS S.A. jako przedsiębiorstwo energetyczne, zgodnie z art.44 Ustawy z dnia 26 lipca 2013 r o zmianie ustawy Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013 r poz.984) wyodrębnia cztery rodzaje działalności energetycznej, dla których ewidencjonuje odrębnie przychody i koszty oraz zyski i straty a także pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej.

Działalność energetyczna Spółki, zgodnie z przyznanymi koncesjami, obejmuje:

- wytwarzanie energii w postaci ciepła,
- przesyłanie energii w postaci ciepła,
- przesyłanie energii w postaci energii elektrycznej,
- obrót energią w postaci energii elektrycznej.

Przychody ze sprzedaży i koszty sprzedanych produktów z działalności energetycznej przypisane są bezpośrednio do poszczególnych rodzajów tej działalności, natomiast koszty ogólnozakładowe, pozostałe koszty i przychody operacyjne oraz koszty i przychody finansowe są alokowane odpowiednimi kluczami podziałowymi. Koszty dzielone są proporcjonalnie do kosztu sprzedanych produktów, a przychody odpowiednio do przychodów netto ze sprzedaży.

Pozycje bilansowe przypisane są bezpośrednio do rodzajów działalności lub wyliczone kluczami podziałowymi.

Rzeczowe aktywa trwałe i aktywa niematerialne odnoszą się bezpośrednio do majątku, wykorzystywanego do produkcji energii. Ich wartość została przypisana do rodzajów działalności energetycznej przy wykorzystaniu wskaźnika ilości sprzedanej energii do ilości energii wyprodukowanej.

Aktywa lub rezerwy z tytułu podatku odroczonego obejmują podatek odroczony z tytułu rezerw pracowniczych oraz różnicy amortyzacji podatkowej i bilansowej majątku, wykorzystywanego do produkcji energii. Pozycje te zostały przypisane do rodzajów działalności w oparciu o podany wyżej wskaźnik ilościowy.

Zapasy przypisane działalności energetycznej obejmują materiały i półprodukty. Kluczem podziału ich wartości jest stosunek kosztu sprzedanych produktów z działalności energetycznej do kosztu sprzedanych produktów ogółem.

Należności przypisane są bezpośrednio do poszczególnych rodzajów działalności na podstawie faktur sprzedaży.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty zostały przypisane do rodzajów działalności energetycznej proporcjonalnie do przychodów ze sprzedaży z tej działalności.

W pozycji Zyski zatrzymane prezentowane są wyniki z rodzajów działalności wykazane w Sprawozdaniu z całkowitych dochodów, skumulowane wyniki z lat ubiegłych oraz elementy bilansujące pozycje aktywów i pasywów.

Świadczenie pracownicze oraz pozostałe zobowiązania i rezerwy zostały przypisane do rodzajów działalności w oparciu o wskaźnik ilościowy energii sprzedanej do wyprodukowanej.

Kluczem podziałowym dla Zobowiązań z tytułu dostaw i usług jest stosunek kosztu sprzedanych produktów z działalności energetycznej do kosztu sprzedanych produktów ogółem.

Sporządzone odrębnie sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok 2014 oraz sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2014 roku według rodzajów działalności energetycznej wraz z wybranymi notami dodatkowymi przedstawiono poniżej.

GRUPA LOTOS S.A.
SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW
za rok 2014

w tysiącach złotych	Nota	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Przychody ze sprzedaży	9.1; 35.1.1	26.243.106	26.697.179
- z działalności podstawowej		26.234.431	26.687.844
- z działalności w zakresie wytwarzania ciepła		2.986	3.149
- z działalności w zakresie przesyłu ciepła		289	296
- z działalności w zakresie przesyłu energii elektrycznej		2.104	2.183
- z działalności w zakresie obrotu energią elektryczną		3.296	3.707
Koszt własny sprzedaży	9.2	(26.660.350)	(26.214.651)
- z działalności podstawowej		(26.650.145)	(26.202.637)
- z działalności w zakresie wytwarzania ciepła		(5.333)	(6.543)
- z działalności w zakresie przesyłu ciepła		(884)	(979)
- z działalności w zakresie przesyłu energii elektrycznej		(544)	(603)
- z działalności w zakresie obrotu energią elektryczną		(3.444)	(3.889)
Zysk/(Strata) na sprzedaży		(417.244)	482.528
- z działalności podstawowej		(415.714)	485.207
- z działalności w zakresie wytwarzania ciepła		(2.347)	(3.394)
- z działalności w zakresie przesyłu ciepła		(595)	(683)
- z działalności w zakresie przesyłu energii elektrycznej		1.560	1.580
- z działalności w zakresie obrotu energią elektryczną		(148)	(182)
Koszty sprzedaży	9.2	(667.323)	(614.354)
- z działalności podstawowej		(667.323)	(614.354)
- z działalności w zakresie wytwarzania ciepła		-	-
- z działalności w zakresie przesyłu ciepła		-	-
- z działalności w zakresie przesyłu energii elektrycznej		-	-
- z działalności w zakresie obrotu energią elektryczną		-	-
Koszty ogólnego zarządu	9.2	(205.731)	(224.935)
- z działalności podstawowej		(205.652)	(224.833)
- z działalności w zakresie wytwarzania ciepła		(41)	(56)
- z działalności w zakresie przesyłu ciepła		(7)	(8)
- z działalności w zakresie przesyłu energii elektrycznej		(4)	(5)
- z działalności w zakresie obrotu energią elektryczną		(27)	(33)
Pozostałe przychody operacyjne	9.4; 35.1.3	6.164	12.125
- z działalności podstawowej		6.162	12.121
- z działalności w zakresie wytwarzania ciepła		1	1
- z działalności w zakresie przesyłu ciepła		-	-
- z działalności w zakresie przesyłu energii elektrycznej		-	1
- z działalności w zakresie obrotu energią elektryczną		1	2
Pozostałe koszty operacyjne	9.5; 35.1.4	(10.049)	(8.163)
- z działalności podstawowej		(10.046)	(8.160)
- z działalności w zakresie wytwarzania ciepła		(2)	(2)
- z działalności w zakresie przesyłu ciepła		-	-
- z działalności w zakresie przesyłu energii elektrycznej		-	-
- z działalności w zakresie obrotu energią elektryczną		(1)	(1)
Zysk/(Strata) operacyjna		(1.294.183)	(352.799)
- z działalności podstawowej		(1.292.573)	(350.016)
- z działalności w zakresie wytwarzania ciepła		(2.389)	(3.451)
- z działalności w zakresie przesyłu ciepła		(602)	(692)
- z działalności w zakresie przesyłu energii elektrycznej		1.556	1.575
- z działalności w zakresie obrotu energią elektryczną		(175)	(215)
Przychody finansowe	9.6	169.581	412.140
- z działalności podstawowej		169.525	411.994
- z działalności w zakresie wytwarzania ciepła		19	49
- z działalności w zakresie przesyłu ciepła		2	5

GRUPA LOTOS S.A.
SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW
za rok 2014

w tysiącach złotych	Nota	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
- z działalności w zakresie przesyłu energii elektrycznej		14	34
- z działalności w zakresie obrotu energia elektryczną		21	58
Koszty finansowe	9.7	(421.267)	(144.528)
- z działalności podstawowej		(421.106)	(144.463)
- z działalności w zakresie wytwarzania ciepła		(84)	(36)
- z działalności w zakresie przesyłu ciepła		(14)	(5)
- z działalności w zakresie przesyłu energii elektrycznej		(9)	(3)
- z działalności w zakresie obrotu energia elektryczną		(54)	(21)
Zysk ze zbycia inwestycji		-	7.662
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem		(1.545.869)	(77.525)
- z działalności podstawowej		(1.544.154)	(74.822)
- z działalności w zakresie wytwarzania ciepła		(2.454)	(3.438)
- z działalności w zakresie przesyłu ciepła		(614)	(692)
- z działalności w zakresie przesyłu energii elektrycznej		1.561	1.606
- z działalności w zakresie obrotu energia elektryczną		(208)	(179)
Podatek dochodowy	10.1	259.959	62.751
- z działalności podstawowej		260.197	63.013
- z działalności w zakresie wytwarzania ciepła		11	3
- z działalności w zakresie przesyłu ciepła		11	5
- z działalności w zakresie przesyłu energii elektrycznej		(260)	(270)
- z działalności w zakresie obrotu energia elektryczną		-	-
Zysk/(Strata) netto		(1.285.910)	(14.774)
- z działalności podstawowej		(1.283.957)	(11.792)
- z działalności w zakresie wytwarzania ciepła		(2.443)	(3.441)
- z działalności w zakresie przesyłu ciepła		(603)	(698)
- z działalności w zakresie przesyłu energii elektrycznej		1.301	1.336
- z działalności w zakresie obrotu energia elektryczną		(208)	(179)

w tysiącach złotych		31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	13	6.299.421	6.572.705
- działalność podstawowa		6.291.662	6.564.327
- działalność w zakresie wytwarzania ciepła		1.575	1.025
- działalność w zakresie przesyłu ciepła		1.374	1.654
- działalność w zakresie przesyłu energii elektrycznej		4.810	5.699
- działalność w zakresie obrotu energią elektryczną		-	-
Aktywa niematerialne	14	120.388	114.448
- działalność podstawowa		120.387	114.447
- działalność w zakresie wytwarzania ciepła		1	1
- działalność w zakresie przesyłu ciepła		-	-
- działalność w zakresie przesyłu energii elektrycznej		-	-
- działalność w zakresie obrotu energią elektryczną		-	-
Udziały i akcje	16	1.220.535	910.649
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	10.3	164.952	-
- działalność podstawowa		165.243	-
- działalność w zakresie wytwarzania ciepła		(34)	-
- działalność w zakresie przesyłu ciepła		(8)	-
- działalność w zakresie przesyłu energii elektrycznej		(249)	-
- działalność w zakresie obrotu energią elektryczną		-	-
Pozostałe aktywa długoterminowe	17	240.484	439.537
Aktywa trwałe razem		8.045.780	8.037.339
- działalność podstawowa		8.038.310	8.028.960
- działalność w zakresie wytwarzania ciepła		1.542	1.026
- działalność w zakresie przesyłu ciepła		1.367	1.654
- działalność w zakresie przesyłu energii elektrycznej		4.561	5.699
- działalność w zakresie obrotu energią elektryczną		-	-
Aktywa obrotowe			
Zapasy	18	3.573.922	5.544.460
- działalność podstawowa		3.573.018	5.542.714
- w tym zapasy obowiązkowe	18.2	2.153.696	4.247.822
- działalność w zakresie wytwarzania ciepła		481	912
- działalność w zakresie przesyłu ciepła		384	764
- działalność w zakresie przesyłu energii elektrycznej		39	70
- działalność w zakresie obrotu energią elektryczną		-	-
Należności z tytułu dostaw i usług	17	1.248.777	1.584.750
- działalność podstawowa		1.247.989	1.583.841
- działalność w zakresie wytwarzania ciepła		306	389
- działalność w zakresie przesyłu ciepła		44	40
- działalność w zakresie przesyłu energii elektrycznej		169	180
- działalność w zakresie obrotu energią elektryczną		269	300
Należności z tytułu podatku dochodowego		502	10.296
Pochodne instrumenty finansowe	25	11.203	73.956
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	17	1.170.921	84.580
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	239.642	224.031
- działalność podstawowa		239.551	223.926
- działalność w zakresie wytwarzania ciepła		30	31
- działalność w zakresie przesyłu ciepła		5	9
- działalność w zakresie przesyłu energii elektrycznej		26	34
- działalność w zakresie obrotu energią elektryczną		30	31
Aktywa obrotowe razem		6.244.967	7.522.073
- działalność podstawowa		6.243.183	7.519.313
- działalność w zakresie wytwarzania ciepła		817	1.333
- działalność w zakresie przesyłu ciepła		434	812

GRUPA LOTOS S.A.
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ
na dzień 31 grudnia 2014 roku

w tysiącach złotych		31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
- działalność w zakresie przesyłu energii elektrycznej		234	284
- działalność w zakresie obrotu energia elektryczną		299	331
Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży	15	48.996	-
Aktywa razem		14.399.743	15.559.412
- działalność podstawowa		14.390.490	15.548.272
- działalność w zakresie wytwarzania ciepła		2.359	2.359
- działalność w zakresie przesyłu ciepła		1.800	2466
- działalność w zakresie przesyłu energii elektrycznej		4.795	5984
- działalność w zakresie obrotu energia elektryczną		299	331
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	20	184.873	129.873
Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	21	2.229.626	1.311.348
Kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	22	(412.535)	61.019
Zyski zatrzymane	23	4.344.812	5.633.355
- działalność podstawowa		4.335.829	5.623.739
- działalność w zakresie wytwarzania ciepła		2.217	1.467
- działalność w zakresie przesyłu ciepła		1.782	2.323
- działalność w zakresie przesyłu energii elektrycznej		4.765	5.628
- działalność w zakresie obrotu energia elektryczną		219	198
Kapitał własny razem		6.346.776	7.135.595
- działalność podstawowa		6.337.793	7.125.979
- działalność w zakresie wytwarzania ciepła		2.217	1.467
- działalność w zakresie przesyłu ciepła		1.782	2.323
- działalność w zakresie przesyłu energii elektrycznej		4.765	5.628
- działalność w zakresie obrotu energia elektryczną		219	198
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty	24	3.613.674	3.538.779
Pochodne instrumenty finansowe	25	62.626	52.876
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	10.3	-	206.817
- działalność podstawowa		-	206.427
- działalność w zakresie wytwarzania ciepła		-	49
- działalność w zakresie przesyłu ciepła		-	21
- działalność w zakresie przesyłu energii elektrycznej		-	320
- działalność w zakresie obrotu energia elektryczną		-	-
Świadczenia pracownicze	26	67.267	53.300
- działalność podstawowa		67.200	53.242
- działalność w zakresie wytwarzania ciepła		51	44
- działalność w zakresie przesyłu ciepła		4	4
- działalność w zakresie przesyłu energii elektrycznej		12	10
- działalność w zakresie obrotu energia elektryczną		-	-
Zobowiązania długoterminowe razem		3.743.567	3.851.772
- działalność podstawowa		3.743.500	3.851.324
- działalność w zakresie wytwarzania ciepła		51	93
- działalność w zakresie przesyłu ciepła		4	25
- działalność w zakresie przesyłu energii elektrycznej		12	330
- działalność w zakresie obrotu energia elektryczną		-	-
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty	24	1.661.771	1.327.536
Pochodne instrumenty finansowe	25	146.006	28.297
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	27	1.664.882	2.436.614

GRUPA LOTOS S.A.
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ
na dzień 31 grudnia 2014 roku

w tysiącach złotych	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
- działalność podstawowa	1.664.699	2.435.560
- działalność w zakresie wytwarzania ciepła	77	783
- działalność w zakresie przesyłu ciepła	13	117
- działalność w zakresie przesyłu energii elektrycznej	13	20
- działalność w zakresie obrotu energia elektryczną	80	134
Świadczenia pracownicze 26	26.692	33.582
- działalność podstawowa	26.689	33.578
- działalność w zakresie wytwarzania ciepła	2	3
- działalność w zakresie przesyłu ciepła	-	-
- działalność w zakresie przesyłu energii elektrycznej	1	1
- działalność w zakresie obrotu energia elektryczną	-	-
Pozostałe zobowiązania i rezerwy 27	750.049	746.016
- działalność podstawowa	750.032	745.998
- działalność w zakresie wytwarzania ciepła	12	13
- działalność w zakresie przesyłu ciepła	1	1
- działalność w zakresie przesyłu energii elektrycznej	4	4
- działalność w zakresie obrotu energia elektryczną	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe razem	4.249.400	4.572.045
- działalność podstawowa	4.249.197	4.570.969
- działalność w zakresie wytwarzania ciepła	91	799
- działalność w zakresie przesyłu ciepła	14	118
- działalność w zakresie przesyłu energii elektrycznej	18	26
- działalność w zakresie obrotu energia elektryczną	80	133
Zobowiązania razem	7.992.967	8.423.817
- działalność podstawowa	7.992.697	8.422.293
- działalność w zakresie wytwarzania ciepła	142	892
- działalność w zakresie przesyłu ciepła	18	143
- działalność w zakresie przesyłu energii elektrycznej	30	356
- działalność w zakresie obrotu energia elektryczną	80	133
Kapitał własny i zobowiązania razem	14.399.743	15.559.412
- działalność podstawowa	14.390.490	15.548.272
- działalność w zakresie wytwarzania ciepła	2.359	2.359
- działalność w zakresie przesyłu ciepła	1.800	2.466
- działalność w zakresie przesyłu energii elektrycznej	4.795	5.984
- działalność w zakresie obrotu energia elektryczną	299	331

35.1 Przychody i koszty

35.1.1 Przychody ze sprzedaży

w tysiącach złotych	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Sprzedaż produktów	25.674.929	25.340.531
- w tym efekt rozliczenia rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(7.992)	(12.452)
Sprzedaż usług	125.765	125.248
- w zakresie wytwarzania ciepła	2.986	3.149
- w zakresie przesyłu ciepła	289	296
- w zakresie przesyłu energii elektrycznej	2.104	2.183
- pozostałych	120.386	119.620
Sprzedaż produktów i usług razem	25.800.694	25.465.779
Sprzedaż towarów	438.840	1.226.439 ⁽¹⁾
- energia elektryczna	3.296	3.707
- pozostałe towary	435.544	1.222.732
Sprzedaż materiałów	3.572	4.961
Sprzedaż towarów i materiałów razem	442.412	1.231.400
Razem	26.243.106	26.697.179
- w tym do jednostek powiązanych	11.785.044	12.906.993

⁽¹⁾ Wyższe przychody ze sprzedaży towarów związane były z utrzymaniem ciągłości dostaw dla kontrahentów Spółki w czasie postępu remontowego rafinerii, w pierwszym kwartale 2013 roku.

35.1.2 Koszty według rodzaju

w tysiącach złotych	Nota	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Amortyzacja		350.901	391.069
- z działalności podstawowej		350.056	390.071
- z działalności w zakresie wytwarzania ciepła		97	149
- z działalności w zakresie przesyłu ciepła		449	496
- z działalności w zakresie przesyłu energii elektrycznej		299	353
- z działalności w zakresie obrotu energią elektryczną		-	-
Zużycie materiałów i energii		24.440.400	24.514.794
- z działalności podstawowej		24.435.408	24.508.829
- w tym różnice kursowe ⁽¹⁾	28.3	65.131	(77.257)
- z działalności w zakresie wytwarzania ciepła		4.943	5.913
- z działalności w zakresie przesyłu ciepła		2	24
- z działalności w zakresie przesyłu energii elektrycznej		47	28
- z działalności w zakresie obrotu energią elektryczną		-	-
Usługi obce		908.524	919.451
- z działalności podstawowej		908.196	919.005
- z działalności w zakresie wytwarzania ciepła		123	237
- z działalności w zakresie przesyłu ciepła		90	93
- z działalności w zakresie przesyłu energii elektrycznej		115	116
- z działalności w zakresie obrotu energią elektryczną		-	-
Podatki i opłaty		105.205	103.169
- z działalności podstawowej		104.860	102.795
- z działalności w zakresie wytwarzania ciepła		21	28
- z działalności w zakresie przesyłu ciepła		284	301
- z działalności w zakresie przesyłu energii elektrycznej		40	45
- z działalności w zakresie obrotu energią elektryczną		-	-
Koszty świadczeń pracowniczych	9.3	198.569	206.416
- z działalności podstawowej		198.320	206.090
- z działalności w zakresie wytwarzania ciepła		148	198
- z działalności w zakresie przesyłu ciepła		58	66
- z działalności w zakresie przesyłu energii elektrycznej		43	62
- z działalności w zakresie obrotu energią elektryczną		-	-
Pozostałe koszty rodzajowe		107.310	76.676
- z działalności podstawowej		107.229	76.558
- z działalności w zakresie wytwarzania ciepła		42	74
- z działalności w zakresie przesyłu ciepła		8	7
- z działalności w zakresie przesyłu energii elektrycznej		4	4
- z działalności w zakresie obrotu energią elektryczną		27	33
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		418.833	1.178.221
- z działalności podstawowej		415.389	1.174.332
- z działalności w zakresie obrotu energią elektryczną		3.444	3.889
Razem koszty według rodzaju		26.529.742	27.389.796
- z działalności podstawowej		26.519.458	27.377.680
- z działalności w zakresie wytwarzania ciepła		5.374	6.599
- z działalności w zakresie przesyłu ciepła		891	987
- z działalności w zakresie przesyłu energii elektrycznej		548	608
- z działalności w zakresie obrotu energią elektryczną		3.471	3.922
Zmiana stanu produktów oraz korekty kosztu własnego		1.003.662	(335.856)
Razem		27.533.404	27.053.940
- z działalności podstawowej		27.523.120	27.041.824
- z działalności w zakresie wytwarzania ciepła		5.374	6.599
- z działalności w zakresie przesyłu ciepła		891	987
- z działalności w zakresie przesyłu energii elektrycznej		548	608
- z działalności w zakresie obrotu energią elektryczną		3.471	3.922

⁽¹⁾ Różnice kursowe dotyczące działalności operacyjnej zostały ujęte w koszcie własnym sprzedaży.

35.1.3 Pozostałe przychody operacyjne

w tysiącach złotych	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Pozostałe przychody operacyjne	6.164	12.125
- z działalności podstawowej	6.162	12.121
- z działalności w zakresie wytwarzania ciepła	1	1
- z działalności w zakresie przesyłu ciepła	-	-
- z działalności w zakresie przesyłu energii elektrycznej	-	1
- z działalności w zakresie obrotu energią elektryczną	1	2

35.1.4 Pozostałe koszty operacyjne

w tysiącach złotych	za rok zakończony 31 grudnia 2014	za rok zakończony 31 grudnia 2013
Pozostałe koszty operacyjne	10.049	8.163
- z działalności podstawowej	10.046	8.160
- z działalności w zakresie wytwarzania ciepła	2	2
- z działalności w zakresie przesyłu ciepła	-	-
- z działalności w zakresie przesyłu energii elektrycznej	-	-
- z działalności w zakresie obrotu energią elektryczną	1	1

36. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 5 marca 2015 roku.

Podpisy członków Zarządu oraz osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych Grupy LOTOS S.A.

Prezes Zarządu,
Dyrektor Generalny

Paweł Olechnowicz

Wiceprezes Zarządu,
Dyrektor ds. Ekonomiczno - Finansowych

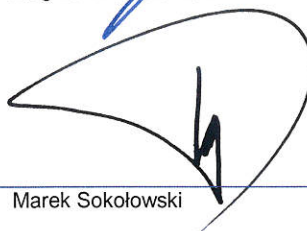
Mariusz Machajewski

Wiceprezes Zarządu ds. Poszukiwań i Wydobywania

Zbigniew Paszkowicz

Wiceprezes Zarządu,
Dyrektor ds. Produkcji i Rozwoju

Marek Sokołowski

Wiceprezes Zarządu,
Dyrektor ds. Handlu

Maciej Szozda

Główny Księgowy

Tomasz Południński